Årsregnskap - Nøkkeltall konsern

Beløp i mill kroner og i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Fra resultatregnskapet		2011	%	2010	%	2009	%
Netto renteinntekter		**1 129**	**1,61 %**	1 129	1,70 %	1 173	1,80 %
Netto provisjons- og andre inntekter		**506**	**0,72 %**	513	0,77 %	462	0,71 %
Netto inntekter på finansielle investeringer		**184**	**0,39 %**	404	0,61 %	524	0,80 %
Sum netto inntekter		**1 819**	**2,59 %**	2 046	3,09 %	2 159	3,31 %
Kostnader		**1 036**	**1,47 %**	957	1,44 %	972	1,49 %
Resultat før tap		**783**	**1,11 %**	1 089	1,64 %	1 187	1,82 %
Tap		**101**	**0,14 %**	87	0,13 %	185	0,28 %
Resultat før skatt og minoritetsinteresser		**682**	**0,97 %**	1 002	1,51 %	1 002	1,54 %
Skatt		**157**	**0,22 %**	186	0,28 %	143	0,22 %
Minoritetsinteresser		**0**	**0,00 %**	0	0,00 %	1	0,00 %
Resultat for perioden		**525**	**0,75 %**	816	1,23 %	858	1,32 %

Lønnsomhet							
Egenkapitalrentabilitet	1	**8,48 %**		15,30 %		18,20 %	
Rentemargin	2	**1,61 %**		1,70 %		1,87 %	
Kostnadsprosent	3	**57,00 %**		46,80 %		45,00 %	

Balansetall							
Utlån til kunder		**51 642**		49 046		48 180	
Utlån til kunder inkl. formidlingslån*		**68 034**		63 334		59 061	
Utlånsvekst siste 12 mnd		**5,30 %**		1,80 %		-6,00 %	
Utlånsvekst inkl. formidlingslån siste 12 mnd*		**7,40 %**		7,20 %		4,00 %	
Innskudd fra kunder		**41 765**		39 389		34 877	
Innskuddsvekst siste 12 mnd		**6,00 %**		12,90 %		0,90 %	
Innskuddsdekning	4	**80,90 %**		80,30 %		72,40 %	
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån*		**61,40 %**		62,20 %		59,10 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	5	**70 291**		66 245		65 169	
Sum eiendeler		**71 039**		68 780		64 239	

Tap og mislighold							
Tap på utlån i % av bto utlån inkl. formidlingslån		**0,15 %**		0,14 %		0,31 %	
Misligholdte engasjementer i % av bto utlån inkl. formidlingslån		**0,69 %**		0,35 %		0,65 %	
Tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl. formidlingslån		**0,50 %**		1,03 %		0,71 %	
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl. formidlingslån		**0,88 %**		0,94 %		0,97 %	

Soliditet							
Kapitaldekning i %	6	**12,50 %**		12,00 %		12,80 %	
Kjernekapitaldekning i %	7	**11,61 %**		10,90 %		10,70 %	
Kjernekapital		**6 003**		5 334		4 846	
Ansvarlig kapital		**6 466**		5 849		5 775	
Beregningsgrunnlag		**51 704**		48 963		45 238	

Kontorer og bemanning							
Antall kontorer		**75**		75		76	
Antall årsverk		**794**		788		778	

Egenkapitalbevis		2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Egenkapitalbevisbrøk	8	**38,74 %**	34,54 %	34,54 %	34,22 %	34,19 %	32,50 %	35,60 %
Børskurs NONG		**32,30**	45,00	41,25	16,50	47,63	56,06	157,00
Børsverdi	9	**2 139**	2 149	1 970	788	2 135	2 367	2 486
Egenkapital per egenkapitalbevis (konsern)	10	**40,42**	41,27	37,77	32,89	33,75	29,94	73,17
Egenkapital per egenkapitalbevis (morbank)	10	**33,73**	31,03	31,19	27,13	28,57	27,26	60,07
Resultat per egenkapitalbevis (konsern)	11	**3,07**	5,90	6,20	2,52	5,37	6,17	12,46
Resultat per egenkapitalbevis (morbank)	11	**2,55**	4,32	5,19	1,55	3,75	4,53	11,64
Utbytte per egenkapitalbevis	12	**1,40**	2,16	2,53	1,13	3,56	3,75	10,00
Pris/resultat per egenkapitalbevis (konsern)	13	**10,51**	7,60	6,60	6,60	8,90	9,10	12,60
Pris/resultat per egenkapitalbevis (morbank)	13	**12,66**	10,40	7,90	10,80	12,70	10,70	13,50
Pris/bokført egenkapital (konsern)	14	**0,80**	1,10	1,10	0,50	1,40	1,90	2,10
Pris/bokført egenkapital (morbank)	14	**0,96**	1,45	1,32	0,61	1,67	2,05	2,60

*) I formidlingslån inngår lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

1 Resultat etter skatt i forhold til gjennomsnittlig egenkapital, beregnet som et snitt av kvartalsvis egenkapital og per 01.01. og 31.12.
2 Sum rentemarginer hittil i år i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.
3 Sum kostnader i forhold til sum inntekter.
4 Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån.
5 Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet som et snitt av kvartalsvis forvaltningskapital og per 01.01. og 31.12.
6 Netto ansvarlig kapital i prosent av beregnet risikovektet balanse.
7 Kjernekapital i prosent av beregnet risikovektet balanse.
8 Egenkapitalbeviseiernes andel av egenkapitalen per 01.01.
9 Børskurs NONG multiplisert med antall egenkapitalbevis.
10 Eierandelskapital + overkursfond + utjevningsfond + EK brøk x (annen EK + resultat), dividert på antall egenkapitalbevis.
11 Resultat etter skatt hittil i år multiplisert med egenkapitalbeviseiernes andel av egenkapitalen 01.01., dividert på antall egenkapitalbevis.
12 Hovedstyrets vedtatte kontantutbytte per egenkapitalbevis for regnskapsåret.
13 Egenkapitalbevisets børskurs, dividert på resultat etter skatt per egenkapitalbevis.
14 Egenkapitalbevisets børskurs, dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis.

Årsberetning 2011

Hovedtrekk 2011

(Samme periode 2010)

- Resultat før skatt på 682 mill kroner (1 002 mill kroner).
- Årsresultat etter skatt på 525 mill kroner (816 mill kroner).
- Egenkapitalavkastning (konsern); 8,5% (15,3%).
- Resultat per egenkapitalbevis (konsern); kr 3,07 (kr 5,90).
- Fortsatt god underliggende bankdrift.
- Gode resultatbidrag fra;
  - de fleste av konsernets datterselskaper
  - tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter
  - andre finansielle investeringer
- Kostnadsprosent (konsern); 57,0 (46,8).
- Lave utlånstap; 101 mill kroner (87 mill kroner).
- God utlånsvekst; 7,4% (7,2%) inkludert overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt.
- God innskuddsvekst siste 12 måneder; 6,0% (12,9%).
- Innskuddsdekning; 80,9% (80,3%).
- God soliditet med en kjernekapitaldekning (konsern) på 11,6% (10,9%) og totalkapitaldekning på 12,5% (12,0%).
- Fortsatt tilfredsstillende likviditet.
- Forslag til kontantutbytte til EK-beviseierne kr 1,40 (kr 2,16 justert).

Nord-Norge og SpareBank 1 Nord-Norge i korte trekk

Den makroøkonomiske situasjonen i Nord-Norge er fortsatt god. Dette kommer blant annet til syne i et arbeidsmarked med historisk lav ledighet. En av landsdelens utfordringer er da også mangel på lokal kompetent arbeidskraft. Samtidig er netto innflytting og dermed økende folketall et positivt trekk.

Landsdelen opplever mindre økonomiske svingninger enn landet som helhet. Det skyldes blant annet en stor offentlig sektor som virker stabiliserende. Samtidig er Nord-Norge preget av optimisme som følge av den positive utviklingen innenfor flere næringer som petroleumssektoren, marin sektor, turisme og utvinning av mineraler.

Bankens markedsposisjon og soliditet er ytterligere styrket i løpet av 2011. Sammen med gode makroøkonomiske forhold i landsdelen, har dette medvirket til at også 2011 ble et godt år for SpareBank 1 Nord-Norge.

Den gode nordnorske økonomien har, sammen med sterkt fokus på styring og oppfølging av bankens utlånsportefølje, også resultert i at konsernets individuelle tapsnedskrivninger fortsatt er meget lave. Etter at Finanstilsynet, på bakgrunn av den økte økonomiske usikkerheten internasjonalt, ba norske banker om å vurdere nivået på gruppevise tapsavsetninger, valgte SpareBank 1 Nord-Norge å øke slike avsetninger med 29 mill kroner i 2011.

Kvaliteten i bankens utlånsportefølje er fortsatt god, og mange forhold tyder på et vedvarende lavt tapsnivå den nærmeste tiden.

Konsernets netto renteinntekter, inkludert provisjonsinntekter fra overført boliglånsportefølje, utgjorde 1.203 mill kroner for 2011. Dette er en reduksjon fra 1.218 mill kroner for 2010.

Strategiske mål og måloppnåelse

Strategiske mål	Måltall	Konsern 2011	Morbank 2011
Lønnsomhet			
Egenkapitalavkastning	6 % over lang stat, dvs. ca 9,5 %	8,5 %	8,8 %
Effektivitet			
Kostnadsprosent	Maks 50 % av inntektene	57 %	57,6 %
Soliditet			
Kjernekapitaldekning	11 % eller høyere	11,6 %	13,8 %
Topplinjevekst			
Topplinjevekst utover kostnadsvekst	2 % over vekst i kostnader	- 8,7 %	- 8,7 %

Utlånsveksten har følgelig heller ikke i 2011 fullt ut kompensert for fallet i rentemarginen. Som i 2010 skyldes dette først og fremst sterk konkurranse, et generelt lavt rentenivå og økte innlånskostnader (kredittspreader).

Konsernets netto provisjonsinntekter utgjorde 506 mill kroner for 2011, en reduksjon på 7 mill kroner fra i fjor. Konsernet vil fortsatt arbeide med å øke andelen av provisjons- og andre inntekter.

Konsernets strategiske samarbeid i SpareBank 1-alliansen har blitt viktigere de siste årene. Samarbeidet skjer langs flere dimensjoner, og det direkte resultatbidraget fra de felleskontrollerte virksomhetene i SpareBank 1-alliansen; SpareBank 1 Gruppen, Bank 1 Oslo, BN Bank, SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, har fått økt betydning for SpareBank 1 Nord-Norge. Resultatbidraget utgjorde 195 mill kroner for 2011. Tilsvarende tall for 2010 var 251 mill kroner.

Det samlede netto resultatet fra finansielle investeringer utgjorde 184 mill kroner for 2011 mot 404 mill kroner for 2010. Reduksjonen fra 2010 skyldes først og fremst lavere inntekter fra felleskontrollerte virksomheter i alliansen og lavere inntekter fra konsernets egne verdipapirer.

Konsernets kostnadsutvikling vurderes å være under kontroll, med en kostnadsprosent på 57,0. Dette er en økning fra 2010, og skyldes først og fremst reduserte inntekter fra finansielle investeringer i 2011 og tilbakeførte personalkostnader på 60 mill kroner i 2010. Det siste var en følge av overgangen til ny AFP-ordning i privat sektor. Banken har hatt, og vil fortsatt ha, høyt fokus på kostnadsreduserende tiltak - også gjennom mulige effektiviseringstiltak innenfor distribusjon og bemanning.

Som en del av SpareBank 1 Nord-Norges strategi, skulle konsernets lokalbanker avvikle alle manuelt betjente kontantkasser innen 2012. Dette arbeidet ble påbegynt i 2010 og fullført i 2011.

Det har vært stor aktivitet på kundesiden i 2011, ikke minst gjennom forberedte kundemøter. Det er også brukt betydelige ressurser til opplæring av bankens kunderådgivere i forbindelse med autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere.

Bankens hovedstyre vedtok i desember 2010 et nytt mål for kjernekapitaldekningen på 11% eller høyere. Med det som bakgrunn, og for å sikre tidlig tilpasning til nye kapitalkrav, gjennomførte banken vellykkede emisjoner av EK-bevis på til sammen 601,4 mill kroner i første halvår. Konsernets kjernekapitaldekning var per 31.12.11 på 11,61%. Bankens soliditet vurderes som god.

Konsernets egenkapitalavkastning utgjorde 8,5% for 2011 mot 15,3% for 2010. Resultatet betegnes som tilfredsstillende.

SpareBank 1 Nord-Norges eierandelsbrøk (EK-beviseiernes andel av bankens egenkapital) var per 01.01.11 på 34,54%. I eierandelsbrøken er 6/12 av netto emisjonsbeløp i 2011 tatt med. Resten av bankens eierkapital er samfunnsmessig eid. En betydelig del av bankens verdiskaping føres dermed tilbake til samfunnet gjennom tildeling av deler av årsoverskuddet som gaver til allmennyttige formål.

Bankens utbyttepolitikk sier at dersom bankens soliditet er tatt hensyn til, kan 50% av morbankens resultat deles ut som kontantutbytte til egenkapitalbeviseierne og midler til allmennyttige formål. Etter en samlet vurdering er det vedtatt en utdelingsgrad for 2011 på 45,4%. Det er i tillegg gjort en overføring fra utjevningsfondet på 16 mill kroner, slik at kontantutbyttet kan fastsettes til 1,40 kroner per egenkapitalbevis, til sammen 92,7 mill kroner. Avsetning av midler til allmennyttige formål gjøres med 121,3 mill kroner. Det vises forøvrig til ytterligere omtale av konsernets resultatregnskap og balanse senere i beretningen.

Innsatsen fra konsernets ansatte har vært - og vil fortsatt være - det viktigste bidraget til SpareBank 1 Nord-Norges økonomiske resultater. Hovedstyret benytter anledningen til å takke alle konsernets ansatte for medvirkningen til resultatskapingen og videreutviklingen av SpareBank 1 Nord-Norge.

Mål og strategi

SpareBank 1 Nord-Norge har en unik posisjon i landsdelen, med kundeforhold til nesten halve befolkningen og en kraftfull distribusjon gjennom et stort filialnett og et kundesenter som er tilgjengelig nærmest hele døgnet. Kundebasen og distribusjonsnettet er bankens viktigste konkurransefortrinn og utvikles gjennom løpende fornying og foredling.

Kundeundersøkelser viser at et stort flertall kunder, nærmest uavhengig av alder, fortsatt ønsker å løse sine behov for banktjenester gjennom betjente kanaler. Innholdet i det fysiske distribusjonsnettet er imidlertid under betydelig endring. De enkle, løpende banktjenestene tilbys digitalt med løsninger som alltid er tilgjengelige for kunden. Samtidig rettes innholdet i den betjente filialen mer og mer mot helhetlig økonomisk rådgivning og salg av tilhørende produkter. Kunden ønsker å møte dyktige, autoriserte rådgivere som skaper gode relasjoner og gir nyttige råd.

Konsernets store kundebase har betydelig potensial for utvidede forretninger med den enkelte kunden. Derfor er konsernets hovedstrategi heller å utvide volum og antall forretninger med eksisterende kunder fremfor å skaffe nye.

Bankens strategiske mål er delt i fire hovedgrupper. Målene er konkrete, samtidig som de skal reflektere de skiftende markedsmulighetene som finansmarkedene gir.

Soliditet: Banken skal ha en kjernekapitaldekning på 11% eller høyere. Selv i betydelige stressituasjoner skal det ikke være tvil om bankens soliditet og evne til overlevelse. Bankens soliditet vil naturlig ligge i det øvre sjiktet av sammenlignbare banker. Etter hovedstyrets vurdering vil soliditeten opprettholdes eller styrkes gjennom fremtidig god inntjening og mulige emisjoner.

Inntjening: Avkastningen på egenkapitalen skal minimum være 6% over risikofri rente (renten på langsiktige statsobligasjoner). I tillegg skal avkastningen være på linje med sammenlignbare aktører i markedet. Denne målsettingen ble nådd også i 2011. Avkastningsmålet legges til grunn når andre delmål beregnes, også risikojustert avkastning helt ned på kundenivå.

Kostnadseffektivitet: Målet er kostnadsprosent på maksimum 50. I tillegg skal den være på linje med sammenlignbare aktører i markedet – en sammenligning som gjør målet dynamisk. Banken påregner at effektivitetsnivået vil bevege seg ned mot 40% de nærmeste årene. Den viktigste driveren for å redusere konsernets kostnader er å gjøre arbeidsprosesser kostnadseffektive gjennom digitalisering, og gjøre disse direkte tilgjengelige for kundene. Det gir rom også for frigjøring av tid til inntektsøkende aktivitet.

Inntektsvekst: Målet er at konsernets rente- og provisjonsinntekter skal øke med 2 prosentpoeng mer enn kostnadene. Inntektsmålet er materialisert i tydelige markedsmål (mål for markedsandeler) for alle de viktigste tjenesteområdene. Å oppnå dette målet er meget krevende, da konkurransen medfører at marginene innenfor alle produktgrupper er under kontinuerlig press. Banken har styrket markedsandelene både i 2010 og i 2011.

Som sparebank har banken fire viktige interessegrupper; kunder, egenkapitalbeviseiere, samfunn og ansatte. Det er et overordnet mål å behandle disse gruppene godt og påse at deres interesser balanseres. Kundene skal kunne påregne konkurransedyktige tjenester i kvalitet og pris, og egenkapitalbeviseierne skal oppnå en konkurransedyktig avkastning.

Samfunnet vil motta betydelige midler gjennom forskjellige stiftelser og tildelinger av gaver til allmennyttige formål, og ansatte skal fortsatt oppleve banken som en god og utviklende arbeidsplass.

SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen

Bankens deltakelse i SpareBank 1-alliansen, og eierskapet i SpareBank 1 Gruppen, er en viktig del av bankens strategi. Deltakelsen har betydd mye for den positive utviklingen av SpareBank 1 Nord-Norge og har i stor grad bidratt til at banken har blitt en solid og sterk bank «for Nord-Norge», som er bankens visjon. SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet og utviklingen av produktselskapene gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Utvikling og holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen. SpareBank 1-alliansens formål er å anskaffe og levere konkurransedyktige finansielle tjenester og produkter, og oppnå stordriftsfordeler i form av lavere kostnader og/eller høyere kvalitet. Alliansen bidrar slik til at privatpersoner og bedrifter opplever både dyktighet, lokal forankring og en enklere bankhverdag. Videre skal alliansen bidra til å sikre bankenes verdiskaping, til glede for egen region og bankens eiere.

Det vises også til egen omtale senere i årsberetningen av selskaper i alliansen hvor SpareBank 1 Nord-Norge har et direkte eierskap.

SpareBank 1
NORD-NORGE

Redegjørelse for årsregnskapet

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning er årsregnskapet for 2011 avlagt under forutsetning av fortsatt drift. SpareBank 1 Nord-Norges regnskap for konsernet er avlagt i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-9 i overensstemmelse med IFRS (International Financial Reporting Standards), godkjent av EU.

Resultatutvikling	Konsern		Morbank	
Beløp i mill kroner	2011	2010	2011	2010
Netto renteinntekter	**1 129**	1 129	**1 013**	1 031
Netto provisjons- og andre inntekter	**506**	513	**427**	429
Netto inntekter finansielle investeringer	**184**	404	**142**	233
Driftskostnader	**1 036**	957	**908**	846
Tap	**101**	87	**97**	79
Resultat før skatt	**682**	1 002	**577**	768
Skatt	**157**	186	**141**	171
Årsresultat	**525**	816	**436**	597

Resultatet for 2011 betegnes som tilfredsstillende. Bankens basisdrift er fortsatt god, til tross for et noe svakere resultat enn i 2010. Resultatnedgangen skyldes først og fremst reduserte inntekter fra finansielle investeringer, herunder inntekter fra de felleskontrollerte selskapene i SpareBank 1-alliansen. I tillegg er kostnadene høyere i 2011, hovedsakelig grunnet fjorårets inntektsføring som følge av overgangen til ny AFP-ordning. Økte gruppevise tapsavsetninger gir også noe høyere tapskostnad i 2011.

Bankens soliditet ble ytterligere styrket i 2011 etter gjennomføring av emisjon av ny egenkapital. Konsernet og morbanken har god soliditet og meget god innskuddsdekning, noe som viser at konsernet er godt kapitalisert og har god finansiering. Konsernet er godt rustet for utfordringene i 2012 og for å dekke kundenes behov for finansielle tjenester fremover.

Morbankens og konsernets årsregnskap er endret etter at det foreløpige regnskapet for 2011 var offentliggjort 08.02.12 og behandlet av hovedstyret 29.02.12. Dette skyldes at resultatet i bankens datterselskap SNN Invest ble redusert med 91 mill kroner sammenlignet med årsregnskapet for 2011, som ble behandlet av hovedstyret 29.02.12. Morbanken og konsernets årsregnskap ble med dette tilsvarende redusert. Hovedårsaken til endringen i resultatet er at det var nødvendig med ytterligere nedskrivninger av eierposten i selskapet Front Exploration (Front X) med 85 mill kroner. Endringen skyldes forhold som har gitt banken ny kunnskap om status for Front X, som eksisterte på slutten av rapporteringsperioden. Etter hovedstyrets vurdering var det derfor nødvendig å endre årsregnskapet, slik at dette gir et rettvisende bilde av bankens og konsernets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat per 31.12.11. Det vises forøvrig til redegjørelse omhandlende Front X senere i årsberetningen, samt note 16.

Netto renteinntekter

De samlede netto renteinntektene for 2011 er på samme nivå som i 2010. Det norske bankmarkedet har i 2011 vært preget av sterk konkurranse og svekket rentemargin. Den svekkede rentemarginen skyldes

- økte innlånskostnader fra kapitalmarkedet
- sterk konkurranse, spesielt på kundeutlån

Banken har gjennomført to generelle renteøkninger i løpet av året, men dette har ikke vært tilstrekkelig til å kompensere for de nevnte faktorene.

Utviklingen i netto renteinntekter påvirkes også av overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt. Inntektene på 73 mill kroner fra den overførte porteføljen er ført under provisjonsinntekter. Tilsvarende tall for 2010 var 89 mill kroner. Også SpareBank 1 Boligkreditt har fått økt sine innlånskostnader i 2011.

Utviklingen av netto renteinntekter i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital

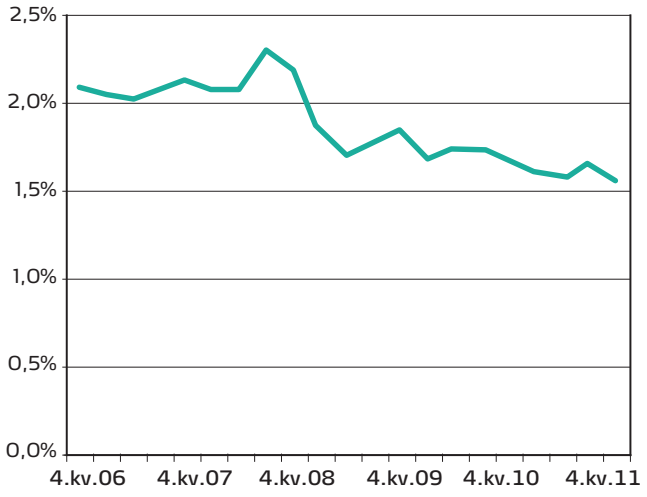

Netto provisjons- og andre inntekter

SpareBank 1 Nord-Norge har som mål å øke inntektene fra risikofrie områder gjennom et bredt produktspekter innen sparing, plassering og forsikring. For 2011 utgjør andelen netto provisjonsinntekter 26% av totale inntekter, mot 25% i 2010.

Som nevnt er provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt redusert i 2011. Av den totale nedgangen i netto provisjonsinntekter på 18 mill kroner siste år, utgjør reduserte provisjoner fra formidlingslån 16 mill kroner. Denne reduksjonen skyldes økte innlånskostnader også for SpareBank 1 Boligkreditt.

Netto inntekter fra finansielle investeringer

Netto inntekter fra finansielle investeringer i 2011 utgjør 184 mill kroner. De fordeler seg slik:

Resultatandeler fra felleskontrollerte virksomheter	195 mill kroner
Netto inntekter verdipapirer	-11 mill kroner
• aksjer	-62 mill kroner
• sertifikater/obligasjoner	-3 mill kroner
• valuta og finansielle derivater	54 mill kroner

Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

Resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter bokføres i konsernregnskapet i henhold til bankens eierandel etter egenkapitalmetoden. I morbankens regnskap bokføres bare mottatt utbytte, dette i henhold til kostmetoden.

Verdipapirer

I 2011 er det mottatt 14 mill kroner i utbytte på aksje-investeringer, og 15 mill kroner i netto kursgevinst er inntektsført på porteføljen. Banken solgte høsten 2011 deler av sin aksjeportefølje til datterselskapet SpareBank 1 Invest AS.

Datterselskap

Konsernets datterselskap har et samlet resultat for året på 6 mill kroner før skatt. Resultatbidraget på -10 mill kroner etter skatt er konsolidert inn i konsernregnskapet i henhold til egenkapitalmetoden. I morbankens regnskap bokføres kun mottatt utbytte fra datterselskapene i henhold til kostmetoden.

Bankens aksjepost i SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS (SNN Invest) var per 01.01.11 nedskrevet med 43 mill kroner. Første kvartal 2011 ble denne nedskrivningen reversert. Dette på bakgrunn av oppskrivning av SNN Invests aksjepost i Front Exploration (Front X) med en urealisert gevinst på 189 mill kroner i regnskapet til SNN Invest. Ny verdivurdering av Front X er foretatt per utgangen av 2011, og tidligere resultat-ført urealisert gevinst er redusert med 213 mill kroner i 4. kvartal 2011. Dette påvirker også verdien på SNN Invest i mor-bankens balanse. Den er skrevet ned med 135 mill kroner per 31.12.11, slik at samlet nedskrivning av denne posten i mor-bankens regnskap for 2011 er 92 mill kroner.

SpareBank 1 Nord-Norges bankvirksomhet i Russland, gjennom North-West 1 Alliance Bank, eies med 75% av SpareBank 1 Nord-Norge og 25% av den russiske samarbeidspartneren Bank Tavrichesky i St. Petersburg.

Selskap	**2011**	**2010**	**2011**	**2010**
Beløp i mill kroner	**Resultatandel i konsernregnskapet**	**Resultatandel i konsernregnskapet**	**Utbytte i morbankregnskapet**	**Utbytte i morbankregnskapet**
SpareBank 1 Gruppen AS (19,50 %)	**94**	164	**86**	23
SpareBank 1 Boligkreditt AS (13,26 %)	**13**	11	**11**	14
SpareBank 1 Næringskreditt AS (17,50 %)	**4**	2	**2**	0
SpareBank 1 Utvikling DA (17,74%)	**0**	0	**0**	0
SpareBank 1 Oslo Akershus (19,50 %)	**16**	37	**7**	0
BN Bank ASA (23,50 %)	**68**	37	**36**	0
SUM	**195**	251	**142**	37

Datterselskap Beløp i hele 1 000 kroner	**Resultatandel 2011 etter skatt i konsernregnskap**	**Utbytte 2011 i morbankregnskapet**	**Nedskrivninger i morbankregnskapet**
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	**49 877**	48 036	0
SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS	**- 63 395**	0	- 92 000
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	**2 944**	0	0
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning AS	**784**	0	0
North-West 1 Alliance Bank	**138**	0	0
SUM	**- 9 652**	48 036	- 92 000

Driftskostnader

Ordinære driftskostnader for 2011 utgjør 1.036 mill kroner, en økning på 79 mill kroner, eller 8,2%, fra 2010. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde kostnadene 1,47%, en økning på 0,03 prosentpoeng fra året før. I 2010 ble pensjonskostnadene redusert ved en engangs inntektsføring på 60 mill kroner som følge av overgang til ny AFP-ordning i privat sektor. Løpende pensjonskostnader tilknyttet AFP-ordningen vil derfor øke fremover.

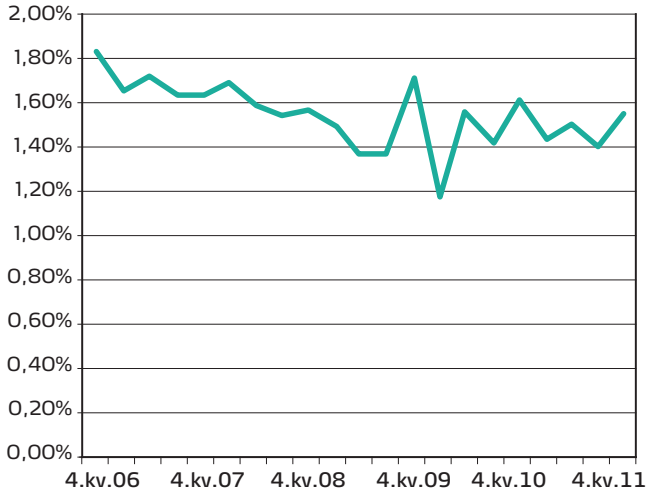

Antall årsverk	2011	2010
Morbank	670	672
Datterselskaper Norge	80	79
Datterselskap Russland	45	37
SUM	**794**	**788**

Tap og mislighold på utlån

Konsernets netto tap på utlån per 31.12.11 utgjør 101 mill kroner. Av dette utgjør individuelle nedskrivninger 75 mill kroner. Netto tap fordeler seg med 96 mill kroner fra bedriftsmarkedet og 5 mill kroner fra personmarkedet.

Konsernets samlede individuelle tapsnedskrivninger per 31.12.11 er 206 mill kroner, en reduksjon på 63 mill kroner sammenlignet med 2010.

Gruppevise nedskrivninger er i løpet av året økt med 26 mill kroner til 226 mill per 31.12.11. På samme tidspunkt utgjør gruppevise nedskrivninger 0,4% av konsernets samlede brutto utlån, eller 0,3% av brutto utlån inkludert formidlingslån.

Kvaliteten i bankens utlånsportefølje er etter hovedstyrets vurdering god, og det arbeides fortsatt godt med mislighold og tapsutsatte engasjementer i konsernet. Hovedstyret tror tapsnivået vil fortsette å holde seg lavt.

Skatt

Konsernets skattekostnad for 2011 er estimert til 157 mill kroner. Grunnlaget for skatt er redusert med permanente forskjeller og effekter av fritaksmodellen. Formuesskatt er i henhold til IFRS ikke en skattekostnad. Derfor er 9 mill kroner resultatført som en del av andre driftskostnader.

Utbyttepolitikk og disponering av overskudd

Morbankens overskudd etter skatt er fordelt mellom egenkapitalbeviseierne og bankens samfunnseide kapital i samsvar med den relative fordeling av egenkapitalen mellom eiergrupperingene i morbanken per 01.01.11 (”Eierandelsbrøken”).

I tråd med bankens eierpolitikk gjennomføres utbetaling av utbytte/gaver til bankens to eiergrupperinger, EK-beviseiere og samfunnseid kapital, slik at eiergrupperingenes andel av bankens egenkapital holdes på samme nivå som per 01.01.11.

Banken gjennomførte emisjon av egenkapitalbevis 1. halvår 2011. Fordelingen av egenkapitalen mellom eiergrupperingene er gjort per 01.01.11, hvor 6/12 av netto emisjonsbeløp er medregnet i EK-beviseiernes andel av morbankens egenkapital (eierandelsbrøken). Eierandelsbrøk per 01.01.11 er etter dette beregnet til 38,74%.

Hovedstyret har vedtatt et kontantutbytte på 1,40 kroner per egenkapitalbevis, totalt 93 mill kroner, og avsetning til utjevningsfond på 76 mill kroner. Det gjøres videre en samlet avsetning til allmennyttige formål på 121 mill kroner, hvor 47 mill kroner avsettes til Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge. Årsregnskapet med disponering av resultatet er godkjent av bankens representantskap.

Disponering resultat	Prosent	2011
Resultat morbank etter skatt		436,1
Utdelingsforhold	45,40 %	
Til utbetaling		198,0
Til EK-beviseiere	38,74 %	
Til samfunnseid kapital	61,26 %	
Kontantutbytte EK-bevis		76,7
Utbytte samfunnseid kapital		121,3
Til utjevningsfond		92,2
Til Sparebankens fond		145,9
Sum disponert		**436,1**
Tilførsel fra utjevningsfondet til utbytte		16,0

Utbytte utbetales til egenkapitalbeviseiere som er registrerte eiere per 26.03.12. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 27.03.12.

Balanseutvikling

Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	Endring i kr	Endring i %
Balanse				
Forvaltningskapital	**71 039**	68 780	2 259	3,3 %
Brutto utlån	**51 642**	49 046	2 596	5,3 %
Utlån til kunder inkl. formidlingslån	**68 034**	63 334	4 700	7,4 %
Innskudd fra kunder	**41 765**	39 389	2 376	6,0 %

Konsernets brutto utlån (inkl. overførte boliglån) og innskudd per 31.12.11 fordelt på de ulike markedene

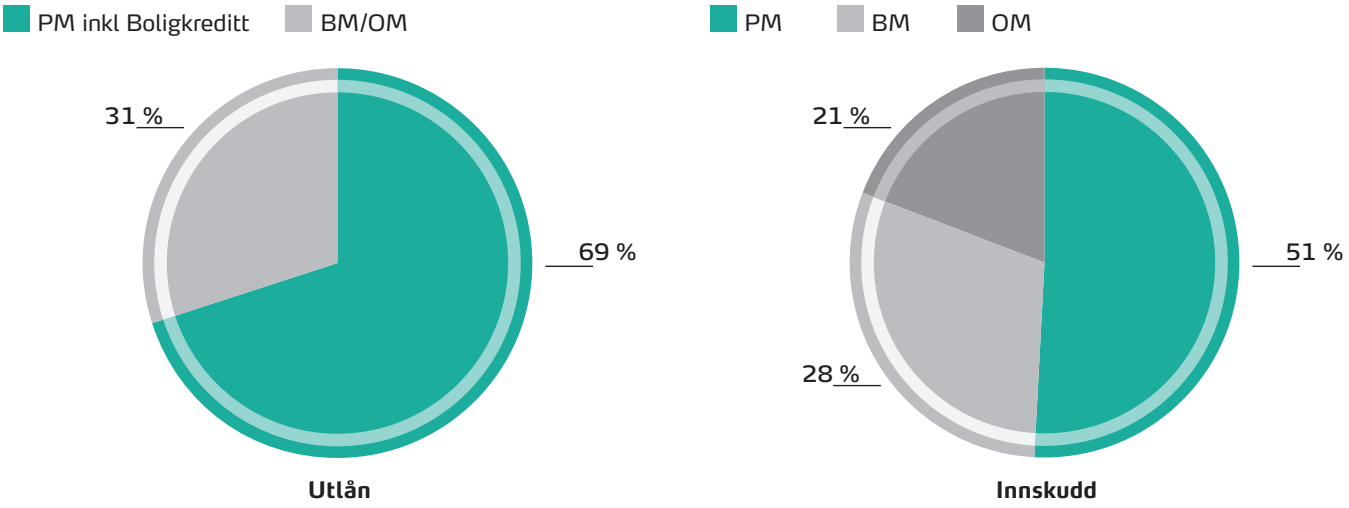

Brutto utlån og innskudd gir en samlet egenfinansiering per 31.12.11 på 80,9%. Tilsvarende tall ved utgangen av 2010 var 80,3%. Innskuddsdekningen vurderes som meget god.

Beholdning av sertifikater og obligasjoner

Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner utgjør 11.235 mill kroner per 31.12.11. Tilsvarende tall per 31.12.10 var 11.567 mill kroner. Beholdningen av rentebærende verdipapirer er høyere enn tidligere år. Dette skyldes:

- Økte likviditetsreserver i form av sertifikater og statskasseveksler.
- Overføring av lån til SpareBank 1 Boligkreditt gir økt beholdning av særskilt sikrede obligasjoner (og reduserte utlån).
- Utnyttelse av OMF-ordningen[1] innebærer en regnskapsmessig bruttoføring, noe som gir en parallell økning av eiendeler (herunder sertifikater) og gjeld.

Per 01.07.08 ble store deler av bankens rentebærende portefølje i handelsporteføljen omklassifisert fra "virkelig verdi over resultat" til kategorier som vurderes til amortisert kost. Uten omklassifiseringen ville konsernet ha kostnadsført 212 mill kroner som urealisert tap siste halvår 2008 på grunn av økte kredittspreader. Per 31.12.11 ville beløpet ha vært et tap på 4,6 mill kroner. Den relativt høye beholdningen av sertifikater og obligasjoner medfører i liten grad økt risiko.

[1] Myndighetenes bytteordning innført under finanskrisen hvor finansinstitusjoner kunne bytte særskilt sikre obligasjoner mot statskasseveksler på særlige vilkår.

Kapitaldekning

SpareBank 1 Nord-Norge fikk tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko fra 1. januar 2007.

Kapitaldekning per 31.12.11

	Konsern		Morbank	
	2011	2010	2011	2010
Kjernekapital-dekning	**11,61 %**	10,90 %	**13,75 %**	12,01 %
Tilleggskapital-dekning	**0,89 %**	1,05 %	**1,37 %**	1,52 %
Totalkapital-dekning	**12,50 %**	11,95 %	**15,11 %**	13,53 %

Banken gjennomførte 1. halvår 2011 fondsemisjon og splitt av bankens egenkapitalbevis. Det ble deretter gjennomført vellykkede emisjoner av EK-bevis på til sammen 601,4 mill kroner. Nettoprovenyet av emisjonene utgjorde 583 mill kroner.

Med full IRB-effekt (uten "gulv") utgjør kjernekapitalen 12,61%. Banken har en målsatt kjernekapitaldekning på 11% eller høyere. Konsernets soliditet vurderes som meget god.

Med bakgrunn i at fellesorganet for de europeiske banktilsynene, EBA (European Banking Authority) har besluttet særskilte krav (CRD IV) om at nivået på ren kjernekapital i de største bankene skal være minst 9% senest per 30. juni 2012, har også norske myndigheter fremsatt dette kravet ovenfor norske banker. SpareBank 1 Nord-Norges kjernekapitaldekning tilfredsstiller per 31.12.11 dette kravet med god margin.

Virksomhetsstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Styringen av SpareBank 1 Nord-Norge bygger på de prinsipper som er gitt i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Nord-Norge er de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre egenkapitalinnskyternes og andre gruppers interesser i banken. Konsernets prinsipper for god virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert og nådd.

Bankens EK-bevis er notert på Oslo Børs. Det foreligger ikke vedtektsbestemmelser som begrenser retten til å omsette disse. Hovedstyret er ikke kjent med avtaler mellom eiere av EK-bevis i banken som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for disse.

Det vises også til eget kapittel i årsrapporten om "Virksomhetsstyring og selskapsledelse".

Risiko- og kapitalstyring

Ett av hovedstyrets prioriterte områder er risiko- og kapitalstyring som støtter opp under konsernets strategiske ambisjoner, mål og utvikling. Konsernet vektlegger en god risikostyring som skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig forvaltning av verdier over tid.

Konsernets kontroll- og styringsmodell definerer klare ansvar og roller, og SpareBank 1 Nord-Norge bruker betydelige ressurser på å etablere, følge opp og videreutvikle konsernets kvalitetssystemer, risikostyringssystemer og -prosesser.

Konsernets prinsipper og rammer for risikostyring og intern kontroll er nedfelt i egen "Policy for risikostyring og compliance" som gjennomgås årlig av hovedstyret. Dette er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll. Rammeverket gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette.

Det vises også til kapitlene "Risiko- og kapitalstyring" og "Virksomhetsstyring og selskapsledelse". Der er risikostyring og intern kontroll nærmere behandlet.

Intern kontroll

Hovedstyret har årlig revisjon av rammeverk for styring og kontroll og løpende oppfølging av utviklingen i sentrale kvalitets- og risikoindikatorer. Årlig skal alle ledere levere en bekreftelse på at lover, regler, retningslinjer og rutiner følges. Avdeling for risikostyring og compliance foretar en systematisk kontroll av at styrings- og rapporteringssystemer benyttes aktivt i oppfølging av egen resultatenhet.

Hovedstyret mottar årlig en uavhengig vurdering av konsernets risiko, og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende. Den uavhengige vurderingen gjøres av intern revisor og ansvarlig revisor.

Risikostyring

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring og forvaltning av risiko. Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge legger vekt på god risikostyring som et strategisk virkemiddel for å øke verdiskapingen, og hovedstyret har ansvaret for å overvåke konsernets risikoeksponering. Dette gjøres gjennom fastsettelse av rammer innenfor alle sentrale forretnings- og risikoområder, og måles og rapporteres i henhold til retningslinjer som hovedstyret har vedtatt.

Forretningsrisiko

Uroen i finansmarkedene og usikre utsikter for verdensøkonomien la en demper på utviklingen i norsk økonomi i 2011. Det preger også inngangen til 2012 med en avventende holdning til økonomisk forbruk og investeringer, spesielt hos husholdningene. Samtidig kompenserer rekordhøye oljeinvesteringer for mye av nedgangen i etterspørselen.

Med lave renter og lav arbeidsledighet har nordnorske husholdninger opprettholdt en sunn og god økonomi i 2011. Investeringene i landsdelen har tatt seg opp gjennom 2011. Dette tyder på at næringslivet tar del i den økte verdiskapingen i landsdelen, selv om næringslivet også er påvirket av et svekket internasjonalt marked.

En langvarig lavkonjunktur i Europa forventes å bli en stadig større utfordring for norsk økonomi. Bankens innlånskostnader har økt betydelig det siste året, og vil kunne fortsette å stige. Dersom ikke utlånsrentene økes, vil det kunne legge økt press på bankens inntjening. Positive signaler knyttet til nordområdene gir nordnorske husholdninger og bedrifter god tro på fremtiden og økte forventninger til vekst og verdiskaping.

Kredittrisiko

Konsernet har i 2011 hatt moderat utlånsvekst i personmarkedet og god utlånsvekst i bedriftsmarkedet. Porteføljeutviklingen viser at veksten er kommet i lav og middels risiko.

Nivået på mislighold og netto tap i 2011 viser at den økonomiske utviklingen i landsdelen er god. Konsernets kredittportefølje i bedriftsmarkedet har moderat risiko, mens risikoen i personmarkedsporteføljen vurderes som meget god. Risikoutviklingen i begge markedene er stabil. Det meste av utlån til personmarkedet er sikret med pant i fast eiendom, og sikkerhetsdekningen er god.

I kredittstrategien vektlegges etablering av mål og rammer for løpende styring av kredittrisikoen. Bankens bevilgningsreglement og fullmakter er knyttet til sikkerhetsdekning og sannsynligheten for mislighold og gjelder innenfor kredittstrategi og overordnede kredittpolitiske retningslinjer. Bevilgningsreglementet evalueres årlig i hovedstyret.

Hovedstyret følger løpende opp risikoen i bankens utlånsportefølje for å avdekke utviklingstrekk så tidlig som mulig og om nødvendig justere kredittpolicyen.

Markedsrisiko

Til tross for økonomisk uro internasjonalt, må bankens markedsrisiko klassifiseres som moderat. Porteføljen av eiendeler som er direkte utsatt for markedssvingninger utgjør en liten del av totalbalansen, og banken driver i liten grad egenhandel med verdipapirer.

Bokført verdi av aksjer og andeler er 607 mill kroner per 31.12.11, en liten nedgang fra i fjor. Beholdningen av obligasjoner og sertifikater utgjør 11.235 mill kroner per 31.12.11. Det er en reduksjon på 332 mill kroner fra 31.12.10.

Stresstester for markedsrisiko viser at banken og konsernet har risikoevne til å holde risiko innenfor vedtatte rammer. Endringer i markedsverdier innebærer, sammen med resultatbidrag fra tilknyttede selskaper, at resultatet kan være utsatt for større svingninger enn tidligere.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i banken vurderes som moderat. SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS representerer en viktig finansieringskilde for konsernet, og det er fortsatt et betydelig potensial for økt overførsel av lån til disse selskapene. Når det er tatt hensyn til forventet utlånsvekst og refinansiering av forfall på løpende kapitalmarkedsfinansiering, har banken vurdert refinansieringsbehovet i 2012 som fullt ut håndterbart.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og gjeld til kredittinstitusjoner er 19.788 mill kroner per 31.12.11, en reduksjon på 812 mill kroner sammenlignet med 2010. Arbeid med og fokus på likviditetsområdet, har høy prioritet i banken. I forbindelse med implementering av Basel III, tilpasning til nye myndighetskrav og et fortsatt usikkert internasjonalt marked, har banken betydelig fokus på konsernets samlede likviditetsrisiko. Området vil også være prioritert i 2012 både mht løpende oppfølging, stresstester og rapportering. Av samme årsak kreves fortsatt en forsvarlig fundingstrategi. Den skal ivareta ulike hensyn som eksempelvis avveininger mellom ønsket om lav innlånskostnad i kapitalmarkedet og kostnader knyttet til diversifisering av bankens innlån med hensyn til løpetid og innlånskilder.

Hovedstyret behandler konsernets likviditetsstrategi og beredskapsplaner minimum én gang i året.

Konsernets innskuddsdekning er per 31.12.11 på 80,9%, mot 80,3% i 2010 og 72,4% i 2009. Moderat utlånsvekst, god innskuddsvekst og overføring av lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS er hovedårsaken til en positiv utvikling i innskuddsdekningen de siste årene. Stabil utvikling i kundeinnskuddene er viktig for bankens likviditetsstyring, og banken forventer at nye krav til likviditetsbuffere og måling av likviditetsrisiko vil øke konkurransen om stabile kundeinnskudd.

Bankenes innlånskostnader i kapitalmarkedet har fortsatt å øke i 2012. Bankene har i liten grad flyttet de økte innlånskostnadene over på kundene, noe som har gitt økt press på bankenes rentemargin, også for SpareBank 1 Nord-Norge. Dersom de økte innlånskostnadene vedvarer, vil det over tid måtte føre til økte priser på utlån til kunder og på kundeinnskudd.

Bankens likviditetssituasjon og likviditetsstyring vurderes å være tilfredsstillende.

Operasjonell risiko

Det er økende interesse og forståelse for viktigheten av å styre operasjonell risiko. I denne sammenheng er det etablert egne systemer for en systematisk oppfølging, dokumentasjon og rapportering av risiko og forbedringsområder.

Det er stor oppmerksomhet rettet mot eksterne trusler som kriminalitet og svindel. Risikoanalyser gjennomføres med utgangspunkt i Finanstilsynets Risiko- og sårbarhetsanalyse og Finansnæringens trusselvurdering.

Med den iboende risikoen ved bruk av informasjonsteknologi, er dette området gjenstand for løpende overvåking. Internrevisjonen foretar også uavhengige gjennomganger/tester av bankens sikkerhet på området. Ulike hendelser i 2011, og spesielt driftsproblemer i påsken knyttet til nettbank- og betalingstjenester, rammet store deler av norsk finansnæring og kundenes tilgang til sentrale dagligbankfunksjoner. Slike episoder skjerper bankenes og leverandørenes fokus og kontroll for å sikre løpende stabil drift. Utover dette har det ikke vært hendelser som i vesentlig grad har hatt negativ påvirkning på bankens resultat eller omdømme.

Området er etter hovedstyrets vurdering under tilfredsstillende kontroll, men krever kontinuerlig fokus.

Eierrisiko

Eierandeler i felleskontrollerte selskaper har økt betydelig de siste årene, og utgjør 1.983 mill kroner (kostpris morbank) og 3.019 mill kroner (konsern) per 31.12.11. De felleskontrollerte selskapene er viktige for bankens totale forretningsmodell, og banken vurderer løpende hvilke eierposter som er strategisk viktige og hvilke som kan klassifiseres som finansielle investeringer. Resultatbidraget fra felleskontrollerte selskaper er viktig for konsernets totale resultatskapning, og kan gi både økt volatilitet i resultater og påvirke kapitaldekningen.

Risikoen i de ulike selskapene er moderat, men banken er gjennom eierposten i SpareBank 1 Gruppen indirekte utsatt for betydelig markedsrisiko.

For SpareBank 1 Gruppen og Bank 1 Oslo holder banken kapitaldekningsreserve, mens for eierandeler i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og BN Bank foretar banken proporsjonal konsolidering ved regulatorisk beregning av kapitalkrav.

Risikojustert kapital beregnes for alle vesentlige risikoområder. Dette er en viktig forutsetning for diskusjoner vedrørende risikoeksponering, kapitalbuffere og soliditetsmål som skal sikre konsernets drift også under stressede markedsforhold.

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor rammene konsernets kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring skal konsernet ha en stabil og forutsigbar inntjenings- og resultatutvikling.

Kapitalstyring

SpareBank 1 Nord-Norge har som målsetting å ha en styring av alle vesentlige risikoer på linje med beste praksis for sammenlignbare banker. Det er etablert prosesser i SpareBank 1 Nord-Norge som skal vurdere kapitalbehovet i forhold til risikoprofil og kvalitet på etablerte risikostyrings- og kontrollsystemer.

Kapitaldekningsregelverket stiller minstekrav til ansvarlig kapital og omfatter kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. I tillegg er det krav om at finansinstitusjoner må gjennomføre en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP). Finanstilsynet har gitt føringer for innholdet i prosessen, og kapitalvurderingen skal innbefatte alle vesentlige risikoer, også utover det regulatoriske minstekravet. Kapitalvurderingen skal være fremoverskuende og basert på tilfredsstillende metoder og data. Det skal også tas høyde for usikkerhet i beregninger, metoder og data. Hvert kvartal vurderes og oppsummeres konsernets risiko- og kapitalsituasjon i egen rapport til hovedstyret. Konsernets soliditetsmål inngår som en sentral størrelse i strategi- og planprosessen.

Europakommisjonen publiserte 20. juli 2011 forslag til nytt regelverk for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Regelverket, omtalt som CRD IV (Capital Requirements Directive), er blant annet basert på Baselkomiteens kapital- og likviditetsstandarder (Basel III) og skal etter planen gjelde fra 1. januar 2013. I Norge vil regelverket også gjelde for finanskonsern og for finansieringsselskaper som ikke er kredittinstitusjoner.

Finanstilsynet oversendte 10.10.11 et høringsnotat til Finansdepartementet med forslag til lovendringer som sammen med utfyllende forskrifter skal regulere gjennomføring av CRD IV og Basel III. Notatet gir også Finanstilsynets vurderinger av i hvilken grad Banklovkommisjonens forslag til ny finansforetakslov er i tråd med Europakommisjonens forslag til CRD IV, med forslag til endringer der det vurderes som nødvendig.

Som følge av gjeldskrisen i Europa og den medfølgende økte systemrisikoen, har fellesorganet for de europeiske tilsynsmyndighetene for banker, EBA, foreslått å innføre et krav om ren kjernekapitaldekning på minimum 9% av risikovektet balanse innen 30.06.12 (inkludert IRB-gulv). Bufferen skal ikke brukes til å ta tap på statsrisiko, men til å motstå stress/sjokk og bidra til fortsatt opprettholdelse av en akseptabel kapitaldekning.

Banker som ikke oppfyller kravet må utarbeide planer for oppfyllelse av kravet til nasjonale myndigheter, og manglende oppfyllelse vil kunne resultere i krav om begrensninger for utbytte og bonusutbetalinger. Finanstilsynet har støttet forslaget fra EBA og innføring av samme krav til norske banker.

Konsernets kapitalsituasjon vurderes i forhold til den vedtatte kapitalstrategien. Kapitalplanen revideres årlig og skal sikre en langsiktig, god kapitalstyring og understøtte målet om å opprettholde dagens rating og sikre konsernet tilgang til langsiktig finansiering. SpareBank 1 Nord-Norges vurderinger av kapitalbehovet baserer seg på ulike fremtidsrettede scenarioer, der også konsernets forretningsplaner, endringer i rammeverket og betingelser tas hensyn til.

Hovedstyret har revidert bankens kapitalmål basert på nye regulatoriske krav (Basel III), fremskriving av forventet utvikling i de neste årene og på en situasjon med alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Revidert mål innebærer at kjernekapitaldekningen skal være 11% eller høyere av det risikovektede beregningsgrunnlaget. I tillegg har konsernet et mål om at kjernekapitaldekningen skal ha tilstrekkelige buffere, slik at kjernekapitaldekningen ikke faller under 8% i et krisescenario.

Hovedstyret vurderer bankens reviderte interne kapitalmål som godt innenfor gjeldende regulatoriske krav (Basel III). Det planlegges nødvendige tiltak for å tilfredsstille nye kapitalkrav i god tid før disse trer i kraft. Norske myndigheter forventes å komme med skjerpede krav til norske finansinstitusjoner,

som vil samsvare med økte krav til finansinstitusjoner i andre nordiske land. Dette gjelder spesielt høyere krav til ren kjernekapitaldekning. Her har banken et godt utgangspunkt, og med en tilfredsstillende resultatutvikling og andre tiltak vil banken søke å øke soliditeten for å møte eventuelle skjerpede krav til kapitaldekning.

Konsernets kjernekapitaldekning var 11,61% per 31.12.11. Dette vurderes som tilfredsstillende. Det vises for øvrig til avsnittet om kapitaldekning.

Revisjonen

Ekstern revisor for konsernet er KPMG.
Intern revisjon utføres av Ernst & Young som rapporterer til hovedstyret.

Det vises for øvrig til beskrivelse av bankens risiko- og kapitalstyring i Kapitalkravsforskriften/Basel II (Pilar 3) på www.snn.no.

Forskning og utviklingsaktiviteter

Banken driver egen forretningsutvikling og deltar i et omfattende utviklingssamarbeid i SpareBank 1-alliansen. Banken har samlet denne virksomheten i en egen utviklingsavdeling med åtte årsverk. Avdelingen har ansvar for innovasjon, utviklingsprosjekter og implementering av ulike løsninger i banken. I alliansen deltar avdelingen i løsningsutvikling i regi av nettverksbaserte kompetansemiljø.

Avdelingen gjør løpende eksternovervåking og konkurrentanalyser som er viktige innspill til styrets strategiarbeid. Banken utgir også Konjunkturbarometer for Nord-Norge to ganger i året. Hensikten er å sette fokus på forventet utvikling i landsdelen og øke kunnskapen om nordområdene både i økonomisk og demografisk forstand.

I løpet av 2011 er det investert for ca 170 mill kroner i utviklingsprosjekter i SpareBank 1-alliansen.

Banken driver ellers ikke egne aktiviteter som kan karakteriseres som forskning, men gjennom SpareBank 1 Nord-Norge fondet (SNN-fondet) tildelte banken i 2011 til sammen 7,5 mill kroner til kunnskaps- og forskningsformål i landsdelen. Slik bidrar banken til forskningsaktivitet og utvikling av ny kunnskap på viktige områder.

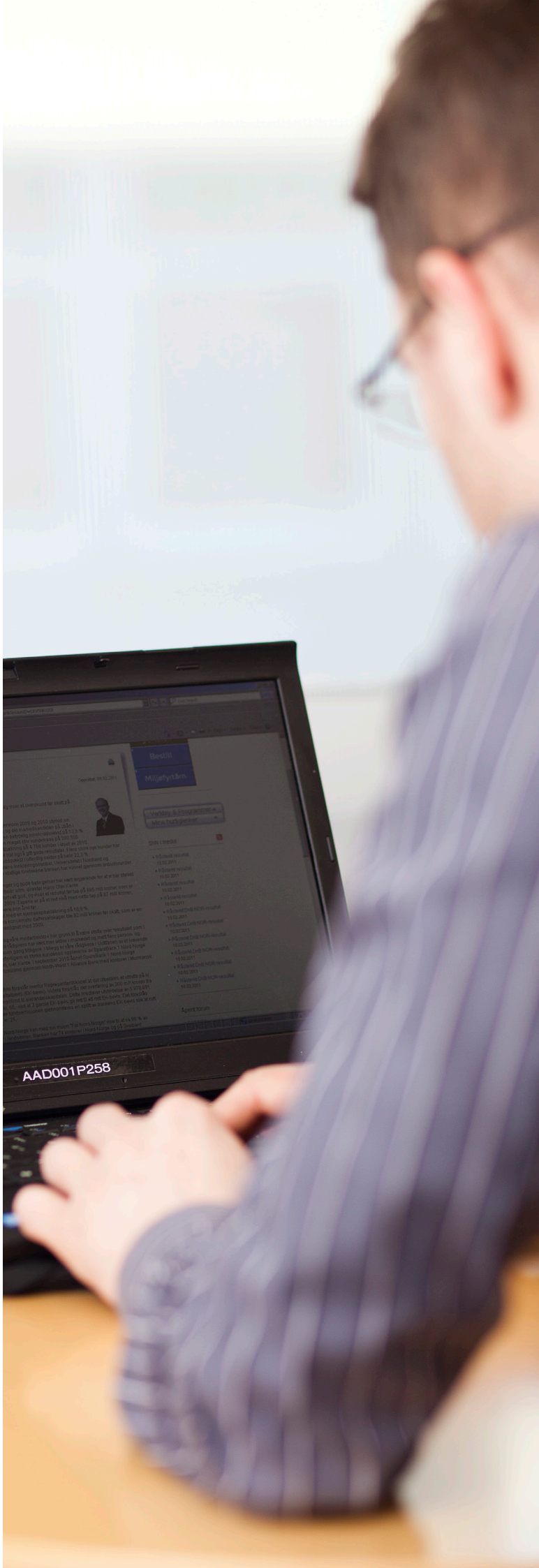

Datterselskapene

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS
Selskapet har forretningsansvar for produktområdene leasing og salgspantfinansiering og har sitt primære markedsområde i Nord-Norge. Morbanken og kapitalvareleverandører er viktige distribusjonskanaler for selskapet.

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS
Selskapet eies 100% av SpareBank 1 Nord-Norge, driver eiendomsmeglervirksomhet i Nord-Norge og er medlem i en landsdekkende allianse med andre selskaper eid av SpareBank 1-banker.

SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS
Selskapet er heleid av SpareBank 1 Nord-Norge. Formålet er å delta på forretningsmessig grunnlag med egenkapital, nettverk og kompetanse i selskaper som primært driver virksomhet i bankens markedsområde.

North-West 1 Alliance Bank
SpareBank 1 Nord-Norge åpnet i september 2010 bankvirksomhet i Russland gjennom North-West 1 Alliance Bank. Banken eies med 75% av SpareBank 1 Nord-Norge og 25% av SpareBank 1 Nord-Norges russiske samarbeidspartner Bank Tavrichesky i St. Petersburg. Hovedkontoret ligger i St. Petersburg med filial i Murmansk.

Det var 45 årsverk i North-West 1 Alliance Bank per 31.12.11. På samme tid hadde banken en totalbalanse på om lag motverdien av 250 mill kroner.

Hovedvirksomheten til North-West 1 Alliance Bank er primært tilbud av finansielle produkter og tjenester til nordiske bedrifter og personer med virksomhet i Russland. En sekundær målgruppe er russiske personkunder og mindre bedrifter. Det legges vekt på at virksomheten skal drives med lav til moderat risiko.

SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA
Selskapet er et heleid verdipapirforetak som driver med aktiv forvaltning av kundemidler.

SNN Økonomihus Holding AS
Selskapet ble opprettet i 2011 og har som formål å delta i andre selskaper og virksomheter innen økonomistyring og regnskapsførsel, samt annen virksomhet som står i naturlig sammenheng med bankens virksomhet. Selskapet har ingen ansatte. SNN Økonomihus Holding AS er heleid av banken, og eier 60% av selskapet Consis Alta AS.

Consis Alta AS
Consis Alta AS er et autorisert regnskapskontor i Alta som tilbyr regnskapsførsel og tilhørende tjenester, herunder tjenester innenfor økonomistyring og virksomhetsutvikling.

Direkte eierskap i selskap i SpareBank 1 -alliansen og strategiske eierposter

BN Bank
BN Bank tilbyr finansielle tjenester for person- og bedriftsmarkedet. Innenfor personmarkedet er banken en ren nettbank. I bedriftsmarkedet er BN Bank en betydelig aktør innen finansiering av næringseiendom, og for bedriftsmarkedet har BN Bank avdelinger i Oslo og Trondheim. SpareBank 1 Nord-Norge eier 19,5% i BN Bank.

SpareBank 1 Boligkreditt AS
SpareBank 1 Boligkreditts formål er å finansiere 1. prioritets boliglån for bankene i SpareBank 1-alliansen. Bankene overfører boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt før selskapet gjør innlån i det norske og internasjonale kapitalmarked ved utstedelse av obligasjoner med særskilt sikkerhet (covered bonds). SpareBank 1 Boligkreditts obligasjoner med særskilt sikkerhet har rating Aaa og AAA fra henholdsvis Moody's og Fitch. SpareBank 1 Nord-Norge eier 13,26% i SpareBank 1 Boligkreditt.

SpareBank 1 Næringskreditt AS
SpareBank 1 Næringskreditts formål er å finansiere 1. prioritets lån innenfor næringseiendom for bankene i SpareBank 1-alliansen. Bankene overfører 1. prioritets lån til SpareBank 1 Næringskreditt før selskapet gjør innlån i det norske og internasjonale kapitalmarked. SpareBank 1 Næringskreditts obligasjoner har rating Aa3 fra ratingbyrået Moody's. SpareBank 1 Nord-Norge eier 17,50% i SpareBank 1 Næringskreditt.

Bank 1 Oslo Akershus AS
Bank 1 Oslo Akershus opererer under markedsnavnet SpareBank 1 Oslo Akershus og har 18 lokalbanker. De viktigste kundegruppene er personmarkedet, små og mellomstore bedrifter samt organisasjonsmarkedet - primært fagbevegelsen. SpareBank 1 Nord-Norge eier 19,5% i Bank 1 Oslo Akershus AS.

SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA
SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeid og utvikling av produktselskaper gjennom det felles eide selskapet SpareBank 1 Utvikling DA og holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Nord-Norge eier 19,5% i SpareBank 1 Gruppen AS og 17,74% i SpareBank 1 Utvikling DA.

Det vises for øvrig til omtale av SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen annet sted i rapporten.

Bank Tavrichesky
SpareBank 1 Nord-Norge åpnet i 2010 bankvirksomhet i Russland gjennom North-West 1 Alliance Bank, som eies 75% av SpareBank 1 Nord-Norge og 25 % av SpareBank 1 Nord-Norges russiske samarbeidspartner Bank Tavrichesky. Bank Tavrichesky har hovedkontor i St. Petersburg og filialer i syv russiske byer, deriblant Murmansk. Banken er den 11. største regionale banken i Nordvest-Russland, og virksomheten er i hovedsak rettet mot små og mellomstore bedrifter. SpareBank 1 Nord-Norge eier 10% av Bank Tavrichesky.

Personalområdet

Konsernets medarbeidere

SpareBank 1 Nord-Norge er en sterk og viktig samfunnsaktør som tilbyr høy kompetanse og nærhet til lokalsamfunn og næringsliv. Banken er kjent for høy lønnsomhet og dyktige medarbeidere som skaper merverdi for kundene gjennom god økonomisk rådgivning. Suksesskriteriene for bankens økonomiske rådgivning er høy kompetanse og relasjonsbygging i konsernets bankkontorer. Gjennom systematisk tilbakemelding fra kundene, arbeider banken med kontinuerlig forbedring av kvaliteten på kundemøtene.

SpareBank 1 Nord-Norge fokuserer på god økonomisk rådgivning, hvor suksesskriteriene er de ansattes kompetanse og kunderelasjoner. Banken har som uttalt mål at alle rådgivere og banksjefer skal være autoriserte finansielle rådgivere. Gjennom et stort kompetanseløft i 2010 og 2011 er det nå på plass.

For å være den dyktige rådgivningsbanken, er tilgangen på og utviklingen av kompetanse viktig. SpareBank 1 Nord-Norge prioriterer derfor treffsikker rekruttering og relevant kompetanseheving, trening og erfaringsdeling høyt.

Banken har i 2011 arbeidet spesielt med bevissthet rundt de ansattes rolle som ambassadører for banken. Alle medarbeiderne i konsernet er i målgruppen for et eget ambassadørprogram. 522 av konsernets medarbeidere har i 2011 deltatt i programmet, og ambassadørarbeidet fortsetter inn i 2012.

SpareBank 1 Nord-Norge har forholdsvis stabilt antall ansatte i konsernet. I 2011 hadde konsernet en økning på ca seks årsverk. I morbanken var det en nedgang på fem årsverk, mens det var en økning på elleve i North-West 1 Alliance Bank. Etter en effektivisering i kunderettet virksomhet var det en nedgang på atten årsverk. Konsernfunksjonene hadde en økning på tretten årsverk, som i all hovedsak skyldes sentralisering av arbeidsoppgaver. Ved utgangen av året var det 794 årsverk i konsernet, mot 788 i 2010.

IA bedrift

IA-avtalens overordnede mål er å forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. SpareBank 1 Nord-Norge har gjennom IA-avtalen styrket og fått en god systematikk i oppfølgingen av sykefraværet. I tillegg har banken tilrettelagt og vurdert arbeidsplassene i konsernet. Resultatet av dette arbeidet viser at banken nå har et sykefravær som ligger under snittet i finansnæringen. Lederne har økt sin kompetanse på sykefraværsoppfølgingen gjennom kurs og konkret rådgivning, hjelp og støtte i enkeltsaker. I tillegg har banken opparbeidet gode samarbeidsrelasjoner til faste kontaktpersoner i NAV Arbeidslivssenter.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

SpareBank 1 Nord-Norge arbeider systematisk med å forbedre arbeidsmiljøet. Bankens organisasjonsundersøkelse viste i 2011 at konsernets medarbeidere fortsatt har høy arbeidstilfredshet og godt arbeidsengasjement. Dette gjenspeiles i medarbeidernes gode kompetanse, høye motivasjon og ansvaret og initiativene de tar i sitt arbeid. Det prioriterte forbedringsområdet fra organisasjonsundersøkelsen er ledelse. Dette skal det fortsatt arbeides kontinuerlig med, men banken har nå særlig fokus på personlig lederskap og forståelsen av lederrollen.

Sykefraværet var 5,8% i 2011, en økning fra 5,25% i 2010. Systematisk oppfølging av enkeltmedarbeidere gjennomføres av nærmeste leder. Banken har gjennom flere opplærings- og veiledningstiltak i lengre tid hatt særlig fokus på ledernes oppfølging av sykemeldte. Korttidsfraværet er stabilt mens langtidsfraværet stiger. Et positivt trekk er at bruken av gradert sykemelding har økt, noe som vil kunne bidra til at flere kommer tidligere tilbake i arbeid.

SpareBank 1 Nord-Norge tilstreber å forebygge skader som følge av ran, trusler eller andre alvorlige hendelser. I 2011 hadde banken ingen ran eller andre alvorlige lovbrudd. Trusler mot ansatte er halvert fra 10 hendelser i 2010 til 5 i 2011.

I 2011 ble det rapportert om én arbeidsulykke i SpareBank 1 Nord-Norge. Fallulykken, under ombygging av banken i Harstad, resulterte i benbrudd, operasjon og et lengre sykefravær.

Likestilling (diskriminering)

SpareBank 1 Nord-Norge er opptatt av å sikre mangfold i konsernet. Arbeidet fokuseres langs flere dimensjoner, med særlig vekt på å øke andelen av kvinnelige ledere. Konsernet har medarbeidere fra flere nasjoner, og alle nyansatte gjennomgår et introduksjonsprogram for å sikre en felles forståelse, trygghet og kvalitet i møtet med kunden. I vår livsfasepolitikk tas det spesielt hensyn til småbarnsforeldres og seniorers livssituasjon. Dette for å gjøre balansen mellom jobb og privatliv best mulig.

Bankens hovedstyre består av åtte faste medlemmer i tillegg til fast møtende vararepresentant for de ansatte. Styret består av 4 kvinner og 4 menn. I bankens representantskap er fordelingen 19 kvinner og 21 menn, tilsvarende 47,5% og 52,5%. I kontrollkomiteen er det én kvinne og to menn.

Blant alle konsernets medarbeidere er fordelingen 53,4% kvinner og 46,6% menn.

Fordeling kjønn/ledere i SpareBank 1 Nord-Norge

	Kvinner	Menn	Totalt
Kunderettet	24	34	58
Kunderettet konsern	2	9	11
Stab	4	16	20
Døtre (eks Russland)	3	10	13
Sum	**33**	**69**	**102**

Gjennom systematisk arbeid med kompetanseutvikling og individuell oppfølging, har banken en ambisjon om ytterligere forbedring av kjønnsbalansen blant bankens ledere.

Eierforhold

SpareBank 1 Nord-Norge har to eiergrupperinger. Egenkapitalbeviseiernes beregnede eierandel av bankens egenkapital, gjennom eierandelskapitalen (eierandelsbrøken), utgjorde 38,74%, per 01.01.11, mens 61,26% av egenkapitalen var samfunnseid. I eierandelsbrøken per 01.01.11 er 6/12 av netto emisjonsbeløp fra 1. halvår 2011 medregnet. Bankens eierpolitikk slår fast at de to grupperingene skal likebehandles. Per 01.01.12 er eierandelsbrøken beregnet til 42,07%.

SpareBank 1 Nord-Norges eierandelskapital er på 1.655,2 mill kroner fordelt på 66.208.987 egenkapitalbevis med pålydende 25 kroner.

Bankens utbyttepolitikk sier at såfremt bankens soliditet tillater det, tas det sikte på at opp til 50% av årets overskudd kan benyttes til utbyttemidler (kontantutbytte og gaver til allmennyttige formål). For 2011 tildeles EK-beviseierne 38,74% av årets overskudd, 61,26% tildeles den samfunnseide kapitalen. EK-beviseierne vil fra og med årsoppgjøret 2012 tildeles 42,07% av morbankens overskudd i samsvar med deres andel av egenkapitalen (eierandelsbrøken) per 01.01.12.

Utbytte for regnskapsåret 2011 er satt til 1,40 kroner per EK-bevis. Utjevningsfondet utgjør 333 mill kroner per 31.12.11 etter tildeling av 76 mill kroner fra årets resultat, og etter at 16 mill kroner fra utjevningsfondet er benyttet til kontantutbytte. I utjevningsfondet inngår også avsatt kontantutbytte på 93 mill kroner. Etter IFRS behandles dette i regnskapet som egenkapital fram til utdeling av utbytte er vedtatt av representantskapet. Utbytte til den samfunnseide kapitalen gis gjennom tildeling av midler til allmennyttige formål. For 2011 utgjør dette 121,3 mill kroner. Det vedtatte utbytte og tildeling av gaver fra årets resultat tilsvarer en utdelingsgrad på 45,4%.

Det er et uttalt mål at flest mulig ansatte skal ha eierandeler i banken. Derfor har det i flere år vært gjennomført rettede emisjoner av EK-bevis mot ansatte, eller salg av EK-bevis. Dette planlegges gjennomført også i 2012.

Det vises for øvrig til utdypende avsnitt om eierforhold.

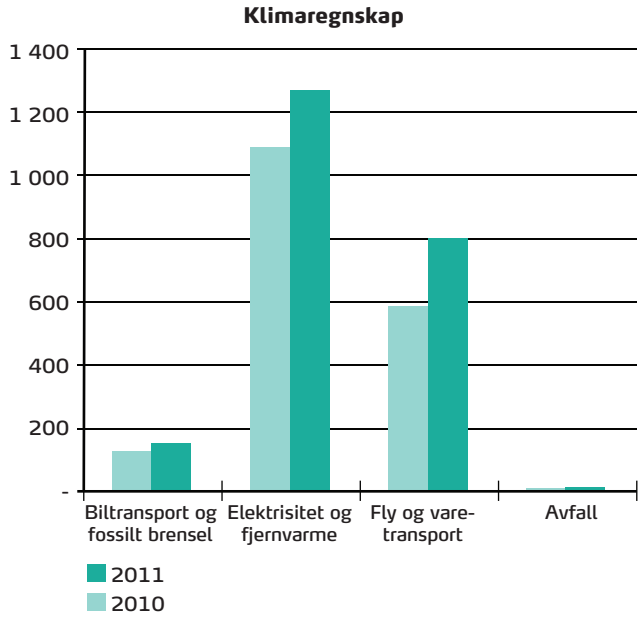

Miljø og klima

SpareBank 1 Nord-Norges virksomhet forurenser i liten grad det ytre miljø. Banken er likevel opptatt av miljø og klimaendringer. Bankens hovedkontor ble i juli 2010 miljøsertifisert etter miljøfyrtårnprinsippet.

Konsernet utvikler stadig nye produkter som reduserer belastningen på miljøet. Boliglån på nett, mobilbank, SMS-tjenester og elektronisk distribusjon av bankens årsrapport er produkter som reduserer transportbehov og papirforbruk. I 2011 har banken gjennomført et betydelig arbeid for å tilrettelegge for elektroniske betalingsløsninger for bedrifter og offentlig sektor. Dette arbeidet videreføres i 2012. Gjennom bankens bilordning stimuleres det til kjøp av biler med lavt utslipp.

Bankens ansatte skal ha et bevisst forhold til forbruk, reiser, avfallshåndtering og energiforbruk. Banken lager et eget klimaregnskap som dokumenterer forbruk, gjenvinningsgrad og energiforbruk.

Samfunnsengasjement

Betydelige deler av bankens resultat går til samfunnsnyttige formål

Lokal verdiskaping er viktig for SpareBank 1 Nord-Norge. Banken ønsker å arbeide for at Nord-Norge skal være et attraktivt område å bo i. Gode boforhold med muligheter for varierte kulturopplevelser, utdanning og fritidsaktiviteter er en forutsetning for å få dette til. SpareBank 1 Nord-Norge skaper gjennom sin virksomhet store verdier som tilbakeføres til allmennyttige formål i landsdelen.

Utbetalinger av gaver til allmennyttige formål fra SNN-fondet er å betrakte som utbytte av årets overskudd til det samfunnsmessige eierskapet i banken. I tillegg til utbetalinger fra SNN-fondet, er kommersielle sponsoravtaler med på å synliggjøre bankens samfunnsengasjement. Dette både som fødselshjelper for ulike prosjekter, og som en nyttig, aktiv og konstruktiv partner for kulturliv, lag og foreninger

Støtte til samfunnsnyttige formål

Beløp i hele 1 000 kroner

SNN fondet

Kulturformål	34.169
Idrettsformål	18.606
Kunnskaps- og forskningsformål	6.766

Sponsoravtaler

Idrettsformål	16.438
Kulturformål	3.410
Kunnskapsformål	752

Kunnskapsrollen
Konjunkturbarometeret for Nord-Norge*
Utvikler og deler på vår kompetanse*

Stiftelser og fond
SNN Kunststiftelse
Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge

Samfunnsregnskap 2011

Idrettsformål	37.579	(47 %)
Kulturformål	35.044	(44 %)
Kunnskaps- og forskningsformål	7.518	(9 %)
Sum	80.141	(100 %)

* Ikke kvantifiserbare bidrag

Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge

Banken opprettet i 2011 Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge. Stiftelsens hovedformål er å utøve et langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 Nord-Norge, herunder å forvalte de EK-bevis som stiftelsen ble tilført ved opprettelsen, og så langt det er mulig å delta i emisjoner i SpareBank 1 Nord-Norge. Stiftelsen skal også yte gaver til allmennyttige formål.

Bakgrunnen for opprettelsen var en ny finansieringsvirksomhetslov i 2009 som la til rette for likebehandling av de to eiergrupperingene i sparebanker; samfunnet og EK-beviseierne. Tidligere utfordringer tilknyttet den såkalte utvanning av EK-beviseierne ved høy utdeling av utbytte til EK-beviseierene var med dette løst. Banken vedtok derfor i 2009 ny utbyttepolitikk som fastslo likebehandling av eiergrupperingene, også gjennom lik utdelingsgrad av årets overskudd i form av utbytte/gaver. Dette kunne imidlertid medføre svært store utdelinger av utbytte (les; gaver) til samfunnet som eier – en eier banken ikke kan regne med som deltaker i fremtidige emisjoner. Over tid kunne dette ha ført til en forvitring av bankens samfunnsmessige eierskap, noe som ble vurdert til verken å være i bankens eller det samfunnsmessige eierskapets interesse. På denne bakgrunn vedtok representantskapet å opprette Sparebanksstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge, hvor bankens intensjon er at deler av årlig utbytte (gaver) til samfunnet skal skje til stiftelsen. Stiftelsen vil dermed kunne bygge opp kapital som kan benyttes i fremtidige emisjoner i banken. Over tid vil en større del av bankens samfunnsmessige eierskap dermed forvaltes av stiftelsen. Etter tildeling av midler fra årsresultatet for 2011, har stiftelsen til sammen fått tilført 202 mill kroner fra banken. Stiftelsen deltok i rettet emisjon i banken i 2011 med 33,7 mill kroner.

Bankens representantskap har i mars 2012 gitt hovedstyret fullmakt til å gjennomføre rettet emisjon mot Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge for et beløp på inntil 250 mill kroner. En slik emisjon vil sannsynligvis gjennomføres i 2012 eller 2013, og vil skje til markedsbetingelser.

Hovedstyret og konsernledelsen

Bankens hovedstyre, som ledes av Kjell Olav Pettersen, har i løpet av 2011 hatt 16 møter. Hovedstyrets sammensetning er uendret fra 2010. Konsernledelsen består av syv personer. Det har ikke vært endringer i konsernledelsen i 2011.

I 2011 ble det klart at administrerende direktør forlenget sin ansettelsesavtale frem til 31.12.12. Arbeidet med å ansette ny administrerende direktør er i gang, og det forventes en avklaring i løpet av 1. halvår 2012.

Godtgjørelsesutvalget vurderer administrerende direktørs lønns- og bonusbetingelser/ ordninger og foreslår eventuelle endringer i disse. Banken har innordnet sin praksis i henhold til bestemmelsene fastsatt i ny forskrift om godtgjørelser i finanssektoren, og godtgjørelsesutvalget vil ha et mandat som oppfyller disse bestemmelsene.

Revisjonsutvalget skal forberede styresaker som vedrører overvåking av finansiell informasjon og selskapets interne kontroll og risikohåndtering. Administrerende direktør er ansvarlig for å gjøre informasjon og anbefalinger tilgjengelig for utvalget etter behov og på forespørsel. Utvalget består av tre medlemmer fra hovedstyret, som er uavhengige etter definisjonen i "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse" (Corporate Governance).

Se også kapittelet "Virksomhetsstyring og selskapsledelse".

Makroøkonomiske forhold - utsiktene for 2012

Nord-Norge har hatt en meget positiv økonomisk utvikling de siste årene. Dette gjenspeiles blant annet i et arbeidsmarked med historisk lav ledighet. Stramhetsindikatoren, som viser ledige stillinger i forhold til arbeidsstyrken, er lavest i landet. Det skyldes både landsdelens store og stabiliserende offentlige sektor og en betydelig vekst i de fleste næringene.

Effekten av et meget stramt arbeidsmarked blir stadig tydeligere, med et økende antall gjestearbeidere. En konsekvens er at den lokale verdiskapingen av ny aktivitet blir mindre enn om det var tilstrekkelig tilgang på lokal kompetent arbeidskraft. Et positivt trekk er at landsdelen nå har netto innflytting og at folketallet øker. Den økonomiske veksten i Fastlands-Norge flatet ut i 2011 og endte på 2,6%. Hovedårsakene til utflatingen var den økende usikkerheten knyttet til internasjonal økonomi. De samme tendensene gjelder for Nord-Norge, der en relativt lav boligbygging og moderat vekst i boligmarkedet i de største byene har spilt inn. Den økte usikkerheten har ikke gitt merkbare utslag på kredittkvaliteten i konsernets utlånsportefølje, hvor tapene fortsatt er på et lavt nivå.

Det er grunn til å forvente at veksten i 2012 blir på linje med 2011. Det tilsier at Nord-Norge går inn i et år med moderat vekst. Det må likevel bemerkes at det er betydelig usikkerhet om de økonomiske utsiktene.

Rentenivået har holdt seg lavere enn forventet gjennom 2011, på grunn av den relativt store internasjonale usikkerheten og frykten for at Norges internasjonale konkurranseevne skulle svekkes med en sterk kronekurs. Det lave rentenivået har skapt bekymring for at husholdningenes gjeldsgrad skulle vokse for mye. I Nord-Norge vokste husholdningenes gjeld med 5,5% i 2011, noe under landsgjennomsnittet. Basert på utviklingen i boligpris og boligomsetning er det grunn til å anta at veksten holdt seg stabil i 2011 og inn i 2012. Det økonomiske bildet for Nord-Norge er tilfredsstillende for 2012, men det er særlig knyttet usikkerhet til bransjer med betydelig eksport til europeiske land. På plussiden er det grunn til å forvente positiv effekt av god aktivitet innenfor marin sektor, økende investeringer i olje og gassektoren og vekst i reiselivet. For konsernet SpareBank 1 Nord-Norge er det realistisk å regne med relativt høy vekst både i person- og bedriftsmarkedet. Rentenivået forventes å ligge relativt lavt gjennom hele 2012, noe som bidrar til å sikre økonomien i husholdningene og i bedriftene. Hovedstyret venter ingen vesentlig endringer i risikoen på utlånsporteføljen i 2012.

Konkurransen i bankmarkedet er fortsatt sterk, spesielt innen personmarkedet og lavrisikosegmenter i bedriftsmarkedet. Norske og andre lands myndigheter skjerper kravene til finansnæringen gjennom høyere krav til egenkapital og strengere krav til god likviditetsstyring. De skjerpede reglene medfører høyere kostnader for bankene, som må bæres gjennom økt intern effektivisering, høyere kundepriser og lavere avkastning på egenkapitalen. Dette vil påvirke både egenkapitalbeviseierne og den samfunnseide kapitalen.

SpareBank 1 Nord-Norge er godt rustet i dette konkurransebildet og er fortsatt i posisjon til å videreutvikle seg som landsdelens ledende finansaktør.

Avslutning

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Konsernets langsiktige strategiske plan og resultatprognoser for de nærmeste år ligger til grunn for dette. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Konsernet har i 2011 hatt god vekst og styrket sin markedsposisjon og finansielle stilling ytterligere. Det er også i 2011 brukt betydelige ressurser på opplæring knyttet til autorisasjonsordningen for bankens kunderådgivere. Medarbeiderne har vist stor vilje og initiativ i gjennomføringen av dette. Hovedstyret takker for denne innsatsen – et viktig bidrag i utviklingen av konsernet SpareBank 1 Nord-Norge.

Hovedstyret takker også konsernets forretningsforbindelser og kunder for samarbeidet i 2011.

Longyearbyen, 26. mars 2012

Kjell Olav Pettersen
(leder)

Erik Sture Larre jr.
(nestleder)

Roar Dons

Elisabeth Johansen

Ann-Christine Nybacka

Pål A. Pedersen

Anita Persen

Vivi Ann Pedersen

Hans Olav Karde
administrerende direktør

GYLDNE TIDER
GYLDNE TIDER

Årsregnskap 2011

ÅRSREGNSKAP - RESULTATREGNSKAP

Morbank					Konsern		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	Noter	2011	2010	2009
2 686	2 455	**2 713**	Renteinntekter	6	**2 823**	2 549	2 763
1 591	1 424	**1 700**	Rentekostnader	6	**1 694**	1 420	1 590
1 095	1 031	**1 013**	**Netto renteinntekter**		**1 129**	1 129	1 173
449	501	**483**	Provisjonsinntekter	7	**567**	590	526
87	84	**78**	Provisjonskostnader	7	**80**	85	88
5	12	**22**	**Andre inntekter**	9	**19**	8	24
367	429	**427**	Netto provisjons- og andre inntekter		**506**	513	462
22	33	**11**	Utbytte	8	**14**	43	23
144	100	**98**	Inntekt av eierinteresser	8	**195**	251	281
278	100	**33**	Gevinst/tap og netto verdiendringer på finansielle eiendeler	8	**-25**	110	220
444	233	**142**	**Netto inntekter fra finansielle eiendeler**		**184**	404	524
1 906	1 693	**1 582**	**Sum netto inntekter**		**1 819**	2 046	2 159
441	407	**436**	Personalkostnader	10, 31	**514**	477	508
451	439	**472**	Andre driftskostnader	10, 13	**522**	480	464
892	846	**908**	**Sum kostnader**		**1 036**	957	972
1 014	847	**674**	**Resultat før tap**		**783**	1 089	1 187
170	79	**97**	Tap	22	**101**	87	185
844	768	**577**	**Resultat før skatt**		**682**	1 002	1 002
126	171	**141**	Skatt	11	**157**	**186**	**143**
718	597	**436**	**Resultat for regnskapsåret**		**525**	816	859
			Majoritetsandel av regnskapsårets resultat		**525**	816	858
			Minoritetsandel av regnskapsårets resultat				1
			Resultat per egenkapitalbevis (majoritet)				
5,19	4,32	**2,55**	Resultat per egenkapitalbevis *		**3,07**	5,90	6,20
5,19	4,32	**2,55**	**Utvannet resultat per egenkapitalbevis**		**3,07**	5,90	6,20
			* Resultat multiplisert med egenkapitalbeviseiernes andel av resultatet dividert på antall egenkapitalbevis.				
			Utvidet resultatregnskap etter IAS 1				
718	597	**436**	Resultat for regnskapsåret		**525**	816	859
			Omregningsdifferanser		**-2**	-2	
	-3	**-4**	Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring		**-4**	-3	-17
			Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet			18	-12
-6			Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				-6
	1	**1**	Skatt på utvidede resultatposter		**1**	1	5
-6	-2	**-3**	Netto utvidede resultatposter		**-5**	14	-30
712	595	**433**	**Totalresultat for regnskapsåret**		**520**	830	829
			Majoritetsandel av regnskapsårets totalresultat		**520**	830	828
			Minoritetsandel av regnskapsårets totalresultat				1
			Totalresultat per egenkapitalbevis (majoritet)				
5,15	4,30	**2,53**	Resultat per egenkapitalbevis *		**3,04**	6,00	5,99
5,15	4,30	**2,53**	Utvannet resultat per egenkapitalbevis		**3,04**	6,00	5,99
			* Resultat multiplisert med egenkapitalbeviseiernes andel av resultatet dividert på antall egenkapitalbevis.				
			Skatt på utvidede resultatposter				
	1	**1**	Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring		**1**	1	5
			Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
	1	**1**	**Skatt på utvidede resultatposter**		**1**	1	5

ÅRSREGNSKAP - BALANSE

Morbank					Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	Noter	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Eiendeler				
2 159	2 471	**1 869**	Kontanter og fordringer på sentralbanker		**1 896**	2 501	2 159
2 671	2 787	**3 477**	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	20	**970**	793	908
46 431	46 726	**48 749**	Utlån til og fordringer på kunder	21, 22	**51 642**	49 046	48 180
216	256	**191**	- Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder	21, 22	**206**	271	228
227	192	**213**	- Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder	21, 22	**226**	200	238
45 988	46 278	**48 345**	Netto utlån til og fordringer på kunder		**51 210**	48 575	47 714
410	388	**357**	Aksjer og andeler	16	**607**	611	560
8 891	11 541	**11 229**	Sertifikater og obligasjoner	17	**11 234**	11 567	8 893
561	692	**850**	Finansielle derivater	18	**850**	692	561
248	358	**356**	Investering i konsernselskaper	15, 32			
1 586	1 820	**1 983**	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	15, 32	**3 019**	2 861	2 396
110	454	**502**	Eiendom, anlegg og utstyr	13	**508**	460	469
11			Immatrielle eiendeler	14	**26**	22	1
554	652	**713**	Andre eiendeler	12	**719**	698	578
63 189	67 441	**69 681**	**Sum eiendeler**		**71 039**	68 780	64 239
			Gjeld				
6 869	6 101	**6 450**	Gjeld til kredittinstitusjoner	20	**6 446**	6 123	6 868
34 892	39 352	**41 748**	Innskudd fra og gjeld til kunder	27	**41 765**	39 389	34 877
14 162	14 477	**13 342**	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	28	**13 342**	14 477	14 162
319	483	**517**	Finansielle derivater	18	**519**	483	319
1 092	1 084	**926**	Andre forpliktelser	30, 31	**1 083**	1 224	1 242
	50	**78**	Utsatt skatt	11	**107**	67	3
1 608	1 347	**1 356**	Ansvarlig lånekapital	29	**1 356**	1 347	1 608
58 942	62 894	**64 417**	**Sum gjeld**		**64 618**	63 110	59 079
			Egenkapital				
896	896	**1 655**	Eierandelskapital	39	**1 655**	896	896
123	123	**245**	Overkursfond		**245**	123	123
471	566	**333**	Utjevningsfond		**333**	566	471
2 624	2 829	**2 898**	Sparebankens fond		**2 898**	2 829	2 624
133	133	**133**	Gavefond		**133**	133	133
			Fond for urealiserte gevinster		**-4**	-2	
			Annen egenkapital		**1 148**	1 121	910
4 247	4 547	**5 264**	Sum egenkapital eksklusiv minoritetsinteresser		**6 408**	5 666	5 157
			Minoritetsinteresser		**13**	4	3
4 247	4 547	**5 264**	**Sum egenkapital**		**6 421**	5 670	5 160
63 189	67 441	**69 681**	**Sum egenkapital og gjeld**		**71 039**	68 780	64 239

Longyearbyen, 26. mars 2012

Kjell Olav Pettersen (leder)

Erik Sture Larre jr. (nestleder)

Roar Dons

Elisabeth Johansen

Ann-Christine Nybacka

Pål A. Pedersen

Anita Persen

Vivi Ann Pedersen

Hans Olav Karde (administrerende direktør)

ÅRSREGNSKAP - ENDRINGER I EGENKAPITALEN

Beløp i mill kroner	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Ut-jevnings-fond	Spare-bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gave-fond	Annen egen-kapital	Sum majoritets-interesser	Minoritets-interesser	Sum egen-kapital
Konsern										
Egenkapital 01.01.09	896	123	277	2 221	6	133	796	4 452	6	4 458
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			248	403		69	138	858	1	859
Utvidede resultatposter:										
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet							-12	-12		-12
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring							-12	-12		-12
Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					-6			-6		-6
Sum utvidede resultatposter					-6		-24	-30		-30
Totalresultat for regnskapsåret			248	403	-6	69	114	828	1	829
Transaksjoner med eierne										
Utbytteemisjon										
Avsatt til utbytte			-121	-161				-282		-282
Tilbakeført utbytte			121	161				282		282
Utbetalt utbytte for 2008			-54					-54	-2	-56
Utbetalt fra gavefond						-69		-69	-2	-71
Sum transaksjoner med eierne			-54			-69		-123	-4	-127
Egenkapital 31.12.09	896	123	471	2 624		133	910	5 157	3	5 160
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			206	349		41	220	816		816
Utvidede resultatposter:										
Omregningsdifferanser					-2			-2		-2
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			-1	-4				-5		-5
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet							21	21		21
Sum utvidede resultatposter			-1	-4	-2		21	14		14
Totalresultat for regnskapsåret			205	345	-2	41	241	830		830
Transaksjoner med eierne										
Fusjon			11	21			-30	2		2
Avsatt til utbytte			-103	-154				-257		-257
Tilbakeført utbytte			103	154				257		257
Utbetalt utbytte for 2009			-121	-161				-282	1	-281
Utbetalt fra gavefond						-41		-41		-41
Sum transaksjoner med eierne			-110	-140		-41	-30	-321	1	-320
Egenkapital 31.12.10	896	123	566	2 829	-2	133	1 121	5 666	4	5 670

ÅRSREGNSKAP - ENDRINGER I EGENKAPITALEN

Beløp i mill kroner	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Ut-jevnings-fond	Spare-bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gave-fond	Annen egen-kapital	Sum majoritets-interesser	Minoritets-interesser	Sum egen-kapital
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			169	228		39	89	525		525
Utvidede resultatposter:										
Omregningsdifferanser					-2			-2		-2
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			-1	-2				-3		-3
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet										
Sum utvidede resultatposter			-1	-2	-2			-5		-5
Totalresultat for regnskapsåret			168	226	-2	39	89	520		520
Transaksjoner med eierne										
Emisjon	759	122	-298					583		583
Avsatt til utbytte			-93	-120				-213		-213
Tilbakeført utbytte			93	120				213		213
Utbetalt utbytte for 2010/Utdelinger			-103	-154		-39		-296		-296
Endringer i minoritetsinteresser									9	9
Andre føringer mot EK				-3			-62	-65		-65
Sum transaksjoner med eierne	759	122	-401	-157		-39	-62	222	9	231
Egenkapital 31.12.11	**1 655**	**245**	**333**	**2 898**	**-4**	**133**	**1 148**	**6 408**	**13**	**6 421**
Morbank										
Egenkapital 01.01.09	896	123	277	2 221	6	133		3 656		3 656
Andel fond for urealiserte gevinster *			5	10						15
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			248	401		69		718		718
Utvidede resultatposter:										
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring										
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet										
Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					-6			-6		-6
Sum utvidede resultatposter					-6			-6		-6
Totalresultat for regnskapsåret			248	401	-6	69		712		712
Transaksjoner med eierne										
Andre føringer mot EK				2				2		2
Avsatt til utbytte			-121	-161				-282		-282
Tilbakeført avsatt utbytte			121	161				282		282
Utbetalt utbytte for 2008			-54					-54		-54
Utbetalt fra gavefond						-69		-69		-69
Sum transaksjoner med eierne			-54	2		-69		-121		-121
Egenkapital 31.12.09	896	123	471	2 624		133		4 247		4 247
Andel fond for urealiserte gevinster *			31	58				89		89

* Del av egenkapitalen som lovlig ikke kan deles ut som utbytte.

ÅRSREGNSKAP - ENDRINGER I EGENKAPITALEN

Beløp i mill kroner	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Ut-jevnings-fond	Spare-bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gave-fond	Annen egen-kapital	Sum majoritets-interesser	Minoritets-interesser	Sum egen-kapital
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			206	350		41		597		597
Utvidede resultatposter:										
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring				-2				-2		-2
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet										
Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg										
Sum utvidede resultatposter				-2				-2		-2
Totalresultat for regnskapsåret			206	348		41		595		595
Transaksjoner med eierne										
Fusjon			10	17				27		27
Avsatt til utbytte			-103	-154				-257		-257
Tilbakeført avsatt utbytte			103	154				257		257
Utbetalt utbytte for 2009			-121	-160				-281		-281
Utbetalt fra gavefond						-41		-41		-41
Sum transaksjoner med eierne			-111	-143		-41		-295		-295
Egenkapital 31.12.10	896	123	566	2 829		133		4 547		4 547
Andel fond for urealiserte gevinster *			3	5				8		8
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			169	228		39		436		436
Utvidede resultatposter:										
Omregningsdifferanser			-1	-2				-3		-3
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring										
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet										
Sum utvidede resultatposter			-1	-2				-3		-3
Totalresultat for regnskapsåret			168	226		39		433		433
Transaksjoner med eierne										
Emisjon	759	122	-298					583		583
Avsatt til utbytte			-93	-120				-213		-213
Tilbakeført utbytte			93	120				213		213
Utbetalt utbytte for 2010/Utdelinger			-103	-154		-39		-296		-296
Andre føringer mot EK				- 3				-3		-3
Sum transaksjoner med eierne	759	122	-401	-157		-39		284		284
Egenkapital 31.12.11	**1 655**	**245**	**333**	**2 898**		**133**		**5 264**		**5 264**
Andel fond for urealiserte gevinster *			14	20				34		34

* Del av egenkapitalen som lovlig ikke kan deles ut som utbytte.

ÅRSREGNSKAP - KONTANTSTRØMANALYSE

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
844	768	**577**	Resultat av ordinær drift	**682**	1 002	1 002
34	43	**43**	+ Ordinære avskrivninger	**47**	45	49
		-8	+ Nedskrivninger og gevinst/tap anleggsmidler	**-8**		
170	79	**97**	+ Tap på utlån, garantier m.v.	**102**	87	185
126	171	**141**	- Skattekostnader	**158**	186	142
54	281	**257**	- Utbetalt utbytte egenkapitalbevis	**257**	281	54
868	438	**311**	Tilført fra årets drift	**408**	667	1 040
-22	190	**-140**	Endring diverse gjeld: + økning/ - nedgang	**-162**	185	-89
485	-218	**-219**	Endring diverse fordringer: - økning/ + nedgang	**-183**	-272	545
2 946	-369	**-2 164**	Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/ + nedgang	**-2 737**	- 948	2 964
-2 232	-2 628	**343**	Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	**336**	-2 725	-2 225
293	4 460	**2 396**	Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/ - nedgang	**2 376**	4 512	305
3 149	-768	**349**	Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	**323**	-745	3 160
5 487	1 105	**876**	A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	**361**	674	5 700
-17	-387	**-91**	- Investeringer i varige driftsmidler	**-95**	-36	-33
1		**8**	+ Salg av varige driftsmidler	**8**		4
-458	-344	**-161**	Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	**-158**	-465	-600
-474	-731	**-244**	B. Likviditetsendring fra investeringer	**-245**	-501	-629
-5 584	315	**-1 135**	Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	**-1 135**	315	-5 584
147	-261	**591**	Endring ansvarlig lånekapital/eierandelskapital: + økning/ - nedgang	**591**	-261	147
-5 437	54	**-544**	C. Likviditetsendring fra finansiering	**-544**	54	-5 437
-424	428	**88**	A + B + C. Sum endring likvider	**-428**	227	-366
5 254	4 830	**5 258**	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	**3 294**	3 067	3 433
4 830	5 258	**5 346**	**= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt**	**2 866**	3 294	3 067

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter, fordringer på sentralbanken og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

ÅRSREGNSKAP - NOTER

Note	
1	Generell informasjon
2	Regnskapsprinsipper
3	Finansiell risikostyring
4	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper
5	Segmentinformasjon
6	Netto renteinntekter
7	Netto provisjonsinntekter
8	Inntekter fra andre finansielle investeringer
9	Andre driftsinntekter
10	Driftskostnader, lån og ytelser til - samt egenkapitalbevis eid av - ledende ansatte og tillitsvalgte
11	Skatt
12	Andre eiendeler
13	Eiendom, anlegg og utstyr
14	Immatrielle eiendeler
15	Eierinteresser i konsernselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter
16	Aksjer og andeler
17	Sertifikater og obligasjoner
18	Finansielle derivater
19	Virkelig verdi på finansielle instrumenter
20	Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld
21	Utlån til og fordringer på kunder
22	Tap på utlån og garantier
23	Maks kreditteksponering
24	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler
25	Kreditteksponering for hver interne risikorating
26	Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån
27	Innskudd fra kunder
28	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
29	Ansvarlig lånekapital
30	Andre forpliktelser
31	Pensjoner
32	Nærstående parter
33	Garantier
34	Forfallsanalyse av eiendeler og gjeld
35	Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelser
36	Markedsrisiko knyttet til renterisiko
37	Markedsrisiko knyttet til valutarisiko
38	Kapitaldekning
39	Eierandelskapital og eierstruktur
40	Oppkjøp av virksomheter
41	Hendelser etter balansedagen

CREW
SpareBank 1
NORD-NORGE
For Nord-Norge i 175 år

ÅRSREGNSKAP - NOTER

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Beskrivelse av virksomheten

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen. Vi kjenner Nord-Norge og er en ledende leverandør av finansielle tjenester i person- og bedriftsmarkedet i landsdelen. SpareBank 1 Nord-Norge leverer helhetlige og moderne finansielle løsninger til kunder med basis i det nordnorske markedet.

Forretningsadresse

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge har hovedkontor i Tromsø, med forretningsadresse 9298 Tromsø.

Dato for vedtak av konsernregnskapet

Foreløpig årsregnskapet for 2011 er vedtatt av morbankens hovedstyre 29. februar 2012. Endelig årsregnskap for 2011 er vedtatt av morbankens hovedstyre 26. mars 2012.

NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Konsernregnskapet og morbankregnskapet 2011 for SpareBank 1 Nord-Norge er avlagt i samsvar med EU-godkjente IFRSer (International Financial Reporting Standards) og tilhørende fortolkninger som kan anvendes per 31.12.11, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven per 31.12.11.

De IFRSer og fortolkningsuttalelser som er utgitt frem til forslag til årsregnskap er fastsatt, og som ikke er obligatoriske å anvende per 31.12.11 antas, basert på de vurderinger som er gjort så langt, ikke å få vesentlig effekt for rapporterte tall.

Forslag til årsregnskap ble fastsatt av hovedstyret og administrerende direktør på det tidspunkt som fremgår av datert og signert balanse. Årsregnskapet skal behandles av Representantskapet 26.03.12 for endelig godkjennelse. Frem til endelig godkjennelse har hovedstyret myndighet til å endre årsregnskapet.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens gjeldende valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterselskap som ikke er planlagt avhendet i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterselskap regnes alle selskap hvor banken har kontroll, det vil si makt til å styre et selskaps finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av selskapets aktiviteter. Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll.

Ved overtakelse av kontroll i et selskap (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler.

Banken har ikke anvendt IFRS 3 retrospektivt på virksomhetssammenslutninger som er gjennomført før 01.01.04.

I morbankens balanse er eierandeler i konsernselskaper, tilknyttede og felleskontrollerte virksomheter iht IFRS bokført til kostpris. I morbankens resultatregnskap fremkommer kun mottatte årlige utbytter fra disse, samt resultateffekt av eventuelle nedskrivninger av verdi på aksjene. I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden, der resultater fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap tas inn i konsernets resultatregnskap etter eierandel (enlinjeskonsolidering), og hensyntas i balanseført verdi på eierandelene i balansen. Døtrenes resultaregnskap og balanse konsolideres fullt ut inn på respektive linjer i morbankens resultat- og balanseoppstilling.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskapene er eliminert. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert på egen linje i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises også minoritetsandelens andel på egen linje.

Bokførte verdier er testet for verdifall og eventuell nedskrivning.

Tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er selskap der banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Normalt er det betydelig innflytelse når man har en eierandel mellom 20% og 50%. Tilknyttede selskap føres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endring i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede selskapet. Banken resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede selskapet i konsernregnskapet, mens man i morbankens regnskap bokfører eierposten etter kostmetoden, tilsvarende som for konsernselskaper nevnt ovenfor.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte selskap. Felles kontroll innebærer at banken gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert drift og felleskontrollerte eiendeler regnskapsføres ved at bankens forholdsmessige andel av eiendeler, forpliktelser og balanseposter innregnes i bankens konsernregnskap. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. I morbankens regnskap benyttes som nevnt ovenfor, kostmetoden.

SpareBank 1 Gruppen AS og Bank 1 Oslo AS eies av SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN, Samarbeidende Sparebanker AS med 19,50% hver, SpareBank 1 Hedmark med 12%, og Landsorganisasjonen i Norge og forbund tilsluttet LO med 10%. Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. Banken klassifiserer sin deltakelse i SpareBank 1 Gruppen AS og Bank 1 Oslo AS som en investering i en felleskontrollert virksomhet og bokfører denne etter egenkapitalmetoden.

SpareBank 1 Nord-Norge eier 17,74% i SpareBank 1 Utvikling DA, 13,26% i SpareBank 1 Boligkreditt AS, 17,50% i SpareBank 1 Næringskreditt AS og 23,50% i BN Bank ASA. Også disse selskapene er vurdert som felleskontrollert virksomhet. De øvrige eierne i disse selskapene er selskaper i SpareBank 1-alliansen.

Utlån og tap på utlån

Utlån måles til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rente metode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Effektiv rente er den rentesats som ved diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer frem til forfall eller neste reprisingsdato eksakt tilsvarer balanseført verdi av instrumentet.

Vurdering av utlån, med unntak av fastrentelån, følger dermed de samme prinsipper som gjelder for selskapsregnskapet etter utlånsforskriften av 21.12.04, jf. Finanstilsynets rundskriv nr. 10/2005.

Fastrentelån vurderes til virkelig verdi med neddiskontering etter gjeldene rentekurve. Dette mener konsernet gir mer relevant informasjon. Gevinst og tap som skyldes endringer i virkelig verdi føres i resultatregnskapet som verdiendringer. Opptjente renter og over/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med renteswapper som bokføres til virkelig verdi.

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Et engasjement anses som misligholdt dersom et av følgende kriterier er oppfylt:

- Et krav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet er over 1.000 kroner, eller når banken holder det for usannsynlig at kunden vil overholde sine betalingsforpliktelser.
- Et engasjement anses for å være tapsutsatt når det foreligger objektive bevis for at en eller flere tapshendelser har funnet sted og tapshendelsen har en effekt på den forventede fremtidige kontantstrøm som lar seg anslå på en pålitelig måte.

Verdipapirer og derivater

Verdipapirer og derivater består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner og derivative valuta- og renteinstrumenter. Aksjer og andeler klassifiseres enten til virkelig verdi over resultatet eller som tilgjengelig for salg. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres enten til virkelig verdi over resultatet, holdt til forfall eller som lån og fordringer. Derivater regnes alltid til virkelig verdi over resultatet, med mindre de er øremerket som sikringsinstrument for kontantstrømssikring.

Alle finansielle instrumenter som er klassifisert til virkelig verdi over resultatet, måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt eller kostnad fra andre finansielle investeringer.

Aksjer og andeler som er klassifisert som tilgjengelig for salg, måles også til virkelig verdi, men endringen i verdi fra inngående balanse føres mot egenkapital.

Der det ikke har vært mulig å finne virkelig verdi på unoterte aksjer, er kostpris benyttet.

Sertifikater og obligasjoner som klassifiseres som holdes til forfall eller som lån og fordringer, måles til amortisert kost ved en tilnærmet effektiv rente metode, jamfør omtale av denne metoden under avsnittet om utlån.

Verdipapirer og derivater som er øremerket som sikringsinstrumenter er ført til virkelig verdi i balansen. Kriterier og behandling av sikringsbokføring er omtalt nedenfor.

Det vises for øvrig til notene 16, 17 og 18.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av utsatt skattefordel, goodwill og lisenser. Immaterielle eiendeler innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Det skilles mellom immaterielle eiendeler med bestemt og ubestemt utnyttbar levetid. Eiendeler med endelig levetid avskrives over utnyttbar levetid. Utgifter til egenutvikling av immaterielle eiendeler aktiveres bare når kriteriene for utviklingsfasen er oppfylt. Øvrige utgifter belastes resultatregnskapet etter hvert som de pådras.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36, når omstendighetene indikerer det.

Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, jamfør omtale under konsolidering. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom, førsteganginnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper.

Ved implementering av IFRS 01.01.04 ble alle eiendommer verdiregulert til virkelig verdi. Etter IAS 16 ansees disse eiendommene å ha en estimert anskaffelseskost som tilsvarer verdiregulert beløp på tidspunktet for verdireguleringen. Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler, føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

Vurdering av verdifall på finaniselle eiendeler

Balanseført beløp av konsernets eiendeler, med enkelte unntak, blir gjennomgått på balansedagen for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner, objektive bevis, estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp med bakgrunn i forventet kontantstrøm.

Årlig beregnes gjenvinnbart beløp på balansedagen for goodwill, eiendeler som har en ubegrenset utnyttbar levetid, og immaterielle eiendeler som enda ikke er tilgjengelig for bruk.

Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimater som er benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp.

Renteinntekter og - kostnader

Renteinntekter og - kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på effektiv rentes metode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres over forventet løpetid.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsrenten klassifiseres som renteinntekt eller - kostnad, mens effekten av renteendringer klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres, med mindre de føres rett mot egenkapital etter prinsippene om sikringsbokføring. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Sikringsbokføring

Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet, både ved første gangs klassifisering og på løpende basis. Ved virkelig verdisikring blir både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

Ved kontantstrømsikring blir sikringsinstrumentet ført til virkelig verdi, og verdiendringen fra inngående balanse blir ført mot egenkapitalen. Akkumulerte verdiendringer ført mot egenkapitalen blir tilbakeført over resultatet i de periodene hvor den sikrede kontantstrømmen realiseres.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Formuesskatt beregnes og kostnadsføres som andre driftskostnader.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Gjeld

Innlån førstegangsinnregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån med flytende rente måles deretter til amortisert kost, og eventuell over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Lån til fast rente inngår i sikringsbokføring med neddiskontering etter gjeldende rentekurve.

Det benyttes ikke virkelig verdi opsjon for konsernets gjeld. Tilsvarende gjelder for derivater på gjeldssiden.

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Pensjoner

SpareBank 1 Nord-Norge er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov. Konsernet har en ytelsesbasert ordning og en innskuddsbasert ordning. Ytelsesbasert ordning forvaltes i egen pensjonskasse. Innskuddspensjonsordningen ble etablert 01.07.06. Ansatte som var medlem i ytelsespensjonsordningen fikk tilbud om å flytte til innskuddspensjonsordningen. Alle nytilsatte etter denne dato meldes inn i denne ordningen.

Pensjoner behandles regnskapsmessig i henhold til internasjonale standarder for beregning og bokføring av pensjoner (IAS 19).

I henhold til standarden behandles den ene pensjonsordningen som en ytelsesplan. Årets pensjonskostnad fremkommer som summen av nåverdi av årets pensjonsopptjening, rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse og forventet avkastning av pensjonsmidlene. Pensjonskostnadene er registrert i resultatregnskapet som personalkostnad med underspesifikasjon "Lønn og generelle administrasjonskostnader".

Underdekning av pensjonsforpliktelsen blir ført i balansen som andre forpliktelser med underspesifikasjon "Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser", mens overfinansiering blir registrert som andre eiendeler med underspesifikasjon "Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter". Underdekning/overfinansiering fremkommer som forskjeller mellom nåverdien av påløpte pensjonsforpliktelser, inklusiv fremtidig lønnsvekst, og verdien av pensjonsmidlene. I pensjonsforpliktelsene inngår både sikrede og usikrede ordninger.

Ved regnskapsavslutningen benyttes estimerte verdier ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra aktuarselskapet Eikos AS, over beregnet verdi av pensjonsmidlene og aktuarmessige beregninger av forpliktelsens størrelse. Virkningen av estimatendringer og avviket mellom estimert og faktisk avkastning resultatføres over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid først når den akkumulerte virkningen overstiger 10% av høyeste beløp av pensjonsmidlene eller pensjonsforpliktelsen (korridorløsning).

Segmentrapportering

Konsernet har ordinær bankdrift i personmarked og bedriftsmarked som sitt primære rapporteringsformat, og inntekter fra marketsvirksomheten og leasing som sitt sekundære rapporteringsformat. Se for øvrig note 5.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når hovedstyret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser frem til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige. Slike forhold fremgår i note 41.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen. Foreslått utbytte og utdelinger til allmennyttige formål klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt.

NOTE 3 - FINANSIELL RISIKOSTYRING

Risikostyringen i SpareBank 1 Nord-Norge skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse og skal bidra til å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning gjennom:

- En sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring.
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi.
- Å tilstrebe en lik risikojustert avkastning på kundene over tid innenfor vedtatt forretningsstrategi.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- En tilstrekkelig kjernekapital/ansvarlig kapital ut fra valgt risikoprofil.

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor de rammer som konsernets ansvarlige kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring skal konsernet fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar. Forretningsstrategi og overordnede mål er styrets instrument for styring av konsernets risikoprofil og finansielle utvikling.

Administrerende direktør er ansvarlig for at dette legges frem for styret minimum årlig, eller når andre forhold tilsier det. Konsernet har en målsetting om minimum å opprettholde nåværende internasjonale rating for å sikre en langsiktig god tilgang på ordinære innlån fra kapitalmarkedene.

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av:

- Forventet tap som beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en 12 måneders periode.
- Uventet tap som beskriver hvor mye kapital (risikojustert kapital) konsernet må ha for å dekke faktisk risiko.

Risikojustert kapital skal dekke 99,9% av mulige uventede tap. Statistiske metoder er lagt til grunn ved beregningen, men i noen tilfeller benyttes også kvalitative vurderinger.

Avkastningen på risikojustert kapital er et strategisk resultatmål i den interne styringen av konsernet. Vesentlige forretningsområder tildeles kapital i forhold til den beregnede risikoen ved virksomheten, og det foretas oppfølging av kapitalavkastningen. Beregningene av risikojustert kapital gjør det mulig å sammenligne risiko på tvers av risikogrupper og forretningsområder. I tillegg måles og følges risiko opp gjennom rapportering av rammebruk og viktige porteføljerisikomål.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er rammeverket basert på følgende elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer konsernet på.

- Strategi
- Organisering og organisasjonskultur
- Risiko- og kapitalstyring
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

For ytterligere informasjon vises det til “Pilar III-dokumentet” på vår hjemmeside.

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor konsernet. Kredittrisiko styres gjennom konsernets kredittstrategi, rammer for kredittvirksomheten, retningslinjer for kredittgivning og fullmaktsreglement.

SpareBank 1 Nord-Norge benytter interne målemetoder, IRB (Internal Rating Based Approach), ved beregning av det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning for kredittrisiko. Minimumskravet blir derved mer risikosensitivt og vil i større grad samsvare med risikoen i de underliggende porteføljer. Konsernet får en positiv effekt på kapitaldekningen ved innføring av det nye regelverket, men på grunn av forlengelse av overgangsreglene vil den fulle effekten først komme i 2013 - 2015.

Kredittstrategi og rammer for kredittvirksomheten fastsettes av styret, og revideres og oppdateres minimum årlig. Konsernets kredittstrategi fastsetter de overordnede prinsipper for kredittgivning og hvordan kredittrisiko skal styres og prises i SpareBank 1 Nord-Norge. SpareBank 1 Nord-Norge baserer seg på de prinsipper som er anbefalt av Baselkomiteen i dokumentet ”Principles for the Management of Credit Risk”, og på kapitaldekningsregler (Basel II). For øvrig legges det til grunn at styring av kredittrisiko skal skje innenfor rammen av relevante lover og forskrifter. De kredittstrategiske mål består av mål for:

- Avkastning og vekst
- Risikoprofil
- Konsentrasjonsrisiko
- Operative kredittmål

De kredittstrategiske mål er gjenstand for regelmessig rapportering til ledelse og styre.

Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kredittinnvilgelser. Bevilgningsreglementet, som godkjennes av styret, fastsetter prinsippene for tildeling av kredittfullmakter, fastsetter prinsippene for kredittbeslutninger og beskriver beslutningsstrukturen. Styret delegerer fullmakter til administrerende direktør , som innenfor bestemmelsene i bevilgningsreglementet videredelegerer sine fullmakter. De delegerte kredittfullmaktene er knyttet opp mot et engasjements størrelse og dets

misligholdssannsynlighet. Kredittmedarbeidere opererer i henhold til kredittfullmakter, kredittpolicy og kredittbehandlingsrutiner som stiller klare kvalitetskrav til kredittbehandlingsprosessen.

Styring og kontroll med porteføljen skjer ved risikoklassifisering av enkeltkunder, risikoprisingsmodell og et porteføljestyringssystem for å styre utlånsporteføljen i tråd med fastsatte rammer og retningslinjer. Risikomodellene som ligger til grunn for styring og kontroll tar utgangspunkt i statistiske beregninger, og er under kontinuerlig videreutvikling og testing.

Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold. Kundene blir klassifisert i risikoklasser ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke-finansielle kriterier som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser (A – I). I tillegg har konsernet to risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

2. Forventet eksponering ved mislighold. Dette er en beregnet størrelse over hvor stor den forventede eksponeringen er hvis en kunde går i mislighold.

3. Tapsgrad ved mislighold. Dette er en vurdering av hvor mye konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til verdien av de sikkerhetene kundene har avgitt, og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Disse størrelsene fastsettes på bakgrunn av egne erfaringer over tid. Det benyttes sju klasser (1 – 7) for klassifisering i henhold til tapsgrad ved mislighold.

De tre ovennevnte komponentene danner også grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering og statistisk baserte beregninger av forventet tap og behovet for risikojustert kapital. Porteføljeklassifiseringen har som formål å gi informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen, og porteføljen er derfor delt inn i fem risikogrupper, laveste, lav, middels, høy og høyeste risiko. Inndelingen i risikogrupper foretas på grunnlag av en statistisk beregning av hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold.

Konsernet tilstreber å prise engasjementene ut fra risikoeksponeringen, slik at engasjementer med høyest risiko får høyest pris. Prismodellen er basert på konsernets avkastningskrav på risikojustert kapital.

For ytterligere informasjon vises til ovennevnte ”Pilar III dokument”, samt notene 21, 22, 23, 24 og 25. Konsernet har også kredittrisiko tilknyttet plasseringer i rentebærende verdipapirer. Slik kredittrisiko gir først og fremst løpende utslag i endrede priser/verdier på de ulike verdipapirene. Dette er nærmere beskrevet under avsnitt ”Markedsrisiko” nedenfor.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansielle forpliktelser forfaller.

Hovedstyret har betydelig fokus på forutsigbarhet og stabilitet, og gjennomgår minimum årlig konsernets likviditetsstrategi hvor styring av konsernets finansieringsstruktur er sentral. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets konservative risikoprofil, og det er et viktig mål at tilfeldige hendelser ikke skal få alvorlige konsekvenser for konsernets betalingsevne.

Konsernets valuta-/finansområde (Kapitalmarked) har ansvaret for likviditetsstyringen, mens avdeling for risikostyring og compliance overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde og utgjør sammen med langsiktige innlån og egenkapital ved utgangen av året 117% av bankens illikvide eiendeler. Dette er et forholdstall som gir uttrykk for i hvilken grad bankens illikvide eiendeler er finansiert langsiktig, og blir av Norges Bank benevnt som Likviditetsindikator I. Denne indikatoren vil fra og med 2012 bli erstattet av Finanstilsynets likviditetsindikator. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Kredittvurderingen av de internasjonale ratingselskapene Moody’s og Fitch Ratings anses som viktig i forhold til internasjonale innlånskilder. Bankens langsiktige rating hos Moody’s er A1 med “stabel outlook”, mens Fitch’s rating er A med “stable outlook”.

Tidligere har SpareBank 1 Nord-Norge hentet en vesentlig andel av sine langsiktige innlån fra utlandet. Fremmedkapitalfinansiering fra utlandet har de siste to årene skjedd ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett via SpareBank 1 Boligkreditt AS. I tillegg har banken benyttet seg av bytteordningen som regjeringen lanserte i 2008. Det har vært god tilgang på likviditet i det norske obligasjonsmarkedet. Fremover vil derfor banken i større grad benytte det norske fremmedkapitalmarkedet som finansieringskilde. Gjennom hele finanskrisen har banken hatt tilfredsstillende likviditet. Det har derfor ikke vært nødvendig å revurdere måltall for bankens likviditetsindikator eller justere rammer for netto refinansieringsrisiko. Banken har gjennom året operert med en større likviditetsbeholdning enn normalt i form av kontanter og likvide eiendeler.

Forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån var 80,9% per 31.12.11 mot 80,3% og 72,4% for henholdsvis ett og to år siden. Konsernets likviditetssituasjon og likviditetsstyring vurderes å være tilfredsstillende. For ytterligere informasjon vises det til ”Pilar III dokument”, samt note 34 og 35.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra konsernets investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften - som funding og rente- og valutahandel.

Markedsrisikoen måles og overvåkes på bakgrunn av rammer som er vedtatt av styret. Rammene gjennomgås og fornyes på årlig basis. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Avdeling for risikostyring og compliance har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen.

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Den måles og overvåkes på bakgrunn av rammeverket som er beskrevet ovenfor. Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort.

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Konsernets valutarisiko ligger godt innenfor posisjonsgrensen som er angitt i forskrift.

Kursrisiko verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som konsernet har investert i. Konsernets risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

Bankens resultat er påvirket av endringene i løpet av året i markedsvariablene renter, valutakurser og verdipapirkurser som har vært. I 2008 ble store deler av rentebærende portfølje omklassifisert fra "til virkelig verdi over resultatet" til kategoriene "hold til forfall" og "lån og fordringer". Omklassifisieringen medfører at løpende endringer i markedsverdier for den omklassifiserte portefølje ikke regnskapsføres. Det forventes at de urealiserte tapene i all hovedsak vil reverseres etter hvert som løpetiden på verdipapirene blir kortere.

Det vises til nærmere beskrivelse i note 17.

Utviklingen på kredittspreadene/kredittmarginene i verdipapirmarkedet i 2011 har bidratt til kurstap på bankens rentebærende portefølje.

	31. des	30. sep	30. juni	31. mars
Netto tap	kr 62 702 408	kr 38 858 202	kr 52 287 851	kr 27 181 245

Tapene skyldes en generell endring i risikobildet og har i enkelthendelser eller i spesielt utsatte sektorer. Inkludert i tapet er en særskilt nedskrivning på 9.500.000 kroner på en av postene i bankens "hold til forfall"-portefølje. Denne nedskrivningen er gjort med hensyn til vurdering om varig verdifall i forhold til tidligere bokført verdi.

Beholdningen av obligasjoner og sertifikater har ikke vært nedjustert i perioden. Dette skyldes krav til likviditetsreserver i banken.

Bankens rentepapirer på gjeldssiden prises ikke med kredittspreader til "virkelig verdi". Banken får derfor ikke regnskapsmessig effekt av endringer i kredittspreader relatert til bankens gjeld.

Utviklingen i aksjemarkedene har påvirket verdien på bankens portefølje av aksjer og fond i negativ retning.

SpareBank 1 Nord-Norge har hatt liten netto eksponering i valuta, og regnskapet har derfor vært lite påvirket av variasjonene i valutamarkedet. Konsernets markedsrisiko klassifiseres som moderat. For ytterligere informasjon vises det til "Pilar III dokumentet", samt notene 36 og 37.

Aktiv forvaltning

Konsernet er involvert i aktiv forvaltning på vegne av kunder, men opptrer ikke som stråmann eller nominee i noen form for transaksjoner. Eiendeler holdt under avtaler om aktiv forvaltning konsolideres ikke i konsernets regnskap. Konsernet er heller ikke deltaker i "salg og tilbakeleie"-transaksjoner med egne eiendeler og har ikke finansielle interesser i "Special Purpose Entities" som nevnt i SIC 12.

NOTE 4 - KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Tap på utlån og garantier

Banken gjennomgår hele bedriftsmarkedsporteføljen årlig. Store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt mer enn 55 dager eller om personene har en særlig dårlig betalingshistorikk. Det beregnes en misligholdssannsynlighet for hver kunde, basert på historiske regnskapsdata og anmerkningshistorikk, tilsvarende for privatkunder og da med utgangspunkt i likningstall og anmerkningshistorikk. Banken har i dag ni risikoklasser for friske engasjement og to klasser for misligholdte engasjement, basert på misligholdssannsynligheten til hver kunde. Disse 11 klassene deles videre inn i gruppene lav, middels, høy, høyeste risiko, samt mislighold og tap i forhold til misligholdssannsynlighet. Hele porteføljen scores månedlig med bruk av automatisk datafangst og utgangspunkt i objektive data. Banken foretar individuelle nedskrivninger for lån hvor det foreligger objektive bevis for at lånet er tapsutsatt i henhold til Finanstilsynet utlånsforskrift og IAS 39.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert kontantstrøm, basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs nedskrivning. Senere renteendringer hensyntas for låneavtaler med flytende rente.

Gruppevise nedskrivninger beregnes på undergrupper av utlån der det foreligger objektiv informasjon som viser at kredittrisikoen har økt etter at kredittene er bevilget, men hvor det ikke er mulig å gjennomgå alle engasjementer på individuell basis, eller informasjonen ikke lar seg spesifisere på engasjementsnivå. Slik informasjon kan være negativ utvikling i risikoklassifisering eller informasjon om negativ utvikling i sikkerhetsverdier, lønnsomheten i en bransje eller grupper av debitorers betalingsevne.

Vurdering av tapsnedskrivninger vil alltid baseres på en betydelig grad av skjønn. Prediksjoner basert på historisk informasjon kan vise seg å bli feil, fordi man aldri kan vite med sikkerhet hvilke relevans historiske data har som beslutningsgrunnlag. I mange tilfeller vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder, og prisfastsettelsen kan derfor være beheftet med betydelig usikkerhet.

Virkelig verdi av verdipapirer

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil normalt omsettes i aktive markeder. Verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. For eiendeler som klassifiseres som tilgjengelige for salg, vil ikke dette nødvendigvis være tilfellet. Tilsvarende vil markedsverdier for eiendeler og forpliktelser som regnskapsføres til amortisert kost og som fremkommer i noter, kunne være estimater basert på diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike verdier vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet. Med unntak for noen få aksjer, er det norske aksjemarkedet lite likvid. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. I noen tilfeller der likviditeten er dårlig, og det fremkommer større uforklarte prisbevegelser rundt årsskiftet, vil kursen kunne være fastsatt som volumvektet gjennomsnitt over en tidsperiode, vanligvis desember.

Dersom det ikke har vært representative transaksjoner, har man benyttet andre verdsettelsesmetoder i henhold til verdsettelseshierarkiet i IAS 39.

Virkelig verdi derivater

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen.

For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere en underliggende kredittrisiko. I den utstrekning markedspriser innhentes med utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen, målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko, amortiseres over løpetiden.

Immaterielle eiendeler

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Det vil alltid være betydelig usikkerhet knyttet til kontantstrømestimater, og i noen tilfeller vil også metodene for tilordning av kontantstrømmer til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater, herunder avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i G og den generelle utviklingen i antall uføretrygdede og levealder. Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimatendringer som følge av endringer i nevnte parametre, vil i stor utstrekning periodiseres over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid og ikke belaste resultatregnskapet umiddelbart, slik som andre estimatendringer.

NOTE 5 - SEGMENTINFORMASJON

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eiendelenes risiko og avkastningsprofil og er delt opp i privatmarked, bedriftsmarked, markets og datterselskap av vesentlig betydning. Under posten ufordelt ligger aktiviter som ikke lar seg allokere til privat, bedriftsmarked, markets eller datterselskap av vesentlig betydning.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område og rapportering på geografiske sekundærsegmenter gir lite tilleggsinformasjon. Viktige eiendelsklasser (utlån) er imidlertid fordelt geografisk i egen note under utlån.

31.12.11

Beløp i mill kroner	PM	BM	SB1 Finans	Markets	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekter	691	322	104	6	6	**1 129**
Netto provisjonsinntekter	276	129		39	43	**487**
Andre driftsinntekter				50	153	**203**
Driftskostnader	619	289	32	34	62	**1 036**
Resultat før tap	348	162	72	61	140	**783**
Tap på utlån og garantier	4	93	2		2	**101**
Resultat før skatt	344	69	70	61	138	**682**
Utlån til kunder	29 452	19 297	2 852		41	**51 642**
Individuell nedskrivning utlån	-31	-160	-9		-6	**-206**
Gruppenedskrivning utlån	-47	-166	-9		-4	**-226**
Andre eiendeler			29	522	19 278	**19 829**
Sum eiendeler per segment	29 374	18 971	2 863	522	19 309	**71 039**
Innskudd fra og gjeld til kunder	21 429	20 319			17	**41 765**
Annen gjeld og egenkapital			2 863	522	25 889	**29 274**
Sum egenkapital og gjeld per segment	21 429	20 319	2 863	522	25 906	**71 039**

31.12.10

Beløp i mill kroner	PM	BM	SB1 Finans	Markets	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekter	546	485	100		-2	1 129
Netto provisjonsinntekter	221	196	-1	19	70	505
Andre driftsinntekter				1	411	412
Driftskostnader	448	398	26	16	69	957
Resultat før tap	319	283	73	4	410	1 089
Tap på utlån og garantier	16	63	6		2	87
Resultat før skatt	303	220	67	4	408	1 002
Utlån til kunder	28 780	17 945	2 414		-93	49 046
Individuell nedskrivning utlån	-35	-221	-13		-2	-271
Gruppenedskrivning utlån	-59	-133	-8			-200
Andre eiendeler			31	376	19 798	20 205
Sum eiendeler per segment	28 686	17 591	2 424	376	19 703	68 780
Innskudd fra kunder	20 135	19 217			37	39 389
Annen gjeld og egenkapital			2 424	376	26 591	29 391
Sum egenkapital og gjeld per segment	20 135	19 217	2 424	376	26 628	68 780

NOTE 5 - SEGMENTINFORMASJON

31.12.09

Beløp i mill kroner	PM	BM	SB1 Finans	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekter	599	541	98	-20	1 218
Netto provisjonsinntekter	190	172	22	78	462
Andre driftsinntekter				479	479
Driftskostnader	469	423	26	54	972
Resultat før tap	321	289	94	483	1 187
Tap på utlån og garantier	16	154	14	1	185
Resultat før skatt	305	135	80	482	1 002
Utlån til kunder	29 021	17 410	2 183	-434	48 180
Individuell nedskrivning utlån	-33	-183	-12		-228
Gruppenedskrivning utlån	-59	-168	-11		-238
Andre eiendeler			37	16 488	16 525
Sum eiendeler per segment	28 929	17 059	2 198	16 053	64 239
Innskudd fra og gjeld til kunder	18 909	15 983		-15	34 877
Annen gjeld og egenkapital			2 198	27 164	29 362
Sum egenkapital og gjeld per segment	18 909	15 983	2 198	27 149	64 239

NOTE 6 - NETTO RENTEINNTEKTER

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
			Renteinntekter			
122	114	**146**	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	**58**	54	60
2 285	2 051	**2 191**	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	**2 385**	2 204	2 422
277	281	**376**	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	**380**	281	278
			Renteinntekter på nedskrevet finansielle eiendeler			
2	9		- Utlån til og fordringer på kunder		10	3
2 686	2 455	**2 713**	Sum renteinntekter	**2 823**	2 549	2 763
			Rentekostnader			
146	175	**179**	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	**178**	175	147
835	775	**989**	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	**984**	771	832
510	367	**462**	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	**462**	367	510
63	70	**70**	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	**70**	69	63
37	37		Avgifter til Bankenes sikringsfond		38	38
1 591	1 424	**1 700**	Sum rentekostnader	**1 694**	1 420	1 590
1 095	1 031	**1 013**	**Netto renteinntekter**	**1 129**	1 129	1 173

NOTE 7 - NETTO PROVISJONSINNTEKTER

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
			Provisjonsinntekter			
16	15	**17**	Garantiprovisjon	**17**	15	16
32	33	**21**	Interbankprovisjon	**21**	33	32
17	15	**14**	Kredittformidling	**14**	15	17
66	89	**73**	Formidlingsprovisjon SpareBank 1 Boligkreditt	**73**	89	66
2	2	**2**	Formidlingsprovisjon salgspantlån	**2**	2	2
27	32	**37**	Verdipapiromsetning og forvaltning	**52**	47	46
190	203	**206**	Betalingsformidling	**206**	203	190
			Meglerprovisjon	**68**	73	58
92	100	**101**	Forsikringstjenester	**101**	100	92
7	12	**12**	Andre provisjonsinntekter	**13**	13	7
449	501	**483**	Sum provisjonsinntekter	**567**	590	526
			Provisjonskostnader			
26	25	**14**	Interbankprovisjon	**14**	25	26
36	34	**39**	Betalingsformidling	**41**	35	36
25	25	**25**	Andre provisjonskostnader	**25**	25	26
87	84	**78**	Sum provisjonskostnader	**80**	85	88
362	417	**405**	**Sum netto provisjon**	**487**	505	438

NOTE 8 - INNTEKTER FRA ANDRE FINANSIELLE INVESTERINGER

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
22	33	**11**	Sum utbytte fra aksjer	**14**	43	23
21	62	**48**	Utbytte fra datterselskaper			
123	38	**141**	Inntekt av eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	**195**	251	225
			Inntektsført badwill fra oppkjøpet av BNbank ASA			56
144	100	**189**	Sum inntekter av eierinteresser	**195**	251	281
36	5	**-58**	Obligasjoner og sertifikater - til virkelig verdi over resultat	**-58**	5	36
-15	-2	**-5**	Obligasjoner til amortisert kost - lån og fordringer	**-5**	-2	-15
			Obligasjoner til amortisert kost - holde til forfall			
21	3	**-63**	Sum inntekter fra obligasjoner og sertifikater	**-63**	3	21
27	-4		Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater		-4	27
42	2	**34**	Netto verdiendring på sikrede fastrente utlån og derivater	**34**	2	42
-24	-13	**41**	Verdiendring på øvrige finansielle derivater	**41**	-13	-24
45	-15	**75**	Sum inntekter fra finansielle derivater	**75**	-15	45
197	79	**-101**	Aksjer - til virkelig verdi over resultat	**-68**	87	139
-21	1	**-8**	Aksjer - tilgjengelig for salg	**-8**	3	-21
176	80	**-109**	Sum inntekter fra aksjer	**-76**	90	118
36	32	**39**	Sum inntekt fra valutahandel	**39**	32	36
278	100	**-58**	Gevinst/tap og netto verdiendringer på finansielle eiendeler	**-25**	110	220
444	233	**142**	**Sum netto inntekter fra andre finansielle investeringer**	**184**	404	524

NOTE 9 - ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
	6	**5**	Driftsinntekter fast eiendom	**5**	6	1
		8	Eiendomsforvaltning og -omsetning	**8**		4
5	6	**9**	Andre driftsinntekter	**6**	2	19
5	12	**22**	**Sum andre driftsinntekter**	**19**	8	24

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
441	407	**436**	Personalkostnader	**514**	477	508
264	259	**287**	Administrasjonskostnader	**313**	281	284
34	43	**43**	Ordinære avskrivninger	**47**	45	49
153	137	**142**	Andre driftskostnader	**162**	154	131
892	846	**908**	**Sum driftskostnader**	**1 036**	957	972
			Spesifikasjoner av driftskostnader			
			Personalkostnader			
367	385	**366**	Lønn	**437**	450	422
39	-16	**28**	Pensjonskostnader	**30**	-16	42
35	38	**42**	Sosiale kostnader	**47**	43	44
441	407	**436**	Sum personalkostnader	**514**	477	508
			Administrasjonskostnader			
88	79	**90**	Utviklingskostnader	**90**	80	88
45	44	**48**	EDB kostnader	**52**	48	50
42	47	**55**	Markedsføring	**63**	56	49
29	29	**34**	Reise- og opplæringskostnader	**41**	32	31
13	12	**8**	Kommunikasjon	**10**	13	14
13	11	**11**	Porto	**12**	12	14
9	13	**16**	Konsulentbistand	**18**	14	9
13	13	**13**	Verditransport	**13**	13	13
9	9	**9**	Kontorhold	**11**	11	13
3	2	**3**	Inkasso	**3**	2	3
264	259	**287**	Administrasjonskostnader	**313**	281	284
			Andre driftskostnader			
8	17	**19**	Driftskostnader faste eiendommer	**19**	17	8
2	2	**1**	Godtgjørelser til ekstern revisor 1)	**2**	2	3
71	35	**36**	Leie lokaler og bankbygg	**39**	38	30
19	23	**24**	Driftskostnader lokaler	**24**	23	25
53	60	**62**	Øvrige driftskostnader	**78**	74	65
153	137	**142**	Andre driftskostnader	**162**	154	131
			1) Godtgjørelse til ekstern revisor Beløp i hele 1 000 kroner			
1 301	888	**842**	Lovbestemt revisjon	**1 190**	1 254	1 991
69	147	**298**	Andre attestasjonstjenester	**404**	249	123
43		**1**	Skatterådgivning	**1**	18	54
208	230	**9**	Andre ikke-revisjonstjenester	**9**	319	234
1 621	1 265	**1 150**	Sum godtgjørelse til ekstern revisor	**1 604**	1 840	2 402
			Personalressurser (gjennomsnittlig)			
703	680	**670**	Antall årsverk	**776**	764	792
749	722	**707**	Antall ansatte	**814**	807	848
			Per 31.12. (eksakte tall)			
690	675	**670**	Antall årverk	**795**	754	778
736	716	**705**	Antall ansatte	**830**	796	825

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Ytelser til administrerende direktør

Beløp i hele 1 000 kroner	2011	2010	2009
Ytelsen til administrerende direktør er sammensatt slik			
Ordinær lønn	**3 394**	2 955	2 251
Naturalytelser	**248**	248	228
Pensjonspremie	**2 323**	1 510	1 005
Skattekompensasjon av "Topphatt" pensjonsforsikring	**2 136**	1 361	855

SpareBank 1 Nord-Norge har i dag en pensjonsordning gjennom egen pensjonskasse, som sammen med pensjon fra Folketrygden skal gi en pensjon på omlag 70% av inntekten ved pensjonsalder. For de medlemmene som har inntekt over 12 G, har banken etablert en kollektiv livrente (topphatt) som ivaretar pensjonsforpliktelsene som faller utenfor pensjonskassens forpliktelser. For bankens virksomhet gjelder dette 14 personer i 2011. Bankens premie til topphattforsikring for disse utgjør i 2011 om lag 5 mill kroner hvorav 2.323.126 kroner utgjør premie for administrerende direktør.

I tillegg har konsern- og regionledelsen egen førtidpensjonsavtale. Det er i 2011 utbetalt bonus til administrerende direktør på 600.000 kroner mot 550.000 kroner året før.

Ytelser til styreleder

Kjell Olav Pettersen har vært styreleder i SpareBank 1 Nord-Norge fra og med 2005. Som styreleder mottok han i 2011 en samlet godtgjørelse på 356.000 kroner. Beregnet fordel av naturalytelser var 9.000 kroner.

Ytelser til hovedstyret

Beløp i hele 1 000 kroner	2011		2010		2009	
	Styre-honorar	Andre godtgjørelser	Styre-honorar	Andre godtgjørelser	Styre-honorar	Andre godtgjørelser
Hanne Bentsen (sluttet august 2009)					75	
Roar Dons	**153**	**9**	145	19	130	
Elisabeth Johansen	**153**	**26**	145	31	130	16
Gunnar Kristiansen	**84**		80		70	
Erik Sture Larre jr. (nestleder)	**184**	**69**	196	67	160	
Ann-Christine Nybacka	**153**	**69**	162	55	130	
Wenche E. Olsen (fra august 2009, sluttet mars 2010)			36		54	
Pål Andreas Pedersen	**153**	**60**	162	53	130	
Vivi Ann Pedersen	**153**		145		130	
Anita Persen (fra april 2010)	**153**		108	7		
Kjell Olav Pettersen (leder)	**347**	**9**	330	18	300	
Sum ytelser til hovedstyret	**1 533**	**242**	1 509	250	1 309	16

Sum ytelser til kontrollkomiteen

Beløp i hele 1 000 kroner	2011		2010		2009	
	Honorarer	Andre godtgjørelser	Honorarer	Andre godtgjørelser	Honorarer	Andre godtgjørelser
Rigmor Abel	**84**		80		70	
Kåre Brynjulfsen	**84**		50		40	
Per Christiansen (leder, sluttet mars 2011)	**35**		130		120	
Dag Norvang	**84**		80		70	
Tore Bråthen (leder, fra mars 2011)	**102**					
Sum ytelser til kontrollkomiteen	**389**		340		300	

Ytelser til representantskap

Det er i 2011 utbetalt samlet honorar på 684.500 kroner til 42 representanter.
Tilsvarende beløp for 2010 var 549.300 kroner til 34 representanter og i 2009 318.000 kroner til 36 representanter.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Ytelser til konsernledelsen og ledende ansatte i datterselskaper 2011

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kroner	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Pensjon-spremie og skatte-kompen-sasjon	Styrehonorarer i datterselskap, SpareBank 1 Gruppen og andre lignende selskaper	Bonus	Over-skudds-deling	Antall tildelte egenkapitalbev-is i overskudds-deling	Opsjoner	Forskudds-betalinger og sikker-hetsstillelser
Administrerende direktør EiendomsMegler 1								
Kristin Amundsen	1 050			50				
Konserndirektør								
Geir Andreassen	1 510	369		275				
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans								
Hermod Bakkejord	1 242			238				
Konserndirektør								
Rolf Eigil Bygdnes	1 819	768	30	320				
Kommunikasjonsdirektør								
Stig Arne Engen	1 541	225		285				
Administrerende direktør SNN Invest AS								
Kjell Ivar Helgesen, fra 21.11.11	1 283	30		120				
Administrerende direktør								
Hans Olav Karde	3 042	4 460	1) 180	600				
Administrerende direktør SNN Forvaltning								
Tom-Robin Solstad-Nøis	808			233				
Konserndirektør								
Liv Bortne Ulriksen	1 767			330				
Konserndirektør								
Elisabeth Utheim	1 482	297		275				
Viseadministrerende direktør								
Oddmund Åsen	2 037	1 078	170	375				

1) Honoraret er tilbakebetalt til SpareBank 1 Nord-Norge.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-
SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Andre avtaler

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kr	Oppsigelsestid	Etterlønn	Pensjonsvilkår utover ordinær ordning	Opptjente pensjons-rettigheter siste år
Administrerende direktør EiendomsMegler 1				
Kristin Amundsen	3 mnd	0 mnd	4)	62
Konserndirektør				
Geir Andreassen	3 mnd	0 mnd	1)	248
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans				
Hermod Bakkejord	3 mnd	0 mnd		200
Konserndirektør				
Rolf Eigil Bygdnes	3 mnd	0 mnd	1)	397
Administrerende direktør SNN Invest AS				
Kjell Ivar Helgesen	3 mnd	0 mnd		322
Kommunikasjonsdirektør				
Stig Arne Engen	3 mnd	0 mnd	1)	228
Administrerende direktør				
Hans Olav Karde	6 mnd	0 mnd	2)	2 123
Administrerende direktør SNN Forvaltning				
Tom-Robin Solstad-Nøis	3 mnd	0 mnd	4)	74
Konserndirektør				
Liv Bortne Ulriksen	3 mnd	0 mnd	4)	82
Konserndirektør				
Elisabeth Utheim	3 mnd	0 mnd	1)	354
Viseadministrerende direktør				
Oddmund Åsen	6 mnd	0 mnd	3)	580

1) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 62 år.
2) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 65 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 65 år.
3) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 60 år.
4) Har avtale om innskuddspensjon.
Førtidspensjonsavtale for utvidet konsernledelse er å anse som driftspensjonsavtale hvor det ikke er opparbeidet tradisjonelle pensjonsrettigheter. Konsernet har gjort regnskapsmessig avsetning av andel av fremtidige forpliktelser for disse avtalene.

Alle i konsernledelsen ansatt før 01.07.06 har ordinær pensjonsavtale gjennom ytelsesbasert ordning i SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som beskrevet i note 31.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Ytelser til konsernledelsen og ledende ansatte i datterselskaper 2010

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kroner	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Pensjons-premie og skattekom-pensasjon	Styrehonorarer i datterselskap, SpareBank 1 Gruppen og andre lignende selskaper	Bonus	Over-skudds-deling	Antall tildelte egenkapital-bevis i overskudds-deling	Opsjoner	Forskudds-betalinger og sikkerhets-stillelser
Konserndirektør								
Geir Andreassen	1 293	300	20	250				
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans								
Hermod Bakkejord	1 097	169		200				
Konserndirektør								
Rolf Eigil Bygdnes	1 477	515	30	290				
Kommunikasjonsdirektør								
Stig Arne Engen	1 335	209		260				
Administrerende direktør								
Hans Olav Karde	2 653	2 871	1) 153	550				
Administrerende direktør SNN Securities								
Bjørn E. Kristiansen (selskap oppløst 30.06.10)	576			364				
Administrerende direktør SNN Invest AS								
Kari Riddervold (sluttet 30.06.10)	1 111							
Administrerende direktør SNN Forvaltning								
Tom-Robin Solstad-Nøis (startet 01.07.10)	493							
Administrerende direktør EiendomsMegler 1								
Morten Tidemann (sluttet 31.12.10)	997	135						
Konserndirektør								
Liv Bortne Ulriksen	1 605	69		310				
Konserndirektør								
Elisabeth Utheim	1 280	306	25	250				
Viseadministrerende direktør								
Oddmund Åsen	1 686	742	160	350				

1) Honoraret er tilbakebetalt til SpareBank 1 Nord-Norge.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Andre avtaler

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kroner	Oppsigelsestid	Etterlønn	Pensjonsvilkår utover ordnær ordning	Opptjente pensjons-rettigheter siste år
Konserndirektør				
Geir Andreassen	3 mnd	0 mnd	1)	210
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans				
Hermod Bakkejord	3 mnd	0 mnd		190
Konserndirektør				
Rolf Eigil Bygdnes	3 mnd	0 mnd	1)	349
Kommunikasjonsdirektør				
Stig Arne Engen	3 mnd	0 mnd	1)	195
Administrerende direktør				
Hans Olav Karde	6 mnd	0 mnd	2)	2 023
Administrerende direktør SNN Forvaltning				
Tom-Robin Solstad-Nøis (startet 01.07.10)	3 mnd	0 mnd		
Administrerende direktør EiendomsMegler 1				
Morten Tidemann (sluttet 31.12.10)	3 mnd	0 mnd		
Konserndirektør				
Liv Bortne Ulriksen	3 mnd	0 mnd		
Konserndirektør				
Elisabeth Utheim	3 mnd	0 mnd	1)	313
Viseadministrerende direktør				
Oddmund Åsen	6 mnd	0 mnd	3)	551

1) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 62 år.
2) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 65 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 65 år.
3) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 60 år.
Førtidspensjonsavtale for utvidet konsernledelse er å anse som driftspensjonsavtale hvor det ikke er opparbeidet tradisjonelle pensjonsrettigheter. Konsernet har gjort regnskapsmessig avsetning av andel av fremtidige forpliktelser for disse avtalene.

Alle i konsernledelsen ansatt før 01.07.06 har ordinær pensjonsavtale gjennom ytelsesbasert ordning i SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som beskrevet i note 31.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Ytelser til konsernledelsen og ledende ansatte i datterselskaper 2009

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kroner	Lønn og andre kort-siktige ytelser	Pensjons-premie og skattekom-pensasjon	Styrehonorarer i datterselskap, SpareBank 1 Gruppen og andre lignende selskaper	Bonus	Over-skudds-deling	Antall tildelte egenkapital-bevis i overskudds-deling	Opsjoner	Forskudds-betalinger og sikkerhets-stillelser
Konserndirektør								
Geir Andreassen	1 195	125	20					
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans								
Hermod Bakkejord	1 057	46						
Konserndirektør								
Rolf Eigil Bygdnes	1 392	237	80					
Konserndirektør								
Stig Arne Engen	1 222	68						
Administrerende direktør								
Hans Olav Karde	2 479	1 710	180 1)					
Informasjonsdirektør								
Kjell Kolbeinsen	1 195	409						
Administrerende direktør SNN Securities								
Bjørn E. Kristiansen	1 209	8		516				
Administrerende direktør EiendomsMegler 1								
Morten Tidemann (startet 16.02.09)	845	48		400				
Fungerende administrerende direktør EiendomsMegler 1								
Noel Pedersen (sluttet 15.02.09)	890	47						
Administrerende direktør SNN Invest AS								
Kari Riddervold	988	50						
Administrerende direktør Eiendomsdrift								
Ole Sandmo	826							
Konserndirektør								
Liv Bortne Ulriksen	1 350	56						
Konserndirektør								
Elisabeth Utheim	1 203	82	25					
Viseadministrerende direktør								
Oddmund Åsen	1 654	346	105					

1) Honoraret er tilbakebetalt til SpareBank 1 Nord-Norge.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Andre avtaler

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kroner	Oppsigelsestid	Etterlønn	Pensjonsvilkår utover ordnær ordning	Opptjente pensjons-rettigheter siste år
Konserndirektør				
Geir Andreassen	3 mnd	0 mnd	1)	165
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans				
Hermod Bakkejord	3 mnd	0 mnd		152
Konserndirektør				
Rolf Eigil Bygdnes	3 mnd	0 mnd	1)	275
Konserndirektør				
Stig Arne Engen	3 mnd	0 mnd	1)	171
Administrerende direktør				
Hans Olav Karde	6 mnd	0 mnd	2)	1 284
Informasjonsdirektør				
Kjell Kolbeinsen	3 mnd	0 mnd	1)	362
Administrerende direktør SNN Securities				
Bjørn E. Kristiansen	3 mnd	0 mnd		142
Administrerende direktør EiendomsMegler 1				
Morten Tidemann (startet 16.02.09)	3 mnd	0 mnd		
Fungerende administrerende direktør EiendomsMegler 1				
Noel Pedersen (sluttet 15.02.09)	3 mnd	0 mnd		
Administrerende direktør SNN Invest AS				
Kari Riddervold	3 mnd	0 mnd		
Administrerende direktør Eiendomsdrift				
Ole Sandmo	3 mnd	0 mnd		113
Konserndirektør				
Liv Bortne Ulriksen	3 mnd	0 mnd		
Konserndirektør				
Elisabeth Utheim	3 mnd	0 mnd	1)	295
Viseadministrerende direktør				
Oddmund Åsen	6 mnd	0 mnd	3)	379

1) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 62 år.
2) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 65 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 65 år.
3) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 60 år.
Alle i konsernledelsen ansatt før 01.07.06 har ordinær pensjonsavtale gjennom ytelsesbasert ordning i SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som beskrevet i note 31.

Førtidspensjonsavtale for konsernledelsen er å anse som driftspensjonsavtale hvor det ikke er opparbeidet tradisjonelle pensjonsrettigheter.

Konsernet har likevel gjort regnskapsmessig avsetning av andel av fremtidige forpliktelser også for disse avtalene.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Lån til ledende ansatte, tillitsvalgte med nærstående og øvrige ansatte

Følgende lån er gitt per 31.12.11 Beløp i hele 1 000 kroner	Lånesaldo
Hovedstyret 2)	
Styreleder Kjell Olav Pettersen	
Medlem Erik Sture Larre jr.	
Medlem Elisabeth Johansen	711
Medlem Roar Dons	
Medlem Ann-Christine Nybacka	
Medlem Pål Andreas Pedersen	
Medlem Vivi Ann Pedersen	478
Medlem Anita Persen	
Nærstående til hovedstyremedlemmer 2) 3)	75 087
Kontrollkomité 2)	
Leder Per Christiansen (til mars 2011)	
Leder Tore Bråthen (fra mars 2011)	
Medlem Rigmor Abel	
Medlem Dag Norvang	
Medlem Kåre Brynjulfsen	140
Ledende ansatte 1)	
Administrerende direktør Hans Olav Karde	1 823
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen	4 642
Konserndirektør Geir Andreassen	1 987
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes	2 191
Kommunikasjonsdirektør Stig Arne Engen	4 173
Konserndirektør Elisabeth Utheim	952
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen	3 448
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans Hermod Bakkejord	901
Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Kristin Amundsen	3 912
Administrerende direktør SNN Invest AS Kjell Ivar Helgesen	1 098
Administrerende direktør SNN Forvaltning AS Tom-Robin Solstad-Nøis	2 411
Øvrige ansatte 1)	1 092 873

1) Lånerenten er 80% av den til enhver tid gjeldende beste boliglånsrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 2 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte. Vilkårene på lånene avviker ikke fra generelle ansattevilkår.
2) Vilkår og eventuelle sikkerhetsstillelser som for ordinære kunder, med unntak av de ansattes valgte representanter som har ansattevilkår.
3) Roar Dons er aksjonær og sitter i styret i to eiendomsselskaper som har 75 mill kroner i lån. Låneopptak er etablert før han ble medlem av styret.

Verdien på samlet rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør for 2011 omtrent 5 mill kroner.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Følgende lån er gitt per 31.12.10 Beløp i hele 1 000 kroner	Lånesaldo
Hovedstyret 2)	
Styreleder Kjell Olav Pettersen	
Medlem Erik Sture Larre jr.	
Medlem Elisabeth Johansen	604
Medlem Roar Dons	
Medlem Ann-Christine Nybacka	
Medlem Pål Andreas Pedersen	
Medlem Vivi Ann Pedersen	509
Medlem Anita Persen	
Nærstående til hovedstyremedlemmer 2) 3)	83 170
Kontrollkomité 2)	
Leder Per Christiansen	
Medlem Rigmor Abel	
Medlem Dag Norvang	
Ledende ansatte 1)	
Administrerende direktør Hans Olav Karde	1 872
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen	4 381
Konserndirektør Geir Andreassen	1 683
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes	2 174
Kommunikasjonsdirektør Stig Arne Engen	4 235
Konserndirektør Elisabeth Utheim	3 362
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen	2 969
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans Hermod Bakkejord	814
Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Morten Tidemann	7 595
Administrerende direktør SNN Invest AS Siri Fürst	
Administrerende direktør SNN Forvaltning AS Tom-Robin Solstad-Nøis	
Øvrige ansatte 1)	1 170 087

1) Lånerenten er 80% av den til enhver tid gjeldende beste boliglånsrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 2 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte. Vilkårene på lånene avviker ikke fra generelle ansattevilkår.
2) Vilkår og eventuelle sikkerhetsstillelser som for ordinære kunder, med unntak av de ansattes valgte representanter som har ansattevilkår.
3) Roar Dons er aksjonær og sitter i styret i tre eiendomsselskaper som har 79 mill kroner i lån. Låneopptak er etablert før han ble medlem av styret.

Verdien på samlet rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør for 2010 omtrent 8 mill kroner.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Følgende lån er gitt per 31.12.09	Beløp i hele 1 000 kroner	Lånesaldo
Hovedstyret 2)		
Styreleder Kjell Olav Pettersen		
Medlem Erik Sture Larre jr.		
Medlem Elisabeth Johansen		829
Medlem Roar Dons		
Medlem Ann-Christine Nybacka		
Medlem Wenche E. Olsen		
Medlem Pål Andreas Pedersen		
Medlem Vivi Ann Pedersen		539
Nærstående til hovedstyremedlemmer 2) 3)		88 548
Kontrollkomité 2)		
Leder Per Christiansen		
Medlem Rigmor Abel		
Medlem Dag Norvang		
Ledende ansatte 1)		
Administrerende direktør Hans Olav Karde		1 919
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen		4 268
Konserndirektør Elisabeth Utheim		3 514
Konserndirektør Stig Arne Engen		4 182
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen		3 538
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes		2 062
Konserndirektør Geir Andreassen		1 069
Informasjonsdirektør Kjell Kolbeinsen		1 375
Administrerende direktør Eiendomsdrift Ole Sandmo		2 005
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans Hermod Bakkejord		902
Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Morten Tidemann		3 421
Administrerende direktør SNN Securities Bjørn E. Kristiansen		
Administrerende direktør SNN Invest AS Kari Riddervold		813
Øvrige ansatte 1)		1 097 060

1) Lånerenten er 80% av den til enhver tid gjeldende beste boliglånsrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 2 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte. Vilkårene på lånene avviker ikke fra generelle ansattevilkår.
2) Vilkår og eventuelle sikkerhetsstillelser som for ordinære kunder, med unntak av de ansattes valgte representanter som har ansattevilkår.
3) Roar Dons er aksjonær og sitter i styret i tre eiendomsselskaper som har 86 mill kroner i lån. Låneopptak er etablert før han ble medlem av styret.

Verdien på samlet rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør for 2009 omtrent 8 mill kroner.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Egenkapitalbevis eid av tillitsvalgte i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.11

Navn	Antall egenkapitalbevis
Hovedstyrets medlemmer	
Erik Sture Larre jr.	1 134 493
Kjell Olav Pettersen	30 147
Gunnar Kristiansen	21 812
Elisabeth Johansen	10 517
Vivi Ann Pedersen	8 362
Roar Dons	7 911
Ann-Christine Nybacka	3 508
Anita Persen	701
Representantskapets medlemmer	
Trond Mohn	2 714 024
Erik Sture Larre	1 134 493
Ole Ovesen	484 341
Kjell Kræmer	104 497
Bente Evensen	81 820
Marie Fangel	51 908
Berit Berg	46 363
Frode Pedersen	22 382
Sissel Ditlefsen	16 666
Herman Mehren	14 276
Einar Frafjord	13 302
Ann-Kirsten Larsen	11 278
Asbjørg Jensvoll Strøm	8 404
Tom Svendsen	7 831
Ann Kathrina Langaune	7 136
May Britt Nilsen	5 097
Øyvind Pallesen	4 892
Tone Marie Myklevoll	3 678
Cecilie Lysjø	3 508
Svein Brustad	2 290
Hans Olav Gjøvik	1 984
Therese Isaksen	1 042
Frode Helgerud	1 000
Jan Hugo Sørensen	98
Kontrollkomité	
Kåre Brynjulfsen	1 731
Ledende ansatte	
Administrerende direktør Hans Olav Karde	28 335
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen	26 772
Konserndirektør Geir Andreassen	21 262
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes	15 830
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen	15 188
Kommunikasjonsdirektør Stig Arne Engen	5 382
Konserndirektør Elisabeth Utheim	3 549

Tallene viser hvor mange egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.11. Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Egenkapitalbevis eid av tillitsvalgte i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.10

Navn	Antall egenkapitalbevis
Hovedstyrets medlemmer	
Erik Sture Larre jr.	319 126
Kjell Olav Pettersen	8 694
Gunnar Kristiansen	6 239
Vivi Ann Pedersen	2 478
Elisabeth Johansen	2 022
Roar Dons	1 239
Representantskapets medlemmer	
Trond Mohn	763 439
Erik Sture Larre	319 126
Ole Ovesen	183 135
Kjell Kræmer	30 307
Bente Evensen	28 283
Marie Fangel	14 974
Berit Berg	13 375
Herman Mehren	8 129
Frode Pedersen	5 763
Einar Frafjord	3 673
Asbjørg Jensvoll Strøm	3 152
Ann Kathrina Langaune	2 676
Sissel Ditlefsen	2 500
Tom Svendsen	2 204
Øyvind Pallesen	1 835
Inger Løkken	1 829
May Britt Nilsen	1 649
Tone Marie Myklevoll	1 260
Kristin Langseth	990
Bodil Hanssen	722
Svein Brustad	286
Jan Hugo Sørensen	28
Kontrollkomitè:	
Kåre Brynjulfsen	500
Ledende ansatte	
Administrerende direktør Hans Olav Karde	8 543
Konserndirektør Geir Andreassen	6 658
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen	5 909
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen	4 380
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes	3 045
Kommunikasjonsdirektør Stig Arne Engen	1 624
Konserndirektør Elisabeth Utheim	805

Tallene viser hvor mange egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.10. Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

NOTE 10 - DRIFTSKOSTNADER, LÅN OG YTELSER TIL-SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Egenkapitalbevis eid av tillitsvalgte i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.09

Navn	Antall egenkapitalbevis
Hovedstyrets medlemmer	
Erik Sture Larre jr.	319 126
Kjell Olav Pettersen	7 455
Gunnar Kristiansen	5 000
Vivi Ann Pedersen	1 859
Elisabeth Johansen	783
Representantskapets medlemmer	
Trond Mohn	763 439
Erik Sture Larre	319 126
Ole Ovesen	183 135
Frode Helgerud	153 478
Kjell Kræmer	29 157
Bente Evensen	22 983
Marie Fangel	14 974
Berit Berg	11 375
Herman Mehren	10 029
Frode Pedersen	3 285
Asbjørg Jensvoll Strøm	3 152
Sissel Ditlefsen	2 500
Einar Frafjord	2 434
Ann Kathrina Langaune	2 287
Øyvind Pallesen	1 835
May Britt Nilsen	1 402
Inger Løkken	1 210
Tone Marie Myklevoll	950
Kristin Langseth	795
Bodil Hanssen	722
Svein Brustad	286
Jan Hugo Sørensen	28
Ledende ansatte	
Administrerende direktør Hans Olav Karde	7 304
Konserndirektør Geir Andreassen	5 419
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen	3 431
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen	3 141
Informasjonsdirektør Kjell Kolbeinsen	2 762
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes	1 806
Konserndirektør Stig Arne Engen	1 624
Konserndirektør Elisabeth Utheim	496

Tallene viser hvor mange egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.09. Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

NOTE 11 - SKATT

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
			Sammensetning av resultatført skatt			
259	93	**112**	Resultatført periodeskatt	**127**	119	262
-123	68	**28**	Resultatført utsatt skatt	**29**	64	-109
-10	10	**1**	For mye/lite avsatt skatt tidligere år	**1**	3	-10
126	171	**141**	**Skatt**	**157**	186	143
7	9	**9**	Formueskatt (ført som andre driftskostnader)	**9**	9	7
133	180	**150**	**Resultatført skatt**	**166**	195	150
264	102	**121**	**Balanseført betalbar skatt**	**136**	109	265
			Endring i netto utsatt skatt/-skattefordel			
-123	68	**28**	Resultatført utsatt skatt	**28**	64	-109
			Prinsippendringer ført direkte mot egenkapital			
-123	68	**28**	**Sum endring i netto utsatt skatt/-skattefordel**	**28**	64	-109

Sammensetning av balanseført utsatt skatt og resultatført utsatt skatt

31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09
Balanseført utsatt skatt			**Midlertidige forskjeller på:**	Balanseført utsatt skatt		
-54	-7	**-12**	Anleggsmidler	**130**	116	29
0	0	**0**	Omløpsmidler	**0**	-1	-1
-79	-21	**8**	Pensjonsforpliktelse	**8**	-22	-79
95	207	**283**	Andre midlertidige forskjeller	**258**	197	132
			Fremførbart underskudd	**-13**	-49	-69
-38	179	**279**	**Sum midlertidige forskjeller**	**383**	241	12
11	-50	**-78**	**Balanseført utsatt skatt/skattefordel - 28%**	**-107**	-67	-3

Sammensetning av balanseført utsatt skatt og resultatført utsatt skatt

2009	2010	2011		2011	2010	2009
Resultatført utsatt skatt			**Midlertidige forskjeller på:**	Resultatført utsatt skatt		
2	47	**-5**	- Anleggsmidler	**14**	87	30
			- Omløpsmidler	**1**		-38
19	58	**29**	- Pensjonsforpliktelse	**30**	57	22
-927	137	**76**	- Andre midlertidige forskjeller	**58**	65	-863
468			Fremførbart underskudd		20	460
-438	242	**100**	**Sum midlertidige forskjeller**	**103**	229	-389
-123	68	**28**	**Resultatført endring i utsatt skatt/skattefordel - 28%**	**29**	64	-109

Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt

2009	2010	2011		2011	2010	2009
238	218	**164**	28 % av resultat før skatt	**195**	281	281
-102	-57	**-24**	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	**-39**	-98	-128
			Skatteeffekt av avgitt konsernbidrag			
7	9	**9**	Formueskatt	**9**	9	7
- 10	10	**1**	For mye/lite avsatt tidligere år	**1**	3	-10
133	180	**150**	Resultatført periodeskatt	**166**	195	150
15,7 %	23,1 %	**25,6 %**	**Effektiv skattesats (skattekostnad i prosent av resultat før skatt)**	**24,0 %**	19,3 %	14,9 %

NOTE 12 - ANDRE EIENDELER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
120	130	**159**	Periodisering opptjente renter fra kunder	**178**	136	126
166	152	**183**	Periodisering opptjente renter verdipapirer/agio	**183**	155	166
75	75	**75**	Kapitalinnskudd i SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse	**75**	75	75
70	47	**30**	Øvrige debitorer	**30**	49	56
26	72	**103**	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	**63**	71	37
81	135	**114**	Påløpte inntekter SpareBank 1 Boligkreditt	**114**	135	81
16	37	**40**	Interne konti	**43**	53	20
			Klientkonti eiendomsmegling	**24**	20	15
	4	**9**	Annet	**9**	4	2
554	652	**713**	**Andre eiendeler**	**719**	698	578

NOTE 13 - EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

Morbank				Konsern		
Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	Beløp i mill kroner	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt
2011						
313	694	**1 007**	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.11	619	650	**1 269**
14	78	**92**	Tilgang	14	81	**95**
	73	**72**	Avgang		73	**73**
			Verdiregulering			
327	699	**1 027**	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.11	633	658	**1 291**
43	510	**553**	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.11	268	541	**809**
	43	**43**	Årets avskrivning		47	**47**
			Årets nedskrivning			
	73	**72**	Tilbakeført akkumulerte avskrivninger solgte eiendeler		73	**73**
43	480	**525**	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.11	268	515	**783**
284	219	**502**	**Balanseført verdi per 31.12.11**	365	143	**508**
2010						
36	614	650	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.10	622	703	1 325
280	169	449	Tilgang	1	37	38
3	89	92	Avgang	4	90	94
			Verdiregulering			
313	694	1 007	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.10	619	650	1 269
32	570	602	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.10	257	599	856
14	29	43	Årets avskrivning	14	31	45
			Årets nedskrivning			
3	89	92	Tilbakeført akkumulerte avskrivninger solgte eiendeler	3	89	92
43	510	553	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.10	268	541	809
270	184	454	Balanseført verdi per 31.12.10	351	109	460

NOTE 13 - EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

Morbank				Konsern		
Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	Beløp i mill kroner	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt
2009						
36	602	638	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.09	611	691	1 302
	18	18	Tilgang	15	18	33
	6	6	Avgang	4	6	10
			Verdiregulering			
36	614	650	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.09	622	703	1 325
4	508	512	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.09	246	567	813
	34	34	Årets avskrivning	11	38	49
			Årets nedskrivning			
			Tilbakeførte avskrivinger			
	6	6	Tilbakeført akkumulerte avskrivninger solgte eiendeler		6	6
4	536	540	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.09	257	599	856
32	78	110	Balanseført verdi per 31.12.09	366	104	469
1 - 5 %	10 - 33 %		Økonomisk levetid etter følgende satser	1 - 5 %	10 - 33 %	
0 %			Boliger, tomter, kunst	0 %		

Sikkerhetsstillelse
Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler fortsatt i bruk
Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler fortsatt i bruk utgjør 650 mill kroner per 31.12.11.

Omvurderinger
Banken foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler. I forbindelse med første gangs implementering av IFRS ble bygningene omvurdert med til sammen 39 mill kroner. Basis for omvurderinger var uavhengige takster.

Forpliktelser
Banken har ikke inngått bindende avtaler om å anskaffe anleggsmidler per 31.12.11.

Investeringseiendommer konsern
Banken har ingen eiendeler som er definert som investeringseiendommer per 31.12.11.

NOTE 14 - IMMATERIELLE EIENDELER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Lisenser	**21**	21	
			Kundeportefølje, kompetanse	**5**		
11			Utsatt skattefordel			
			Goodwill		1	1
11			**Sum immaterielle eiendeler**	**26**	22	1

NOTE 15 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAPER, TILKNYTTEDE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Morbank

Eierinteresser i konsernselskaper

Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
Eierinteresser i kredittinstitusjoner	**244**	185	151
Eierinteresser i andre konsernselskaper	**112**	173	97
Sum eierinteresser i konsernselskaper	**356**	358	248

Aksjer og andeler i datterselskaper som er inkludert i konsernregnskapet og som bokføres til kostpris i morselskapet

Selskaper Beløp i 1 000 kroner	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Kostpris	Eierandel og stemmeberett. kapital	Balanseført verdi
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS, Tromsø *	122 000	24 400	181 000	100 %	181 000
SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS, Tromsø	180 000	180 000	180 000	100 %	79 212
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS, Tromsø	21 100	21 100	28 000	100 %	29 636
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA, Tromsø	1 000	100 000	2 948	100 %	2 948
North-West 1 Alliance Bank, Russland	57 169	1 950 000	62 985	75 %	62 985
SNN Økonomihus Holding AS	100	100	100	100 %	100
Sum investering i konsernselskaper i morbank					**355 881**

* Av dette er 3.000 aksjer til kostpris 15 mill kroner innbetalt, ikke registrert aksjekapital per 31.12.11.

Eierinteresser i felleskontrollert virksomhet

Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
Eierinteresser i kredittinstitusjoner	1334	1257	828
Eierinteresser i andre selskaper	649	563	758
Sum eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	**1 983**	**1 820**	**1 586**

Aksjer og andeler i felleskontrollert virksomhet, som bokføres til kostpris i selskapsregnskapet

Selskaper	Eierandel og andel stemmeberett.kap.
SpareBank 1 Gruppen AS	19,50 %
Bank 1 Oslo AS	19,50 %
SpareBank 1 Utvikling DA	17,74 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	13,26 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	17,54 %
BN Bank ASA	23,50 %

Mellomværende mellom banken og selskapene: Se note 32

NOTE 15 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAPER, TILKNYTTEDE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Konsern

Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

2011 Beløp i mill kroner	Total eierandel	SpareBank1 Gruppen AS 19,50 %	Bank 1 Oslo AS 19,50%	SpareBank 1 Utvikling DA 17,74%	BN Bank ASA 23,50%	SpareBank 1 Boligkreditt AS 13,26%	SpareBank 1 Nærings-kreditt AS 17,54%
Per 01.01.	2 861	980	271	18	658	760	174
Tilgang/avgang	200	86		37	36	6	35
Resultatandel IFRS	195	94	16		68	13	4
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-37			-37			
Posteringer rett mot egenkapitalen	-58	-58					
Utbetalt utbytte	-142	-86	-7		-36	-11	-2
Per 31.12.	**3 019**	**1 016**	**280**	**18**	**726**	**768**	**211**

2010	Total eierandel	SpareBank1 Gruppen AS 19,50 %	Bank 1 Oslo AS 19,50%	SpareBank 1 Utvikling DA 17,74%	BN Bank ASA 23,50%	SpareBank 1 Boligkreditt AS 15,74%	SpareBank 1 Nærings-kreditt AS 23,50%
Per 01.01.	2 396	1 016	0	18	621	569	172
Tilgang/avgang	270	-195	234	36		195	
Resultatandel IFRS	251	164	37		37	11	2
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-36			-36			
Posteringer rett mot egenkapitalen	18	18					
Utbetalt utbytte	-38	-23				-15	
Per 31.12.	2 861	980	271	18	658	760	174

2009	Total eierandel	SpareBank1 Gruppen AS 19,50 %		SpareBank 1 Utvikling DA 17,74%	BN Bank ASA 23,50%	SpareBank 1 Boligkreditt AS 15,30%	SpareBank 1 Nærings-kreditt AS 23,50%
Per 01.01.	1 796	1 015		18	482	281	0
Tilgang/avgang	540	0		46	47	275	172
Resultatandel IFRS	280	175			92	13	
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-46			-46			
Posteringer rett mot egenkapitalen	-13	-13					
Utbetalt utbytte	-161	-161					
Per 31.12.	2 396	1 016		18	621	569	172

NOTE 15 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAPER, TILKNYTTEDE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Konsernets eierandeler i tilknyttede og felleskontrollerte selskap

Navn	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Resultat	Eierandel
2011					
Felleskontrollert virksomhet					
SpareBank 1 Gruppen AS	8 188	6 844	1 750	93	19,50 %
Bank 1 Oslo AS	5 498	5 188	154	16	19,50 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	19 580	18 818	20	11	13,26 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1 634	1 423	8	4	17,54 %
SpareBank 1 Utvikling DA	97	43	102	0	17,74 %
BN Bank ASA	9 572	8 830	115	36	23,50 %
Totalt	**44 569**	**41 146**	**2 149**	**161**	
2010					
Felleskontrollert virksomhet					
SpareBank 1 Gruppen AS	7 909	6 974	1 997	160	19,50 %
Bank 1 Oslo AS	5 252	4 954	166	37	19,50 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	16 539	15 783	20	12	15,74 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1 964	1 790	4	2	23,50 %
SpareBank 1 Utvikling DA	68	25	74	0	17,74 %
BN Bank ASA	9 701	8 995	111	33	23,50 %
Totalt	41 432	38 520	2 372	244	
2009					
Felleskontrollert virksomhet					
SpareBank 1 Gruppen AS	11 969	10 922	2 109	172	19,50 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	12 888	12 324	21	13	15,30 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1 948	1 776	2	0	23,50 %
SpareBank 1 Utvikling DA	56	35	90	-3	17,74 %
BN Bank ASA	11 174	10 496	119	32	23,50 %
Totalt	38 034	35 553	2 341	214	

NOTE 16 - AKSJER OG ANDELER

SpareBank 1 Nord-Norge har i all hovedsak klassifisert sin aksjeportefølje i henhold til IAS 39:

Til virkelig verdi over resultatet
- holdt for omsetning (handelsaksjer)
- noterte
- andre aksjer - unoterte

Tilgjengelig for salg (AFS - available for sale)
- unoterte aksjer som er kjøpt med intensjon å beholde som en langsiktig plassering eller der virkelig verdi ikke kan måles på en pålitelig måte.

Aksjene er verdsatt etter prinsipper beskrevet i note 2 og 3. Som det fremgår i note 19 er verdsettelse av aksjer basert på noterte priser i et aktivt marked satt på nivå 1 iht. IAS 19s verdsettelseshierarki. Verdsettelse basert på observerbare markedsdata er satt til nivå 2, mens verdsettelse på annet enn observerbare markedsdata er satt til nivå 3.

I henhold til IAS 28 skal investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

Et tilknyttet selskap er definert som et selskap hvor investor har betydelig innflytelse, normalt mellom 20 og 50%.

Unntak fra denne bestemmelsen foreligger dersom:
1) investeringer eies av risikokapitalorganisasjoner, investeringsfond, aksjefond og lignende hvor investeringen ved førstegangsinnregning er øremerket til virkelig verdi over resultatet eller som holdt for omsetning i henhold til IAS 39, eller
2) investeringen blir klassifisert som holdt for salg i henhold til IFRS 5

Per 31.12.11 har konsernet aksjeporteføljer i begge kategoriene.

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
314	291	**251**	Til virkelig verdi over resultatet	**481**	514	460
96	97	**106**	Tilgjengelig for salg	**126**	97	100
410	388	**357**	**Sum aksjer og andeler**	**607**	611	560

Spesifikasjon av aksjer per 31.12.11

Selskapets navn Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris - eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Morbank					
Til virkelig verdi over resultatet - noterte					
Egenkapitalbevis					
Helgeland Sparebank (HELG)	15 688	0,08 %	700	478	478
Klepp Sparebank (KLEG)	2 300	0,21 %	267	122	122
SpareBank 1 Nøtterø-Tønsberg (NTSG)	5 580	0,52 %	627	409	409
SpareBank 1 SMN (MING)	72 333	0,08 %	3 207	2 843	2 843
SpareBank 1 SR-Bank (ROGG)	47 815	0,02 %	2 140	1 946	1 946
Sparebanken Vest (SVEG)	11 867	0,05 %	590	374	374
SpareBank 1 Østfold Akerhus (SOAG)	5 600	0,06 %	459	434	434
Sum egenkapitalbevis			**7 989**	**6 606**	**6 606**

NOTE 16 - AKSJER OG ANDELER

Spesifikasjon av aksjer per 31.12.11

Selskapets navn Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris - eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Aksjer					
Archer Ltd.	32 679	0,01 %	890	526	526
Atea ASA	5 000	0,01 %	278	300	300
Deep Sea Supply PLC	50 000	0,04 %	631	376	376
Kværner ASA	10 000	0,00 %	0	98	98
Norsk Hydro ASA	70 375	0,00 %	2 863	1 952	1 952
National-Oliwell INC	3 000	0,00 %	1 287	1 225	1 225
Orkla ASA	40 000	0,00 %	2 006	1 794	1 794
Petroleum Geo-Services ASA	20 000	0,01 %	1 271	1 309	1 309
Renewable Energy Corporation ASA	100 000	0,01 %	1 798	332	332
Royal Caribbean Cruises	7 400	0,00 %	1 225	1 105	1 105
Seadrill Ltd.	5 000	0,00 %	830	1 000	1 000
Statoil ASA	43 971	0,00 %	5 506	6 750	6 750
Storebrand ASA	25 000	0,01 %	944	778	778
Subsea 7 S.A	17 500	0,01 %	2 225	1 943	1 943
Telenor ASA	30 000	0,00 %	2 675	2 943	2 943
Transocean USA	4 000	0,00 %	1 322	922	922
Visa INC. C-aksjer	11 749	0,00 %	5 031	7 165	7 165
Visa INC. A-aksjer	5 035	0,00 %	2 156	3 070	3 070
Yara International	2 500	0,00 %	614	600	600
Sum aksjer			**33 554**	**34 187**	**34 187**
Aksjefond					
Ishares MSCI Emerging Markets	14 614	0,00 %	3 734	3 330	3 330
Ishares S&P Europe 350 Index Fund	11 495	0,13 %	2 964	2 330	2 330
DNB OBX	165 180	0,57 %	5 445	5 765	5 765
Diamonds Troust(DIA)	9 651	0,01 %	6 902	7 063	7 063
Power Shares QQQ trust(QQQ)	9 200	0,00 %	2 313	3 085	3 085
Merril lynch Market Oil Service(OIH)	3 413	0,00 %	2 302	2 355	2 355
Sum aksjefond			**23 660**	**23 928**	**23 928**
Sum til virkelig verdi over resultatet, holdt for omsetning - noterte			**65 203**	**64 720**	**64 720**
Til virkelig verdi over resultatet - unoterte					
NETS Holding AS	3 647 975	1,98 %	132 718	178 527	178 527
Nordito Property AS	441 658	4,35 %	1 305	7 937	7 937
Sum til virkelig verdi over resultatet, andre aksjer - unoterte			**134 023**	**186 464**	**186 464**
Tilgjengelig for salg - langsiktige plasseringer					
Bank Tavrichesky, Russland	90 822 001	9,26 %	115 008	98 581	98 581
TIL Holding AS	1 346 293	26,15 %	13 450	3 202	3 202
Trygg Parkering	120		4 200	4 200	4 200
S.W.I.F.T.	11		79	77	77
Sparebankmateriell AS	2 312	7,33 %	225	225	225
Sum tilgjengelig for salg - langsiktige plasseringer			**132 962**	**106 285**	**106 285**
Sum aksjer og andeler morbank			**332 189**	**357 469**	**357 469**

NOTE 16 - AKSJER OG ANDELER

Generelt om verdsettelse av aksjeposter eid av SpareBank 1 Nord-Norge Invest

Aksjene og andelene er i all hovedsak bokført til virkelig verdi med verdiendring over resultat jfr IAS 39. Verdivurdering av ikke-børsnoterte aksjer, er på generelt grunnlag forbundet med usikkerhet.

Aksjene og andelene er verdsatt på nivå 3 i følge IAS 39 sitt verdsettelseshierarki.

Nivå 1 er verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked. Nivå 2 er verdsettelse basert på observerbare markedsdata. Nivå 3 er verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata, herunder generelt aksepterte verdsettelsesmodeller. Verdivurderingene av aksjeporteføljen er i hovedsak basert på verdibaserte verdsettelsesmodeller.

SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS eier følgende aksjeposter

Til virkelig verdi over resultatet - unoterte

Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris	Markedsverdi	Bokført verdi
PE-Investeringer					
Bodø-Gruppen AS	25 000	41,68 %	27 895	25 008	25 008
Bodø-Gruppen Invest AS	1 210	33,33 %	1 222	0	0
Front Exploration AS	52 590 805	43,25 %	115 872	55 000	55 000
Helse Investering AS	600	40,00 %	604	720	720
Ibidium Norden AS	115 865	10,51 %	2 449	0	0
Kapitalforvaltning					
Andel i Nord I IS		60,90 %	104 065	99 687	99 687
Nord I AS		61,18 %	1 994	1 994	1 994
Nord Kapitalforvaltning AS		30,00 %	68	139	139
Fonds-og kunnskapsmiljøinvesteringer					
NorgesInvestor Opportunities AS	80 000	6,41 %	8 000	7 336	7 336
NorInnova Technology Transfer AS	613	3,70 %	2 900	2 756	2 756
Norinnova Invest AS	3 620	8,11 %	3 620	1 299	1 299
Kapnord Fond AS	4 145	6,79 %	4 239	1 019	1 019
Såkorninvest Nord AS	16 250	17,52 %	3 000	625	625
Meløy Næringsutvikling AS	337	12,48 %	1 452	1 089	1 089
Viking Venture III LP	32 475	0,90 %	3 248	3 258	3 258
Investeringer/forvaltning fra/for SNN					
Bodø Industrier AS	12	0,38 %	108	108	108
MariNor AS	60	13,22 %	343	343	343
Målselvindustri Bygg AS	10	8,62 %	104	104	104
Sentrums Næringshage AS	387	6,25 %	517	517	517
Tromsprodukt AS	10	1,92 %	392	392	392
Nordisk Areal Invest AS	238 247	4,02 %	19 417	19 417	19 417
Nord Norge Eiendom IV AS	1 685	100,00 %	20 037	20 037	20 037
Alfheim Stadion II	4 175 000	24,50 %	4 175	0	0
Finnmark Miljøvarme AS	16 439	44,50 %	11 664	0	0
Diverse (under kr 100 000)			301	301	301
Øvrig portefølje					
Greater Salten AS	1000	5,56	100	100	100
Refa Brygge AS	1 639 700	19,90 %	3 028	7 685	7 685
Breivoll Inspection Technologies AS	1 150	2,61 %	1 549	0	0
Diverse			322	428	428
Sum aksjer SNN Invest			**342 685**	**249 362**	**249 362**
Sum aksjer og andeler konsern			**674 874**	**606 831**	**606 831**

NOTE 16 - AKSJER OG ANDELER

Eierandel i Front Exploration AS

Verdsettelsen av Front Exploration AS tar utgangspunkt i en planlagt transaksjon våren 2012. Eierandelen som SpareBank 1 Nord-Norge Invest har i Front Exploration AS, er i lys av disse planene vurdert til 55 mill kroner. Det vises for øvrig til ytterligere informasjon i styrets årsberetning.

Aksjeposter med eierandeler over 20% klassifisert for omsetning i henhold til IFRS 5

Finnmark Miljøvarme AS

SNN Invest AS sonderer mulighetene for et salg av sin aksjepost. Det tas sikte på at denne prosessen er gjennomført i løpet av 2012.

Nord-Norge Eiendom IV AS

SNN Invest ASs har som målsetning å realisere sitt eierskap i selskapet i løpet av 2012.

NOTE 17 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Verdipapirene er klassifisert i henhold til IAS 39: "til virkelig verdi over resultatet", "lån og fordringer" og "holde til forfall".

Verdi for kategorien "til virkelig verdi over resultatet" er publiserte kurser fra Oslo Børs og finansinformasjonssystemet Bloomberg, og der det ikke foreligger observerbare priser er alternative verdsettelsesmetoder i henhold til IAS 39 benyttet. Kategoriene "lån og fordringer", samt "holde til forfall" er bokført til amortisert kost.

Se nærmere beskrivelse under for verdsettelse av obligasjoner og beskrivelse av strukturerte produkter.

Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer fordelt på utstedersektor

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Stat			
132	1 172	**2 809**	- pålydende	**2 809**	1 172	132
130	1 175	**2 805**	- virkelig verdi	**2 805**	1 175	130
130	1 175	**2 805**	- bokført verdi	**2 805**	1 175	130
			Annen offentlig utsteder			
100	739	**686**	- pålydende	**686**	739	100
100	740	**691**	- virkelig verdi	**691**	740	100
100	740	**691**	- bokført verdi	**691**	740	100
			Finansielle foretak			
2 421	4 044	**3 668**	- pålydende	**3 668**	4 044	2 421
2 467	4 100	**3 667**	- virkelig verdi	**3 667**	4 100	2 467
2 467	4 100	**3 667**	- bokført verdi	**3 667**	4 100	2 467
			Ikke-finansielle foretak			
193	771	**441**	- pålydende	**441**	771	193
194	764	**433**	- virkelig verdi	**433**	764	196
194	764	**433**	- bokført verdi	**433**	764	196
2 891	6 779	**7 596**	**Sum til virkelig verdi over resultatet**	**7 596**	6 779	2 893
			Stat			
			- pålydende			
			- virkelig verdi			
			- bokført verdi			
			Finansielle foretak			
2 928	2 787	**2 678**	- pålydende	**2 678**	2 787	2 928
2 917	2 873	**2 660**	- virkelig verdi	**2 660**	2 873	2 917
2 921	2 783	**2 675**	- bokført verdi	**2 675**	2 783	2 921
			Ikke-finansielle foretak			
228	201	**101**	- pålydende	**110**	230	237
180	161	**83**	- virkelig verdi	**92**	187	180
208	181	**87**	- bokført verdi	**92**	207	208
3 129	2 964	**2 762**	**Sum lån og fordringer**	**2 767**	2 990	3 129
			Stat			
			- pålydende			
			- virkelig verdi			
			- bokført verdi			
			Finansielle foretak			
2 619	1 601	**724**	- pålydende	**724**	1 601	2 619
2 572	1 580	**700**	- virkelig verdi	**700**	1 580	2 572
2 583	1 583	**715**	- bokført verdi	**715**	1 583	2 583
			Ikke-finansielle foretak			
293	217	**158**	- pålydende	**158**	217	293
272	210	**154**	- virkelig verdi	**154**	210	272
288	215	**156**	- bokført verdi	**156**	215	288
2 871	**1 798**	**871**	**Sum holde til forfall**	**871**	**1 798**	**2 871**
8 891	**11 541**	**11 229**	**Sum sertifikater og obligasjoner**	**11 234**	**11 567**	**8 893**

NOTE 17 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Til virkelig verdi over resultatet

Deler av bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi over resultatet. "Virkelig verdi" er det beløp en eiendel kan omsettes for, eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter. I den grad det foreligger et aktivt marked for de aktuelle verdipapirer benyttes observerbare markedspriser for å fastsette virkelig verdi. Der det som følge av finanskrisen ikke finnes observerbare markedsverdier per 31.12.11, har banken benyttet alternative verdsettelsesmetoder i henhold til IAS 39.

Alternative verdsettelsesmetoder

Bankens investeringer i CDO'er Collateral Debt Obligations, er med ett unntak klassifisert som "holde til forfall". Banken foretar likevel en løpende verdivurdering av disse med testing for nedskrivning. Dersom et varig verdifall forventes eller vurderes som overveiende sannsynlig, vil obligasjonens verdi reduseres. For disse investeringene finnes det ikke et velfungerende marked eller observerbare markedspriser. Ved verdivurdering med testing for nedskrivning benyttes alternative verdsettelsesmetoder i henhold til IAS 39. I mangel av kvoterte markedspriser på instrumentene er kredittrapporter fra tilrettelegger benyttet. Disse kalkulerer teoretisk pris ut fra underliggende kredittspreader, løpetid og SROC (Synthetic Rated Over Collateralization). På grunn av dårlig likviditet må også stor bid/ask spread hensyntas.

Omklassifiserte obligasjoner

Som følge av de ekstraordinære markedsforholdene, ble deler av bankens omløpsportefølje illikvid i 2008. Etter endringer i de internasjonale regnskapsstandardene i oktober 2008 (jf note 1), valgte konsernet å omklassifisere deler av obligasjonsporteføljen per 01.07.08 fra kategorien "virkelig verdi med føring av verdiendringer over resultatregnskapet" til kategoriene "holde til forfall" og "lån og fordringer", da papirene ikke lenger ble forventet solgt før forfall.

I kategorien "holde til forfall" er noterte papirer lagt, de unoterte som "lån og fordringer." I kategoriene "holde til forfall" og "lån og fordringer" verdsettes papirene til amortisert kost. De tidligere foretatte nedskrivninger vil etter omklassifiseringen bli reversert over porteføljens gjenværende løpetid, som per 31.12.11 i snitt er 1,54 år, og inntektsføres i tillegg til løpende kupongrenter under netto renteinntekter. Totalt er det amortisert 10 mill kroner i perioden 01.01. - 31.12.11. For perioden 01.07.08 - 31.12.10 er det i tillegg amortisert 63 mill kroner. Dersom omklassifiseringen ikke hadde vært foretatt ville konsernet ha kostnadsført 212 mill kroner siste halvår 2008 som urealisert tap på grunn av økte kredittspreader. Per 31.12.11 ville beløpet vært 5 mill kroner i urealisert tap. Det ble gjennomført nedskrivning på grunn av varige verdifall i denne porteføljen per 31.12.08 med 46 mill kroner. Det er gjort ytterligere nedskrivninger på denne delen av porteføljen med 17 mill kroner i 2009 og 10 mill kroner i 2011. Urealisert agio på denne porteføljen utgjorde 478 mill kroner per 31.12.08, 3 mill kroner per 31.12.09 og 57 mill kroner per 31.12.10. Per 31.12.11 er urealisert agio på porteføljen -30 mill kroner.

NOTE 17 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Beløp i mill kroner	01.07.09	31.12.09	31.12.10	31.12.11
Holde til forfall				
Bokført verdi	3 058	2 650	1 624	**858**
Nominell verdi (pålydende)	3 111	2 689	1 644	**869**
Teoretisk markedsverdi	2 942	2 623	1 615	**842**
Lån og fordringer				
Bokført verdi	682	629	464	**262**
Nominell verdi (pålydende)	751	656	489	**279**
Teoretisk markedsverdi	646	599	443	**250**
Sum bokført verdi	**3 562**	**3 279**	**2 088**	**1 120**

Beholdning av strukturerte produkter

Nedenfor følger en kort beskrivelse av bankens beholdning av strukturerte produkter.

Begrepet "subordinering" er benyttet for å beskrive størrelsen på den del av risikokapitalen som har en lavere prioritet enn den transjen av investeringen som banken deltar i. Begrepet "transjetykkelse" beskriver den relative størrelse på den del av risikokapitalen hvor banken deltar. Dersom obligasjonen påføres et tap tilsvarende hele subordineringen, vil ytterligere tap påføre tap på den transjen banken deltar i. Dersom obligasjonen påføres et tap tilsvarende summen av subordineringen og transjetykkelsen, vil hele investeringen i den transjen som banken deltar i være tapt. Alle kurser i teksten nedenfor er oppgitt i prosent av pålydende.

SROC (Synthetic Rated Over Collateralization) indikerer hvor nære en CDO transje er å bli opp/nedgradert. Ved SROC på 100% er det beregnet tilstrekkelig subordinering i transjen til å opprettholde gjeldende rating.

Broadway - CDO

Obligasjonen har forfall i sept 2013 og hadde opprinnelig AAA rating. Opprinnelig underliggende eksponering i transaksjonen var mot 125 industriselskaper internasjonalt. Transaksjonens rating er BBB etter foretatt restrukturering.

Obligasjonen hadde en opprinnelig subordinering på 5,5%. Dagens subordinering er 5,22%. SROC er 95,79%, noe som innebærer at det ikke er tilstrekkelig subordinering ift dagens rating.

Investert beløp er 30 mill kroner. Obligasjonen er klassifisert i bankens handelsportefølje og er per 31.12.11 vurdert til virkelig verdi til en kurs på 76,54.

Obligor Grand River - CDO

Obligasjonen har forfall i mars 2017 og hadde opprinnelig AAA rating. Nåværende rating på underliggende er BB. Verdipapiret hadde "default immunity" frem til mars 2011. Dette innebar at mislighold og konkurs som inntraff i den underliggende porteføljen av investeringer før mars 2011, vil medføre at eksponeringen i aktuelle selskap trekkes ut av underliggende kredittportefølje. Så langt har 11 selskap av totalt 120 gått ut av underliggende portefølje som følge av slike kredittthendelser, noe som har bidratt til å redusere risikoen til obligasjonen. Dette har resultert i at ansvarlig kapital har økt fra 5,5% til 6,03% ved utgangen av 4. kvartal 2011. SROC er 100,92%.

Investert beløp er 50 mill kroner. Banken har ikke fått indikativ markedspris siste år, men teoretisk beregnet pris i siste rapport er 47,6. På grunn av stor avstand mellom bokført verdi og teoretisk beregnet kurs har banken valgt å gjøre en særskilt nedskrivning av beholdningen. Obligasjonen er klassifisert som "lån og fordring" og er per 31.12.11 bokført til kurs 75, fra 93,977.

Cavendish Square - CDO

Obligasjonen har kontraktuelt forfall i februar 2055 (evigvarende) og har en ansvarlig kapital på 20,14%. Løpetiden på de underliggende kredittene er 2,23 år. Det forventes at reell løpetid er kortere enn kontraktuelt forfall. Rating er AAA/A-. Den høye andelen ansvarlig kapital gjør at det er betydelig bufferkapital i denne strukturen til å stå i mot eventuelle fremtidige mislighold i underliggende eksponering som består av europeiske "asset backed securities". Dette vil like fullt kunne medføre nedrating, noe som er indikert med en SROC på 101,59%.

Investert beløp er 48 mill kroner. Obligasjonen er klassifisert som "lån og fordring" og er per 31.12.11 bokført til kurs 98,49. Det har ikke vært vurdert som nødvendig med nedskrivning på grunn av varig verdifall på denne investeringen.

NOTE 18 - FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse

Valuta- og renteavtaler består av
Renteswapper:
• Avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Valutaterminforretninger:
• Avtaler om å kjøpe eller selge et gitt valutabeløp på en gitt dato frem i tid og til en på forhånd avtalt kurs.

Valutabytteavtaler:
• Avtaler om å bytte valutabeløp til en på forhånd avtalt kurs og periode.

Rente- og valutabytteavtaler:
• Avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp.

Opsjoner:
• Avtale hvor selger gir kjøper en rett, men ikke en plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

SpareBank 1 Nord-Norge inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån i finansmarkedene, og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter. Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som "virkelig verdi sikring" i henhold til IFRS standard IAS 39.

Øvrig sikring defineres som ordinær regnskapsmessig sikring. Banken benytter seg ikke av kontantstrømssikring.

Virkelig verdi sikringer	31.12.11	31.12.10	31.12.09
Netto tap resultatført knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring	**-61**	1	102
Total gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen	**61**	-4	-74
	0	-3	28

Bankens hovedstyre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner.
Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

Morbank og konsern

Valuta- og renteinstrumenter	2011			2010			2009		
Beløp i mill kroner	Kontrakts-sum	Virkelig verdi		Kontrakts-sum	Virkelig verdi		Kontrakts-sum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	For-pliktelser		Eiendeler	For-pliktelser		Eiendeler	For-pliktelser
Til virkelig verdi over resultatet									
Valutainstrumenter									
Valutaterminer (forwards)	**2 936**	**43**	**25**	2 816	69	57	3 367	28	38
Valutabytteavtaler (swap)	**5 708**	**178**	**74**	5 011	172	109	5 934	103	34
Valutaopsjoner									
Sum ikke-standardiserte kontrakter	**8 644**	**221**	**99**	7 827	241	166	9 301	131	72
Standardiserte valutakontrakter (futures)									
Sum valutainstrumenter	**8 644**	**221**	**99**	7 827	241	166	9 301	131	72

NOTE 18 - FINANSIELLE DERIVATER

Morbank og konsern

Valuta- og renteinstrumenter	2011			2010			2009		
Beløp i mill kroner	Kontrakts-sum	Virkelig verdi		Kontrakts-sum	Virkelig verdi		Kontrakts-sum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	For-pliktelser		Eiendeler	For-pliktelser		Eiendeler	For-pliktelser
Til virkelig verdi over resultatet									
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	**19 363**	**282**	**389**	15 370	161	285	15 743	134	196
Korte rentebytteavtaler (FRA)									
Andre rentekontrakter	**4 211**	**3**	**6**	242	1	2	173	5	9
Sum ikke-standardiserte kontrakter	**23 574**	**285**	**395**	15 612	162	287	15 916	139	205
Standardiserte rentekontrakter (futures)									
Sum renteinstrumenter	**23 574**	**285**	**395**	15 612	162	287	15 916	139	205
Sikring av innlån									
Renteinstrumenter									
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	**9 125**	**344**	**25**	8 108	289	30	6 808	291	42
Korte rentebytteavtaler (FRA)									
Andre rentekontrakter									
Sum ikke-standardiserte kontrakter	**9 125**	**344**	**25**	8 108	289	30	6 808	291	42
Standardiserte rentekontrakter (futures)									
Sum renteinstrumenter	**9 125**	**344**	**25**	8 108	289	30	6 808	291	42
Sum valuta- og renteinstrumenter									
Sum rentederivater	**32 699**	**629**	**418**	23 720	451	317	22 724	430	247
Sum valutaswap og terminer	**8 644**	**221**	**101**	7 827	241	166	9 301	131	72
Sum	**41 343**	**850**	**519**	31 547	692	483	32 025	561	319

NOTE 19 - VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Morbank					Konsern			
2010		2011		Beløp i mill kroner	2011		2010	
Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Eiendeler	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi
2 787	2 787	3 477	3 477	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	970	970	793	793
42 979	43 020	44 076	44 110	Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	46 934	46 969	45 340	45 299
3 747	3 747	4 673	4 673	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	4 673	4 673	3 747	3 747
46 726	46 767	48 749	52 260	Sum utlån til og fordringer på kunder	51 607	51 642	49 087	49 046
388	388	357	357	Sum aksjer	607	607	611	611
6 779	6 779	7 596	7 596	Obligasjoner til virkelig verdi	7 601	7 601	6 805	6 805
2 964	2 944	2 762	2 743	Obligasjoner lån og fordringer	2 743	2 762	2 944	2 964
1 798	1 790	871	855	Obligasjoner holde til forfall	855	871	1 790	1 798
11 541	11 513	11 229	11 194	Sum obligasjoner	11 199	11 234	11 539	11 567
692	664	850	850	Sum finansielle derivater	850	850	664	692
62 134	**62 119**	**64 662**	**64 661**	**Sum eiendeler**	**65 233**	**65 303**	**62 694**	**62 709**
				Forpliktelser				
6 101	6 101	6 450	6 450	Gjeld til kredittinstitusjoner	6 446	6 446	6 123	6 123
39 352	39 352	41 748	41 748	Innskudd fra kunder	41 765	41 765	39 389	39 389
8 304	8 344	7 292	7 332	Verdipapirgjeld til amortisert kost	7 332	7 292	8 344	8 304
6 173	6 202	6 050	6 083	Verdipapirgjeld til virkelig verdi	6 083	6 050	6 202	6 173
483	483	517	517	Finansielle derivater	519	519	483	483
1 347	1 367	1 356	1 356	Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	1 356	1 356	1 347	1 347
				Ansvarlig lånekapital virkelig verdi				
61 760	**61 849**	**63 413**	**63 486**	**Sum forpliktelser**	**63 501**	**63 428**	**61 888**	**61 819**
				Forpliktelser og garantiansvar utenfor balansen				
				Forpliktelser				
1 920		2 342		Garantiansvar		2 342		1 921
7 504		7 906		Pantstillelser		7 906		7 504
4 942		5 282		Bokført verdi av obligasjoner som ligger i Norges Bank depot		5 282		4 942

NOTE 19 - VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Morbank

Beløp i mill kroner	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	**Nivå 2**	**Nivå 3**	**Totalt**
Eiendeler 31.12.11				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			3 477	3 477
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost			44 076	44 076
Utlån til kunder med fast rente (inkl. verdiendring)		4 673		4 673
Aksjer	65	179	113	357
Obligasjoner	2 913	4 683	3 633	11 229
Finansielle derivater		850		850
Sum eiendeler	**2 978**	**10 385**	**51 299**	**64 662**
Forpliktelser 31.12.11				
Gjeld til kredittinstitusjoner			6 450	6 450
Innskudd fra kunder			41 748	41 748
Verdipapirgjeld		13 342		13 342
Finansielle derivater		517		517
Ansvarlig lånekapital			1 356	1 356
Sum forpliktelser		**13 859**	**49 554**	**63 413**
Eiendeler 31.12.10				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			2 787	2 787
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost			42 979	42 979
Utlån til kunder med fast rente (inkl. verdiendring)		3 747		3 747
Aksjer	66	179	143	388
Obligasjoner	1 268	5 511	4 762	11 541
Finansielle derivater		692		692
Sum eiendeler	**1 334**	**10 129**	**50 671**	**62 134**
Forpliktelser 31.12.10				
Gjeld til kredittinstitusjoner			6 101	6 101
Innskudd fra kunder			39 352	39 352
Verdipapirgjeld		14 477		14 477
Finansielle derivater		483		483
Ansvarlig lånekapital			1 347	1 347
Sum forpliktelser		**14 960**	**46 800**	**61 760**

NOTE 19 - VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsern

Beløp i mill kroner	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	**Nivå 2**	**Nivå 3**	**Totalt**
Eiendeler 31.12.11				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			970	970
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost			46 968	46 968
Utlån til kunder med fast rente (inkl. verdiendring)		4 673		4 673
Aksjer	65	521	113	699
Obligasjoner	2 913	4 683	3 639	11 235
Finansielle derivater		850		850
Sum eiendeler	**2 978**	**10 727**	**51 690**	**65 395**
Forpliktelser 31.12.11				
Gjeld til kredittinstitusjoner			6 446	6 446
Innskudd fra kunder			41 765	41 765
Verdipapirgjeld		13 342		13 342
Finansielle derivater		517		517
Ansvarlig lånekapital			1 356	1 356
Sum forpliktelser		**13 859**	**49 567**	**63 426**
Eiendeler 31.12.10				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			793	793
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost			45 299	45 299
Utlån til kunder med fast rente (inkl. verdiendring)		3 747		3 747
Aksjer	66	402	143	611
Obligasjoner	1 268	5 511	4 788	11 567
Finansielle derivater		692		692
Sum eiendeler	**1 334**	**10 352**	**51 023**	**62 709**
Forpliktelser 31.12.10				
Gjeld til kredittinstitusjoner			6 123	6 123
Innskudd fra kunder			39 389	39 389
Verdipapirgjeld		14 477		14 477
Finansielle derivater		483		483
Ansvarlig lånekapital			1 347	1 347
Sum forpliktelser		**14 960**	**46 859**	**61 819**

NOTE 20 - KREDITTINSTITUSJONER - FORDRINGER OG GJELD

Morbank							Konsern					
31.12.09	Gj.snittlig rentesats % 1)	31.12.10	Gj.snittlig rentesats % 1)	31.12.11	Gj.snittlig rentesats % 1)	Beløp i mill kroner	31.12.11	Gj.snittlig rentesats % 1)	31.12.10	Gj.snittlig rentesats % 1)	31.12.09	Gj.snittlig rentesats % 1)
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner												
309	0,27 %	427	1,00 %	**525**	**1,08 %**	Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	**547**	**1,08 %**	428	1,00 %	309	0,27 %
2 362	3,31 %	2 360	3,08 %	**2 952**	**3,34 %**	Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	**423**	**2,40 %**	365	2,17 %	599	3,31 %
2 671	3,19 %	2 787	2,84 %	**3 477**	**3,08 %**	**Totalt**	**970**	**2,05 %**	793	1,69 %	908	2,96 %
Spesifisert på de vesentligste valutasorter												
2 353		1 998		**2 485**		NOK	**1**		4		800	
17		94		**1**		GBP	**1**		94		6	
235		291		**84**		EUR	**84**		291		80	
11		62		**392**		USD	**369**		62		4	
4		13		**16**		SEK	**16**		13		1	
51		329		**499**		Andre valutasorter	**499**		329		17	
2 671		2 787		**3 477**		**Totalt**	**970**		793		908	
Gjeld til kredittinstitusjoner												
1 958	2,03 %	19	2,32 %	**666**	**2,91 %**	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	**662**	**2,91 %**	19	2,32 %	1 957	2,03 %
4 911	2,74 %	6 082	2,96 %	**5 784**	**3,02 %**	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	**5 784**	**3,02 %**	6 104	2,93 %	4 911	2,74 %
6 869	2,54 %	6 101	2,90 %	**6 450**	**3,02 %**	**Totalt**	**6 446**	**3,02 %**	6 123	2,90 %	6 868	2,54 %
Spesifisert på de vesentligste valutasorter												
		313				CHF			313			
		469				EUR			469			
1				**301**		USD	**301**				1	
6 862		5 319		**6 149**		NOK	**6 145**		5 341		6 861	
6						Andre valutasorter					6	
6 869		6 101		**6 450**		**Totalt**	**6 446**		6 123		6 868	

1) Gjennomsnittlig rente er beregnet som sum årlige renter/snittvolum.

NOTE 21 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Utlån fordelt på fordringstype			
			Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)	**1 522**	1 251	1 179
4 712	4 752	**5 184**	Kasse-/drifts- og brukskreditter	**5 036**	4 611	4 565
1 124	1 743	**1 704**	Byggelån	**1 704**	1 743	1 124
40 595	40 231	**41 861**	Nedbetalingslån	**43 380**	41 441	41 312
46 431	46 726	**48 749**	Brutto utlån og fordringer på kunder	**51 642**	49 046	48 180
443	448	**404**	Nedskrivninger	**432**	471	466
45 988	46 278	**48 345**	**Netto utlån og fordringer på kunder**	**51 210**	48 575	47 714
46 023	46 317	**48 378**	Netto utlån og fordringer på kunder (virkelig verdi)	**51 242**	48 614	47 749
			Utlån fordelt på markeder			
29 021	28 781	**29 452**	Personmarkedet	**30 464**	29 880	29 878
17 270	17 810	**19 169**	Næringsmarkedet	**21 030**	19 009	18 105
140	135	**128**	Offentlig	**148**	157	197
46 431	46 726	**48 749**	Brutto utlån og fordringer	**51 642**	49 046	48 180
443	448	**404**	Nedskrivninger	**432**	471	466
45 988	46 278	**48 345**	**Netto utlån og fordringer**	**51 210**	48 575	47 714
			Herav ansvarlig lånekapital			
43	43	**43**	Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner			
			Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner			
3	2	**1**	Øvrig ansvarlig kapital	**1**	2	3
46	45	**44**	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	**1**	2	3
			Utlån til ansatte			
1 126	1 199	**1 118**	Lån til ansatte	**1 118**	1 199	1 126

Rentesubsidiering av ansatte føres ikke som egen driftskostnad, og inngår i bankens rentenetto (se også note 10 om ansattelån).

NOTE 21 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Fordeling på risikogrupper			
			Totale engasjementer			
18 811	17 936	**21 880**	Svært lav risiko	**22 904**	19 024	19 351
9 277	9 902	**10 455**	Lav risiko	**11 157**	10 602	12 356
17 971	19 571	**17 569**	Middels risiko	**18 038**	19 977	18 250
2 969	2 026	**2 335**	Høy risiko	**2 617**	2 130	3 058
2 914	2 537	**2 258**	Svært høy risiko	**2 647**	2 619	3 027
735	836	**774**	Mislighold	**800**	870	801
52 676	52 809	**55 271**	**Totalt**	**58 163**	55 223	56 844
			Brutto utlån			
21 402	16 302	**19 938**	Svært lav risiko	**20 962**	17 296	21 940
8 861	8 249	**9 031**	Lav risiko	**9 733**	8 949	9 526
11 184	17 282	**14 769**	Middels risiko	**15 239**	17 688	11 461
2 153	1 785	**2 193**	Høy risiko	**2 475**	1 889	2 242
2 133	2 298	**2 070**	Svært høy risiko	**2 459**	2 380	2 246
696	811	**748**	Mislighold	**774**	845	763
46 431	46 726	**48 749**	**Totalt**	**51 642**	49 046	48 180
			Individuelle nedskrivninger			
220	258	**193**	Mislighold	**208**	273	232
220	258	**193**	**Totalt**	**208**	273	232
			Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap			
1	1	**1**	Svært lav risiko	**1**	2	1
3	3	**3**	Lav risiko	**4**	4	4
21	24	**25**	Middels risiko	**26**	25	23
12	8	**15**	Høy risiko	**17**	9	15
64	55	**36**	Svært høy risiko	**42**	58	72
49	24	**19**	Mislighold	**31**	29	50
150	114	**99**	**Totalt**	**121**	126	165

Banken benytter klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i næringsporteføljen. Misligholdet defineres som overtrekk/restanse over 90 dager, eller når det finnes objektive bevis på hendelser som tilsier mislighold hos kunden.

Det beregnes en misligholdssannsynlighet for hver kunde, basert på historiske regnskapsdata og anmerkningshistorikk, tilsvarende for privatkunder, og da med utgangspunkt i liknings-tall og anmerkningshistorikk. Banken har ni klasser for friske engasjement basert på misligholdssannsynligheten til hver kunde, samt to egne klasser for misligholdte og nedskrevne engasjement.

Totalt engasjement er definert som summen av saldo lån, garanti-ramme, ramme på kreditt samt påløpte renter.

Hele porteføljen scores månedlig med bruk av automatisk data-fangst og med utgangspunkt i objektive data. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og migrasjon. I 2011 ble scoringsmodellene for bedriftsmarked og person-marked validert og justert. Dette medførte en positiv endring i fordelingen mellom risikogrupper og i beregningen av forventet årlig gjennomsnittlig tap.

I tallene over er engasjementer overført til boligkreditt ikke inkludert. Disse er kategorisert i svært lav og lav risiko.

Individuelle nedskrivninger foretas på person- og nærings-engasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte.

Definisjonen av engasjement med høy risiko og tapsutsatte lån beregnes i forhold til misligholdssannsynlighet.

Andel eksponering med høy risiko utgjør 9,1% per 31.12.11. Andel tapsutsatte engasjement utgjør 0,6% av bankens totale eksponering på samme tidspunkt. Forventet gjennomsnittlig årlig netto tap over en konjunktursyklus er satt lik ett års forventet tap, slik dette er beregnet ved anvendelse av bankens klassifiseringssystem. Under en høykonjunktur vil de faktiske årlige tap ligge under en fremtidig lavkonjunktur.

Under lavkonjunktur forventes tapene for det enkelte år likeledes å ville overstige det forventede gjennomsnittlige tap. Forventet tap er et av parametrene i bankens prismodell ved beregning av anbefalt pris.

NOTE 21 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Utlån fordelt på geografiske områder

Morbank							Konsern					
31.12.09		31.12.10		31.12.11			31.12.11		31.12.10		31.12.09	
Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån		Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån
16 %	7 238	16 %	7 609	**17 %**	**8 153**	Finnmark	**17 %**	**8 808**	17 %	8 130	16 %	7 635
36 %	16 832	35 %	16 062	**34 %**	**16 538**	Troms inkl Svalbard	**34 %**	**17 549**	34 %	16 900	36 %	17 312
39 %	18 149	40 %	18 777	**39 %**	**19 014**	Nordland	**39 %**	**19 992**	40 %	19 572	39 %	18 868
9 %	4 115	9 %	4 233	**10 %**	**4 785**	Øvrige fylker	**10 %**	**5 034**	9 %	4 399	9 %	4 268
0 %	97	0 %	45	**1 %**	**259**	Utlandet	**1 %**	**259**	0 %	45	0 %	97
100 %	46 431	100 %	46 726	**100 %**	**48 749**	**Sum brutto utlån**	**100 %**	**51 642**	100 %	49 046	100 %	48 180

Utlån fordelt på sektor og næring

31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Totalt engasjement			
10	69	**61**	Bergverksdrift og utvinning	**75**	81	82
1 004	934	**1 059**	Bygge- og anleggsvirksomhet	**1 343**	1 202	1 208
27	29	**37**	Bygging av skip og båter	**40**	32	29
1 685	2 027	**2 144**	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	**2 151**	2 034	2 052
588	795	**799**	Faglig og finansiell tjenesteyting	**817**	811	795
200	200	**200**	Finans og forsikring	**200**	156	156
1 602	1 411	**1 965**	Fiske og fangst	**1 980**	1 420	1 420
253	256	**193**	Fiskeoppdrett og klekkerier	**330**	336	298
310	311	**398**	Forretningsmessig tjenesteyting	**611**	447	411
336	202	**252**	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	**265**	46	73
771	826	**870**	Fylkeskommuner og kommuner	**889**	847	882
1 563	1 673	**1 494**	Industri	**1 646**	1 794	1 784
249	220	**173**	Informasjon og kommunikasjon	**181**	229	220
781	879	**954**	Jordbruk og tilknyttede tjenester	**1 048**	964	953
47	43	**38**	Næring utland	**38**	43	43
6 956	7 014	**7 585**	Omsetning og drift av fast eiendom	**7 626**	7 037	7 027
422	414	**420**	Overnatting- og serveringsvirksomhet	**437**	431	428
5	6	**10**	Skogbruk og tilknyttede tjenester	**13**	9	6
0	0	**0**	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	**1**	1	1
	1	**1**	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	**1**	1	1
781	793	**686**	Tjenesteytende næringer ellers	**771**	877	793
1 320	1 370	**1 555**	Transport ellers og lagring	**2 027**	1 772	1 604
516	685	**863**	Utenriks sjøfart og rørtransport	**863**	686	685
780	709	**772**	Utvikling av byggeprosjekter	**772**	710	709
312	86	**75**	Utvinning av råolje og naturgass	**76**	86	86
1	1	**0**	Ufordelt	**0**	1	1
102	118	**146**	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	**195**	157	118
2 042	1 951	**1 839**	Varehandel, reparasjon av motorvogner	**2 074**	2 035	1 997
29 961	29 739	**30 637**	Personmarked	**31 649**	30 837	30 647
54	48	**44**	Personmarked utland	**44**	48	49
52 676	52 809	**55 271**	**Totalt**	**58 163**	55 129	54 558

NOTE 21 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Brutto utlån			
8	66	**57**	Bergverksdrift og utvinning	**71**	78	21
465	491	**632**	Bygge- og anleggsvirksomhet	**916**	759	739
21	23	**25**	Bygging av skip og båter	**28**	26	21
895	1 216	**970**	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	**977**	1 223	920
479	660	**774**	Faglig og finansiell tjenesteyting	**792**	676	479
89	89		Finans og forsikring		45	45
1 512	1 015	**1 345**	Fiske og fangst	**1 359**	1 024	1 521
217	222	**170**	Fiskeoppdrett og klekkerier	**268**	302	259
274	276	**366**	Forretningsmessig tjenesteyting	**579**	412	374
240	196	**348**	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	**361**	40	112
140	135	**128**	Fylkeskommuner og kommuner	**148**	156	196
1 088	1 195	**974**	Industri	**1 126**	1 316	1 199
227	207	**154**	Informasjon og kommunikasjon	**162**	216	227
697	772	**855**	Jordbruk og tilknyttede tjenester	**949**	857	771
46	43		Næring utland	**38**	43	46
6 637	6 489	**7 147**	Omsetning og drift av fast eiendom	**7 188**	6 512	6 650
340	378	**388**	Overnatting- og serveringsvirksomhet	**405**	395	354
3	5	**9**	Skogbruk og tilknyttede tjenester	**12**	8	3
0	0		Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	**1**	1	1
	1	**1**	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	**1**	1	
693	730	**637**	Tjenesteytende næringer ellers	**722**	814	693
897	1 005	**1 325**	Transport ellers og lagring	**1 797**	1 407	1 131
419	667	**738**	Utenriks sjøfart og rørtransport	**738**	668	419
654	593	**648**	Utvikling av byggeprosjekter	**648**	594	654
125	42	**75**	Utvinning av råolje og naturgass	**75**	42	125
1	1		Ufordelt		1	1
98	99	**122**	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	**171**	138	98
1 195	1 329	**1 409**	Varehandel, reparasjon av motorvogner	**1 644**	1 413	1 241
28 919	28 736	**29 410**	Personmarked	**30 422**	29 834	29 827
52	45	**42**	Personmarked utland	**42**	46	53
46 431	46 726	**48 749**	**Totalt**	**51 642**	49 046	48 180

NOTE 21 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Individuelle nedskrivninger			
			Bergverksdrift og utvinning	**1**	1	
7	6	**4**	Bygge- og anleggsvirksomhet	**6**	7	8
			Bygging av skip og båter			
			El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning			
8	7		Faglig og finansiell tjenesteyting		7	8
			Finans og forsikring			
2	4	**1**	Fiske og fangst	**1**	4	2
102	95	**22**	Fiskeoppdrett og klekkerier	**22**	95	102
		5	Forretningsmessig tjenesteyting	**5**		1
			Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak			
			Fylkeskommuner og kommuner			
22	24	**13**	Industri	**14**	25	23
1	1		Informasjon og kommunikasjon		1	1
3	4	**13**	Jordbruk og tilknyttede tjenester	**13**	4	3
			Næring utland			
18	43	**38**	Omsetning og drift av fast eiendom	**38**	43	18
1	6	**9**	Overnatting- og serveringsvirksomhet	**10**	6	1
			Skogbruk og tilknyttede tjenester			
			Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen			
			Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass			
1	6	**21**	Tjenesteytende næringer ellers	**21**	6	1
5	2	**1**	Transport ellers og lagring	**2**	6	7
		10	Utenriks sjøfart og rørtransport	**10**		
12	16	**23**	Utvikling av byggeprosjekter	**23**	16	12
			Utvinning av råolje og naturgass			
			Ufordelt			
	6		Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet		6	
5	3	**2**	Varehandel, reparasjon av motorvogner	**4**	4	6
33	35	**31**	Personmarked	**38**	42	39
			Personmarked utland			
220	258	**193**	**Totalt**	**208**	273	232

NOTE 21 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Forventet årlig gjennomsnittlig tap			
0	0	**0**	Bergverksdrift og utvinning	**2**	2	0
2	3	**4**	Bygge- og anleggsvirksomhet	**9**	4	3
0	0	**0**	Bygging av skip og båter	**0**	0	0
4	3	**4**	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	**4**	3	4
3	2	**4**	Faglig og finansiell tjenesteyting	**4**	2	3
22	23	**5**	Finans og forsikring	**5**	23	22
2	1	**3**	Fiske og fangst	**3**	1	2
4	0	**0**	Fiskeoppdrett og klekkerier	**0**	0	5
2	2	**2**	Forretningsmessig tjenesteyting	**3**	2	2
0	0	**0**	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	**0**	0	0
0	0	**0**	Fylkeskommuner og kommuner	**0**	0	0
5	3	**3**	Industri	**5**	5	5
1	1	**1**	Informasjon og kommunikasjon	**1**	1	1
1	1	**2**	Jordbruk og tilknyttede tjenester	**3**	2	1
1	1	**1**	Næring utland	**1**	1	1
32	18	**20**	Omsetning og drift av fast eiendom	**20**	18	33
1	1	**2**	Overnatting- og serveringsvirksomhet	**3**	1	1
0	0	**0**	Skogbruk og tilknyttede tjenester	**0**	0	0
			Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen			
	0	**0**	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	**0**	0	
11	9	**4**	Tjenesteytende næringer ellers	**5**	10	11
3	3	**3**	Transport ellers og lagring	**8**	5	5
0	1	**2**	Utenriks sjøfart og rørtransport	**2**	1	0
17	2	**1**	Utvikling av byggeprosjekter	**1**	2	17
0	0	**0**	Utvinning av råolje og naturgass	**0**	0	0
0	0	**0**	Ufordelt	**0**	0	0
1	0	**0**	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	**0**	0	1
7	8	**8**	Varehandel, reparasjon av motorvogner	**10**	9	8
30	28	**31**	Personmarked	**33**	30	39
0	0	**1**	Personmarked utland	**1**	0	0
150	113	**99**	**Totalt**	**121**	125	165

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler

Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler			
Forfall innen 1 år	**70**	74	82
Forfall 1 - 5 år	**987**	834	776
Forfall etter 5 år	**563**	440	427
Totalt	**1 620**	1 348	1 285
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	**105**	97	106
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	**1 515**	1 251	1 179
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:			
Forfall innen 1 år	**65**	68	76
Forfall 1 - 5 år	**923**	775	712
Forfall etter 5 år	**527**	408	391
Totalt	**1 515**	1 251	1 179

NOTE 22 - TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Morbank				Konsern		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
27	38	**-64**	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	**-68**	38	29
30	-37	**24**	Periodens endring i gruppenedskrivninger/endring langtidsovervåkning	**26**	-39	36
121	84	**144**	Konstaterte tap som det tidligere er avsatt individuelle nedskrivninger for	**151**	88	124
5	1	**1**	Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt individuelle nedskrivninger for	**1**	7	10
-13	-7	**-8**	Inngang på tidligere nedskrevet utlån, garantier m.v.	**-9**	-7	-14
170	79	**97**	**Sum tap på utlån og garantier**	**101**	87	185
			Individuelle nedskrivninger			
193	220	**258**	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 01.01.	**273**	232	203
121	84	**144**	- Konstaterte tap i perioden på utlån og garantier hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	**150**	88	127
48	69	**24**	- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	**24**	52	49
25	14	**13**	+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	**17**	21	28
171	177	**90**	+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivinger	**92**	160	177
220	258	**193**	**= Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.**	**208**	273	232

Individuelle nedskrivninger på garantier, 2 mill kroner, er oppført i balansen per 31.12.10 som gjeld under "Andre forpliktelser".

Tilsvarende tall i 2010 er 2 mill kroner, og 4 mill kroner i 2009.

			Gruppenedskrivninger			
196	227	**192**	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 01.01.	**200**	238	204
31	-35	**21**	+ Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	**26**	-38	34
227	192	**213**	**= Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.**	**226**	200	238

NOTE 22 - TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Morbank | **Konsern**

Tap fordelt på sektor og næring

2009		2010		2011			2011		2010		2009	
Andel tap	Tap	Andel tap	Tap	Andel tap	Tap		Andel tap	Tap	Andel tap	Tap	Andel tap	Tap
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Bergverksdrift og utvinning	**0 %**	**0**	1 %	1	0 %	0
5 %	9	0 %	0	**4 %**	**4**	Bygge- og anleggsvirksomhet	**5 %**	**6**	1 %	1	5 %	10
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Bygging av skip og båter	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Faglig og finansiell tjenesteyting	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
1 %	1	0 %	0	**0 %**	**0**	Finans og forsikring	**0 %**	**0**	0 %	0	1 %	1
1 %	2	3 %	3	**0 %**	**0**	Fiske og fangst	**0 %**	**0**	3 %	3	1 %	2
25 %	45	-7 %	-6	**0 %**	**0**	Fiskeoppdrett og klekkerier	**0 %**	**0**	-6 %	-6	23 %	45
4 %	7	-3 %	-3	**0 %**	**0**	Forretningsmessig tjenesteyting	**0 %**	**0**	-3 %	-3	4 %	7
0 %	0	5 %	4	**-1 %**	**-1**	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	**-1 %**	**-1**	4 %	4	0 %	0
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Fylkeskommuner og kommuner	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
13 %	24	23 %	20	**1 %**	**1**	Industri	**1 %**	**1**	22 %	21	13 %	25
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Informasjon og kommunikasjon	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
2 %	3	6 %	5	**9 %**	**9**	Jordbruk og tilknyttede tjenester	**8 %**	**9**	5 %	5	2 %	4
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Næring utland	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
14 %	25	59 %	51	**20 %**	**21**	Omsetning og drift av fast eiendom	**20 %**	**22**	54 %	51	13 %	25
1 %	1	7 %	6	**5 %**	**5**	Overnatting og serveringsvirksomhet	**5 %**	**5**	6 %	6	1 %	1
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Skogbruk og tilknyttede tjenester	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
1 %	2	20 %	17	**11 %**	**12**	Tjenesteytende næringer ellers	**11 %**	**12**	18 %	17	1 %	2
1 %	2	0 %	0	**-1 %**	**-1**	Transport ellers og lagring	**-1 %**	**-1**	5 %	5	1 %	2
1 %	1	0 %	0	**10 %**	**10**	Utenriks sjøfart og rørtransport	**9 %**	**10**	0 %	0	1 %	1
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Utvikling av byggeprosjekter	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Utvinning av råolje og naturgass	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Ufordelt	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
0 %	0	1 %	1	**0 %**	**0**	Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	**0 %**	**0**	1 %	1	0 %	0
3 %	5	3 %	3	**2 %**	**2**	Varehandel, reparasjon av motorvogner	**2 %**	**2**	3 %	3	5 %	10
14 %	25	23 %	20	**21 %**	**22**	Personmarked	**21 %**	**23**	24 %	23	15 %	30
17 %	31	-41 %	-35	**30 %**	**32**	Gruppenedskrivning næring	**30 %**	**33**	-38 %	-36	16 %	31
0 %	0	0 %	0	**-10 %**	**-11**	Gruppenedskrivning person	**-10 %**	**-11**	-2 %	-2	2 %	3
0 %	0	0 %	0	**0 %**	**0**	Gruppenedskrivning (tap overtatte eiendommer)	**0 %**	**0**	0 %	0	0 %	0
100 %	183	100 %	86	**100 %**	**105**	Tap på utlån til kunder	**100 %**	**110**	100 %	94	100 %	199
	13		7		**8**	Inngått på tidligere konstaterte tap		**9**		7		14
	170		79		**97**	**Netto tap på utlån til kunder**		**101**		87		185

NOTE 22 - TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Misligholdte og tapsutsatte engasjement morbank

	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08	31.12.07
Misligholdte engasjement	**452**	475	541	422	196
Øvrig tapsutsatte engasjement	**322**	361	194	272	326
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	**774**	836	735	694	522
Individuelle nedskrivninger misligholdte	**88**	129	184	141	98
Individuelle nedskrivninger øvrige	**105**	129	36	52	33
Sum individuelle nedskrivninger	**193**	258	220	193	131
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	**581**	578	515	501	391

	2011	2010	2009	
Inntektsførte renter nedskrevne lån*	**50**	46	36	

Misligholdte og tapsutsatte engasjement konsern

	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08	31.12.07
Misligholdte engasjement	**471**	492	575	453	216
Øvrig tapsutsatte engasjement	**338**	378	228	303	347
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	**809**	870	803	756	563
Individuelle nedskrivninger misligholdte	**96**	137	190	146	101
Individuelle nedskrivninger øvrige	**112**	136	42	57	34
Sum individuelle nedskrivninger	**208**	273	232	203	135
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	**601**	597	571	553	428

	2011	2010	2009	
Inntektsførte renter nedskrevne lån*	**50**	46	36	

* Inntektsført ordinær effektiv rente redusert med amortiseringseffekt av renter på individuelle nedskrivninger.
Tilsvarende beregning gjøres på lån med gruppenedskrivning etter gjennomsnittlig effektiv rente.

NOTE 23 - MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTESTILLELSER

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantestillelser og tillatte motregninger.

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Eiendeler			
1 932	2 281	**1 638**	Fordringer på sentralbanker	**1 666**	2 281	1 932
2 671	2 787	**3 477**	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	**970**	793	908
46 431	46 726	**48 749**	Utlån til og fordringer på kunder	**51 641**	49 046	48 180
8 891	11 541	**11 229**	Sertifikater og obligasjoner	**11 235**	11 570	8 893
561	692	**850**	Finansielle derivater	**850**	692	561
60 486	64 027	**65 943**	**Sum eiendeler**	**66 362**	64 382	60 474
			Gjeld			
1 500	1 920	**2 342**	Betingete forpliktelser	**2 342**	1 921	1 504
5 493	4 837	**5 012**	Ubenyttede kreditter	**5 012**	4 837	5 493
1 009	1 058	**915**	Lånetilsagn	**915**	1 058	1 009
13	15		Andre engasjement		15	13
8 015	7 830	**8 269**	**Sum finansielle garantistillelser**	**8 269**	7 831	8 019
68 501	71 857	**74 212**	**Total kredittrisikoeksponering**	**74 631**	72 213	68 493

Kredittrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder

31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Bankaktiviteter			
44 890	42 349	**46 029**	Nord-Norge, inklusiv Svalbard	**46 348**	42 730	43 820
6 047	9 400	**7 576**	Landet for øvrig	**7 670**	9 565	4 263
97	45	**259**	Utlandet	**259**	45	97
51 034	51 794	**53 864**	**Totalt**	**54 277**	52 340	48 180
			Aktiviteter kapitalmarked			
7 301	10 336	**9 887**	Norge	**9 893**	10 365	7 303
1 860	1 657	**2 045**	Europa/Asia	**2 045**	1 657	1 860
291	240	**147**	USA	**147**	240	291
9 452	12 233	**12 079**	**Totalt**	**12 085**	12 262	9 454
60 486	64 027	**65 943**	**Totalt fordelt på geografiske områder**	**66 362**	64 602	57 634

NOTE 24 - KREDITTKVALITET PER KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

Morbank	Verken misligholdt eller nedskrevet						
Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2011							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 477						**3 477**
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	16 472	5 475	5 867	562	881	195	**29 452**
Bedriftsmarked	3 466	3 556	8 902	1 631	1 189	553	**19 297**
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning							
Sum	**23 415**	**9 031**	**14 769**	**2 193**	**2 070**	**748**	**52 226**
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	2 695						**2 695**
Noterte andre obligasjoner	5 411	835	300	38	40		**6 624**
Unoterte obligasjoner	1 110	257	438	14	91		**1 910**
Sum	**9 216**	**1 092**	**738**	**52**	**131**		**11 229**
Totalt	**32 631**	**10 123**	**15 507**	**2 245**	**2 201**	**748**	**63 455**

	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2010							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 782		5				2 787
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	13 817	5 804	7 959	325	689	185	28 780
Bedriftsmarked	2 485	2 445	9 323	1 460	1 609	625	17 946
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning							
Sum	19 084	8 249	17 287	1 785	2 298	811	49 513
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	1 175						1 175
Noterte andre obligasjoner	5 151	2 059	876	121	35		8 242
Unoterte obligasjoner	1 001	447	546	46	84		2 124
Sum	7 327	2 506	1 422	167	119		11 541
Totalt	26 411	10 755	18 709	1 952	2 417	811	61 054

NOTE 24 - KREDITTKVALITET PER KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

Morbank	Verken misligholdt eller nedskrevet						
Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2009							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 671						2 671
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	16 747	5 185	2 649	179	571	198	25 529
Bedriftsmarked	2 705	2 943	7 450	1 923	1 494	492	17 006
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning	1 951	733	1 086	51	69	6	3 896
Sum	24 073	8 861	11 184	2 153	2 133	696	49 102
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	114						114
Noterte andre obligasjoner	4 343	1 345	568	41	33		6 330
Unoterte obligasjoner	285	1 013	1 040	109			2 447
Sum	4 742	2 358	1 608	150	33		8 891
Totalt	28 815	11 219	12 792	2 303	2 166	696	57 993

Konsern	Verken misligholdt eller nedskrevet						
Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2011							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	970						**970**
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	17 189	5 606	5 952	588	924	205	**30 464**
Bedriftsmarked	3 773	4 127	9 286	1 887	1 535	569	**21 178**
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning							
Sum	**21 932**	**9 733**	**15 238**	**2 475**	**2 459**	**774**	**52 612**
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	2 695						**2 695**
Noterte andre obligasjoner	5 417	835	300	38	40		**6 630**
Unoterte obligasjoner	1 110	257	438	14	91		**1 910**
Sum	**9 222**	**1 092**	**738**	**52**	**131**		**11 235**
Totalt	**30 184**	**10 825**	**15 976**	**2 527**	**2 590**	**774**	**62 876**

NOTE 24 - KREDITTKVALITET PER KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

Konsern	Verken misligholdt eller nedskrevet						
Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2010							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	788		5				793
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	14 160	6 046	8 087	365	723	202	29 584
Bedriftsmarked	3 136	2 903	9 601	1 524	1 657	642	19 462
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning							
Sum	18 084	8 949	17 693	1 889	2 380	845	49 839
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	1 175						1 175
Noterte andre obligasjoner	5 151	2 059	876	121	35		8 242
Unoterte obligasjoner	1 027	447	546	46	84		2 150
Sum	7 353	2 506	1 422	167	119		11 567
Totalt	25 437	11 455	19 115	2 056	2 499	845	61 406

Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2009							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	-	-
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	17 306	5 416	2 775	215	638	212	26 562
Bedriftsmarked	2 684	3 377	7 601	1 976	1 540	545	17 722
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning	1 951	733	1 086	51	69	6	3 896
Sum	**21 940**	**9 526**	**11 461**	**2 242**	**2 246**	**763**	**48 180**
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	114						114
Noterte andre obligasjoner	4 343	1 345	568	41	33		6 330
Unoterte obligasjoner	285	1 013	1 040	111			2 449
Sum	**4 742**	**2 358**	**1 608**	**152**	**33**		**8 893**
Totalt	**26 682**	**11 884**	**13 069**	**2 394**	**2 279**	**763**	**57 073**

NOTE 25 - KREDITTRISIKOEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. Utover misligholdssannsynlighet benytter banken vurdert verdi av sikkerheter som et element i gruppering av kunder etter risiko. Fordeling skjer ved tilordning av sikkerheter til det enkelte utlån. Misligholdssannsynlighet og sikkerhetsklasse grupperer deretter den enkelte kunde inn i risikogrupper som vist nedenfor. Klassifiseringsmatrisen omfatter 77 risikoklasser i forhold til sannsynlighet for mislighold og sikkerhetsdekning.

Morbank og konsern

Beløp i mill kroner	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt beløp	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt beløp	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt beløp
	2011	2011	2010	2010	2009	2009
Svært lav risiko	**0,4 %**	**21 879**	0,7 %	17 816	0,6 %	18 696
Lav risiko	**9,4 %**	**10 179**	9,3 %	8 786	10,0 %	8 030
Middels risiko	**6,5 %**	**17 538**	4,4 %	18 707	3,5 %	17 043
Høy risiko	**4,8 %**	**2 335**	10,5 %	1 717	6,4 %	2 743
Svært høy risiko	**13,4 %**	**2 058**	7,1 %	2 171	14,9 %	2 309
Misligholdt og nedskrevet	**12,4 %**	**775**	11,9 %	736	8,9 %	669
Totalt	**4,9 %**	**54 764**	4,5 %	49 933	4,4 %	49 490

NOTE 26 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVET UTLÅN

Kredittrisiko

Tabellen viser saldo på konti med forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/inskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

Morbank

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2011					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	496	25	14	84	**619**
Bedriftsmarked	150	45	12	36	**243**
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	**646**	**70**	**26**	**120**	**862**

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2010					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	400	27	11	77	515
Bedriftsmarked	130	11	4	15	160
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	530	38	16	92	675

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2009					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	246	48	35	45	374
Bedriftsmarked	168	67	32	38	306
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	413	115	67	84	679

Av det totale beløp av brutto forfalte, men ikke nedskrevet, utlån til kredittinstitusjoner og kunder var virkelig verdi på tilhørende pantestillelser 858 mill kroner per 31.12.11 (684 mill kroner per 31.12.10).
Verdien av pantestillelser er satt til realisasjonsverdi (virkelig verdi med fradrag for reduksjonsfaktor).

NOTE 26 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVET UTLÅN

Konsern

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2011					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	496	39	18	92	**645**
Bedriftsmarked	150	116	23	61	**350**
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	**646**	**155**	**41**	**153**	**995**

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2010					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	400	40	13	84	537
Bedriftsmarked	130	59	8	35	232
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	530	99	22	119	769

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2009					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	400	37	15	92	544
Bedriftsmarked	130	65	36	85	316
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	530	102	52	177	860

Av det totale beløp av brutto forfalte, men ikke nedskrevet, utlån til kredittinstitusjoner og kunder var virkelig verdi på tilhørende pantestillelser 991 mill kroner per 31.12.11 (921 mill kroner per 31.12.10).
Verdien av pantestillelser er satt til realisasjonsverdi (virkelig verdi med fradrag for reduksjonsfaktor).

NOTE 27 - INNSKUDD FRA KUNDER

Morbank							Konsern					
31.12.09		31.12.10		31.12.11		Beløp i mill kroner	31.12.11		31.12.10		31.12.09	
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	Andel	Innskudd		Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	Andel	Innskudd
91 %	31 913	91 %	35 854	**91 %**	**38 021**	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	**91 %**	**38 038**	91 %	35 876	91 %	31 899
9 %	2 979	9 %	3 498	**9 %**	**3 727**	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	**9 %**	**3 727**	9 %	3 513	9 %	2 978
100 %	34 892	100 %	39 352	**100 %**	**41 748**	**Sum innskudd**	**100 %**	**41 765**	100 %	39 389	100 %	34 877
	2,29 %		2,04 %		**2,38 %**	Gjennomsnittlig rente 1)		**2,38 %**		2,04 %		2,29 %
Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring												
2 %	622	1 %	580	3 %	**1 234**	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	3 %	**1 234**	3 %	580	2 %	622
16 %	5 532	18 %	6 948	18 %	**7 476**	Fylkeskommuner og kommuner	18 %	**7 476**	18 %	6 948	16 %	5 532
1 %	280	1 %	319	1 %	**354**	Jordbruk og tilknyttede tjenester	1 %	**354**	1 %	319	1 %	280
0 %	19	0 %	18	0 %	**12**	Skogbruk og tilknyttede tjenester	0 %	**12**	0 %	18	0 %	19
1 %	446	1 %	516	2 %	**630**	Fiske og fangst	2 %	**630**	1 %	516	1 %	446
0 %	18	0 %	35	0 %	**22**	Akvakultur (Fiskeoppdret og klekkeri)	0 %	**22**	0 %	35	0 %	18
0 %	22	0 %	24	0 %	**48**	Bergverkindustri og utvinning	0 %	**48**	0 %	24	0 %	22
0 %	1	0 %	2	0 %	**1**	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0 %	**1**	0 %	2	0 %	1
0 %	0	0 %	0	0 %	**195**	Utvinning av råolje og naturgass	0 %	**195**	0 %	0	0 %	0
1 %	389	1 %	431	1 %	**478**	Industri	1 %	**478**	1 %	431	1 %	389
0 %	2	0 %	4	0 %	**4**	Bygging av skip og båter	0 %	**4**	0 %	4	0 %	2
2 %	641	2 %	817	2 %	**652**	El-, gass-, damp og varmtvannsforsyning	2 %	**652**	2 %	817	2 %	641
0 %	81	0 %	135	0 %	**162**	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	0 %	**162**	0 %	135	0 %	81
0 %	132	0 %	180	0 %	**189**	Utvikling av byggeprosjekter	0 %	**189**	0 %	180	0 %	132
2 %	733	2 %	762	2 %	**866**	Bygge og anleggs-virksomhet ellers	2 %	**866**	2 %	762	2 %	733
4 %	1 322	3 %	1 358	3 %	**1 448**	Varehandel, reparasjon og mototvogner	3 %	**1 448**	3 %	1 358	4 %	1 322
0 %	23	0 %	33	0 %	**18**	Utenriks sjøfart og rørtransport	0 %	**18**	0 %	33	0 %	23
1 %	454	1 %	532	2 %	**663**	Transport ellers og lagring	2 %	**663**	1 %	532	1 %	454
1 %	182	0 %	185	0 %	**199**	Overnattings- og serveringsvirksomhet	0 %	**199**	0 %	185	1 %	182
1 %	207	1 %	221	1 %	**295**	Informasjon og kommunikasjon	1 %	**295**	1 %	221	1 %	207
3 %	1 221	4 %	1 671	3 %	**1 312**	Omsetning og drift av fast eiendom	3 %	**1 312**	4 %	1 667	4 %	1 221
4 %	1 290	3 %	1 342	3 %	**1 302**	Faglig og finansiell tjenesteyting	3 %	**1 302**	3 %	1 344	4 %	1 290
1 %	260	1 %	271	1 %	**347**	Forretningsmessig tjenesteyting	1 %	**347**	1 %	271	1 %	260
5 %	1 760	4 %	1 767	5 %	**1 998**	Tjenesteytende næringer ellers	5 %	**1 998**	4 %	1 767	5 %	1 760
53 %	18 663	51 %	19 875	51 %	**21 173**	Personmarked	51 %	**21 172**	51 %	19 875	53 %	18 663
1 %	246	1 %	261	1 %	**257**	Personmarked utlandet	1 %	**257**	1 %	261	1 %	246
1 %	346	3 %	1 065	1 %	**413**	Forsikring, verdipapir-fond og andre finansielle foretak	1 %	**431**	3 %	1 104	1 %	340
100 %	**34 892**	**100 %**	**39 352**	**100 %**	**41 748**	**Sum innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring**	**100 %**	**41 765**	**100 %**	**39 389**	**100 %**	**34 877**

NOTE 27 - INNSKUDD FRA KUNDER

Morbank							Konsern					
31.12.09		31.12.10		31.12.11		Beløp i mill kroner	31.12.11		31.12.10		31.12.09	
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	Andel	Innskudd		Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	Andel	Innskudd
Innskudd fordelt på geografiske områder:												
95 %	33 186	93 %	36 827	**89 %**	**37 232**	Nord-Norge inkl. Svalbard	**89 %**	**37 249**	94 %	36 864	95 %	33 171
4 %	1 445	6 %	2 264	**10 %**	**4 259**	Øvrige fylker	**10 %**	**4 259**	6 %	2 264	4 %	1 445
1 %	261	1 %	261	**1 %**	**257**	Utlandet	**1 %**	**257**	1 %	261	1 %	261
100 %	**34 892**	**100 %**	**39 352**	**100 %**	**41 748**	**Sum innskudd fordelt på geografiske områder**	**100 %**	**41 765**	**100 %**	**39 389**	**100 %**	**34 877**

1) Gjennomsnittlig rente er beregnet som sum årlige renter/snittvolum.

NOTE 28 - GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak			
14 162	14 477	**13 342**	Obligasjonsgjeld	**13 342**	14 477	14 162
14 162	14 477	**13 342**	**Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer**	**13 342**	14 477	14 162
4,04 %	0,00 %	**0,00 %**	Gjennomsnittlig renter sertifikater	**0,00 %**	0,00 %	4,04 %
3,28 %	2,71 %	**3,43 %**	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	**3,43 %**	2,71 %	3,28 %
			Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt			
			2009			
5 448			2010			5 448
5 373	5 201		2011		5 201	5 373
1 780	2 605	**2 994**	2012	**2 994**	2 605	1 780
1 534	2 071	**3 132**	2013	**3 132**	2 071	1 534
	650	**1 150**	2014	**1 150**	650	
	2 950	**2 950**	2015	**2 950**	2 950	
208	1 696	**1 956**	2016	**1 956**	1 696	208
		1 600	2017 og senere	**1 600**		
234	251	**317**	Markedsverdi obligasjoner	**317**	251	234
-415	-947	**-757**	Egenbeholdning	**-757**	-947	-415
14 162	14 477	**13 342**	**Obligasjonsgjeld og andre langsiktige låneopptak**	**13 342**	14 477	14 162
			Gjeld fordelt på vesentlige valutaer			
13 071	11 442	**12 225**	NOK	**12 225**	11 442	13 071
1 091	3 035	**1 117**	EUR	**1 117**	3 035	1 091
14 162	14 477	**13 342**	**Sum gjeld fordelt på vesentlige valutaer**	**13 342**	14 477	14 162

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året inkludert eventeulle rente- og valutaswapper i prosent av gjennomsnittlig verdipapirbeholdning.

NOTE 29 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Forfallsstruktur	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital			
350	350	**350**	2018 3 mnd Nibor + 1,25 (Call opsjon 2013)	**350**	350	350
200	200	**200**	2018 3 mnd Nibor + 2,75 (Call opsjon 2013)	**200**	200	200
100	100	**100**	2019 3 mnd Nibor + 2,40 (Call opsjon 2014)	**100**	100	100
350	350	**350**	2019 fast rente 8,35 (Call opsjon 2014)	**350**	350	350
264			2015 3 mnd Euribor + 0,45 (Call opsjon 2010) EUR			264
-5	-5	**-4**	Over-/underkurs ansvarlig lån	**-4**	-5	-5
3			Valuta agio/disagio tidsbegrenset			3
1 262	995	**996**	**Sum tidsbegrenset ansvarlig lånekapital**	**996**	995	1 262
			Evigvarende fondsobligasjon			
370	370	**370**	2033 6 mnd Libor + margin (USD 60 mill.)(Call opsj 2013)	**370**	370	370
-24	-18	**-10**	Fondsobligasjon valuta agio/disagio	**-10**	-18	-24
346	352	**360**	**Sum evigvarende fondsobligasjon**	**360**	352	346
1 608	1 347	**1 356**	**Sum tidsbegrenset ansvarlig kapital og evigvarende fondsobligasjon**	**1 356**	1 347	1 608
4,44 %	5,71 %	**6,09 %**	Gjennomsnittlig rente NOK	**6,09 %**	5,71 %	4,44 %
4,05 %	3,01 %	**2,54 %**	Gjennomsnittlig rente USD	**2,54 %**	3,01 %	4,05 %

NOTE 30 - ANDRE FORPLIKTELSER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
539	572	**520**	Annen gjeld	**560**	602	549
471	489	**404**	Påløpte kostnader / mottatte ikke opptjente inntekter	**519**	597	586
82	23	**2**	Avsetning påløpte kostnader / forpliktelser	**4**	25	107
1 092	1 084	**926**	**Sum andre forpliktelser**	**1 083**	1 224	1 242
			Annen gjeld			
52	51	**65**	Kreditorer	**67**	55	50
264	102	**121**	Påløpt skatt sist år	**134**	116	275
18	22	**25**	Skattetrekk	**29**	24	19
	131	**100**	Gjeld til stiftelser	**100**	131	19
119	128	**97**	Vedtatte utbetalinger fra gavefondet	**97**	128	100
86	138	**112**	Øvrig gjeld	**133**	148	86
539	572	**520**	**Sum annen gjeld**	**560**	602	549
			Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter			
			Påløpte kostnader / mottatte ikke opptjente inntekter	**105**	98	107
84	91	**64**	Påløpte personalkostnader	**74**	101	90
360	385	**335**	Påløpte renter	**333**	385	353
27	13	**5**	Øvrig periodiseringer	**7**	13	34
471	489	**404**	**Sum påløpte kostnader /mottatte ikke opptjente inntekter**	**519**	597	584
			Avsetning påløpte kostnader/forpliktelser			
79	21		Pensjonsforpliktelser (IAS 19)		23	83
3	2	**2**	Øvrige periodiseringer	**4**	2	24
82	23	**2**	**Sum avsetning påløpte kostnader / forpliktelser**	**4**	25	107
			Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter			
504	471	**489**	Avsetning per 01.01.	**597**	584	608
49 627	22 904	**14 789**	Ekstra avsetning ført over resultatet	**14 793**	22 908	49 631
49 660	22 922	**14 704**	Brukt i løpet av året av tidligere avsatt	**14 704**	22 899	49 655
471	489	**404**	Avsetning per 31.12.	**686**	593	584

Pantstillelser	
Pantstillelse 2011	**7 906**
Tilhørende forpliktelse 2011	**3 575**
Pantstillelse 2010	7 504
Tilhørende forpliktelse 2010	3 562
Pantstillelse 2009	6 660
Tilhørende forpliktelse 2009	4 562

Obligasjoner og sertifikater er deponert som sikkerhet for D/F-lån i Norges Bank. Det er også pansatt obligasjoner til Finansdepartementet i forbindelse med bytteordning.

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr

Per 31.12.11 hadde konsernet ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS har kommittert et beløp på inntil 50 mill kroner til mulige emisjoner i Front Exploration AS i 2012.

Pågående rettstvister

Per 31.12.11 har konsernet ikke foretatt avsetninger for pågående rettstvister.

NOTE 31 - PENSJONER

Pensjonsforpliktelser

SpareBank 1 Nord-Norge har kollektive tjenestepensjonsordninger for sine ansatte. SpareBank 1 Nord-Norge er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har innskuddspensjonsordning for alle nye ansatte etter 01.07.06, og for ansatte som på dette tidspunkt ønsket å gå over fra ytelsesbasert til innskuddsbasert ordning. Ordningen er tegnet hos SpareBank 1 Forsikring. Øvrige ansatte har ytelsesbaert pensjonsordning. Ytelsespensjonsordningen er fra 01.07.06 en lukket ordning for de som valgte å beholde sitt medlemskap i denne ordningen. Ytelsespensjonsordningen administreres i egen pensjonskasse, SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som forvalter pensjonsmidlene innenfor de retningslinjer som gjelder for pensjonskasser. Full pensjon i ytelsespensjonsordningen krever 30 års opptjening og gir rett til alderspensjon på differansen mellom 70 % lønn ved fratredelse og beregnet ytelse fra Folketrygden. Ved beregning av pensjon fra Folketrygden er det lagt til grunn 1 G (Folketrygdens grunnbeløp) ved beregning av grunnpensjon. Ordningen omfatter ikke ektefellepensjon. Pensjonsalderen er 67 år. Ordningen er tilpasset Lov om foretakspensjon.

Ny AFP-ordning i privat sektor ble vedtatt i februar 2010 og tråtte i kraft fra 01.01.2011. Avsatt forpliktelse knyttet til gammel ordning for ansatte født etter 1948 ble gjort opp og inntektsført i resultatregnskapet i 2010. Tilsvarende ble gjort på forpliktelsen knyttet til ansatte født i perioden fra og med 1944 til og med 1948, som ikke valgte å gå av etter reglene i den gamle AFP-ordningen. Ny AFP-ordning er klassifisert som en ytelsesbasert ordning. På grunn av mangelfull informasjon for måling og allokering av ny AFP, vil ordningen regnskapsføres som om den var en innskuddsbasert ordning. Dette innebærer at pensjonskostnaden føres årlig i takt med premieinnbetalinger til Fellesordningen for LO/NHO. Det er ikke satt av en løpende pensjonsforpliktelse i konsernets balanse. Når tilstrekkelig informasjon på et senere tidspunkt eventuelt skulle bli tilgjengelig, kan ordningen på dette tidspunktet regnskapsføres som en ytelsesordning.

I tillegg til pensjonsforpliktelsen som forvaltes av pensjonskassen, har banken egen pensjonsforsikring for ansatte hvor ordinær lønn overstiger 12 G. Denne kollektive livrenteforsikringen "Topphattforsikring" er tegnet i forsikringsselskapet Storebrand. Konsernet har også egen ytelsesbasert førtidspensjonsavtale for enkelte ledende ansatte.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene, og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsens størrelse. Både verdien av pensjonskassens forpliktelser, pensjonsforsikring i annet forsikringsselskap og de usikrede forpliktelsene er medtatt i beregningene nedenfor.

Pensjonsberegningene for 2011 er foretatt med bakgrunn i internasjonale regnskapsstandarder (IAS 19) av aktuarselskapet Eikos AS. Konsernet fører estimatavvik etter korridorløsning med årlige amortiseringer.

Morbank					Konsern			
31.12.08	31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08
				Netto pensjonsforpliktelse i balansen				
803	806	726	**778**	Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	**799**	742	839	836
621	613	690	**733**	Estimert verdi av pensjonsmidler	**750**	705	637	646
182	193	36	**45**	Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	**49**	37	202	190
95	126	17	**56**	Ikke-innregnede estimatavvik (eventuelle aktuarielle gevinster og tap)	**59**	17	131	100
11	12	2	**3**	Arbeidsgiveravgift	**3**	2	12	11
98	79	21	**-8**	**Netto pensjonsforpliktelse/-midler i balansen**	**-7**	22	83	101
0 %	-1 %	0 %	**1 %**	Faktabaserte justeringer av ytelsesbaserte forpliktelser i %	**1 %**	0 %	-1 %	0 %
0 %	-1 %	0 %	**-1 %**	Avvik mellom forventet og virkelig avkastning av pensjonsmidler i %	**-1 %**	0 %	-1 %	1 %

NOTE 31 - PENSJONER

2008	2009	2010	2011		2011	2010	2009	2008
				Periodens pensjonskostnad				
22	26	22	**20**	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	**21**	24	26	23
35	33	31	**28**	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	**29**	32	33	36
-36	-36	-41	**-39**	Forventet avkastning på pensjonsmidler	**-40**	-42	-36	-37
3	8	17	**0**	Estimatavvik innregnet i perioden	**0**	17	8	3
0	0	0	**0**	Effekter av endret pensjonsplan	**0**	0	1	0
24	31	29	**9**	**Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift**	**10**	31	32	25
1	1	1	**1**	Periodisert arbeidsgiveravgift	**1**	1	1	1
25	32	30	**10**	**Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad**	**11**	32	33	26
-9		-57		Curtailment/settlement		-60		-9
8	7	11	**17**	Øvrig pensjonskostnad	**17**	11	9	9
24	39	-16	**27**	**Total pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift**	**28**	-17	42	26
-3,1 %	9,4 %	5,6 %	**-0,45 %**	Faktisk avkastning på pensjonsmidler	**-0,45%**	5,6 %	9,4 %	-3,1 %

31.12.08	31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08
				Bevegelse i netto balanseført pensjonsforpliktelse fra ytelsesbasert ordning				
119	98	79	**21**	Netto pensjonsforpliktelse i balansen per 01.01.	**22**	83	102	123
25	31	31	**10**	**Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad**	**11**	32	33	26
-9	0	-57	**0**	Curtailment/settlement	**0**	-60	0	-9
-10	-11	-9	**-14**	Utbetalt over drift	**-14**	-9	-11	-10
-27	-39	-23	**-25**	Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	**-26**	-24	-41	-29
98	79	21	**-8**	**Netto pensjonsforpliktelse/ - midler i balansen per 31.12.**	**-7**	22	83	101
25	29	31	**36**	Øvrige pensjonsforpliktelser (førtidspensjonsavtale)	**36**	31	29	25
123	108	52	**28**	**Total pensjonsforpliktelse per 31.12.**	**29**	53	112	126
				Forutsetninger				
4,00 %	4,40 %	4,00 %	**2,60 %**	Diskonteringsrente	**2,60 %**	4,00 %	4,40 %	4,00 %
6,00 %	6,25 %	5,65 %	**5,00 %**	Forventet avkastning på midlene	**5,00 %**	5,65 %	6,25 %	6,00 %
3,80 %	3,88 %	3,20 %	**2,70 %**	Fremtidig lønnsutvikling	**2,70 %**	3,20 %	3,88 %	3,80 %
3,80 %	4,25 %	3,75 %	**3,25 %**	G-regulering	**3,25 %**	3,75 %	4,25 %	3,80 %
2,00 %	2,00 %	1,65 %	**0,10 %**	Pensjonsregulering	**0,10 %**	1,65 %	2,00 %	2,00 %
6,00 %	6,00 %	6,00 %	**6,00 %**	Arbeidsgiveravgift forpliktelse	**6,00 %**	6,00 %	6,00 %	6,00 %
6,00 %	6,00 %	6,00 %	**6,00 %**	Arbeidsgiveravgift kostnad	**6,00 %**	6,00 %	6,00 %	6,00 %
0,00 %	0,00 %	0,00 %	**0,00 %**	Frivillig avgang over 50 år	**0,00 %**	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2,00 %	2,00 %	2,00 %	**2,00 %**	Frivillig avgang inntil 50 år	**2,00 %**	2,00 %	2,00 %	2,00 %
50,00 %	50,00 %	50,00 %	**60,00 %**	Forventet AFP-uttak fra 62 år	**60,00 %**	50,00 %	50,00 %	50,00 %
K2005	K2005	K2005	**K2005**	Dødelighet, giftemålsannsynlighet etc.	**K2005**	K2005	K2005	K2005
IR2003	IR2003	IR2003	**IR2003**	Uførhet	**IR2003**	IR2003	IR2003	IR2003
925	901	907	**903**	**Antall ansatte som er omfattet av ordningen**	**919**	931	927	957

NOTE 31 - PENSJONER

31.12.08	31.12.09	31.12.10	31.12.11	Sammensetning av pensjonsmidler	31.12.08	31.12.09	31.12.10	31.12.11
				Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier				
				Investeringskategori				
72 %	73 %	66 %	**68 %**	Obligasjoner	**68 %**	66 %	73 %	72 %
19 %	24 %	31 %	**26 %**	Aksjer	**26 %**	31 %	24 %	19 %
3 %	3 %	2 %	**2 %**	Eiendom	**2 %**	2 %	3 %	3 %
5 %	0 %	1 %	**4 %**	Annet	**4 %**	1 %	0 %	5 %
100 %	100 %	100 %	**100 %**	**Sum**	**100 %**	100 %	100 %	100 %

Sensitivitet

Estimatene er basert på fakta og omstendigheter per 31.12.11 forutsatt at alle andre parametre er konstante. Faktiske resultater kan avvike fra disse estimater.

	Diskonteringsrente		Lønnsregulering		Årlig regulering grunnbeløp (G)		Pensjons-regulering	
Konsern	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Endringer i pensjon								
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	-102	127	62	-52	-24	26	93	N/A
Innregnede aktuarmessige gevinster og tap	-0,4	12	3	-0,2	0,04	-0,08	7	N/A
Periodens netto pensjonskostnader inkludert effekt av innregnede aktuarmessige gevinster og tap	-5	19	8	-3	-0,6	2	12	N/A
Morbank								
Endringer i pensjon								
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	-99	123	60	-50	-23	25	94	N/A
Innregnede aktuarmessige gevinster og tap	-0,3	11	3	-0,1	0,06	-0,06	7	N/A
Periodens netto pensjonskostnader inkludert effekt av innregnede aktuarmessige gevinster og tap	-4	18	8	-3	-0,5	2	12	N/A

Estimatavvik og korridorløsning

Det er i 2011 vedtatt endringer i internasjonale regnskapsregler - herunder IAS 19 om korridorløsning. Med effekt fra 2013 er det ikke lenger anledning å bokføre estimatavviket etter reglene om korridorføringer - med utsatt resultatføring. Ikke resultatførte estimatavvik per 31.12.12 må derfor føres mot egenkapitalen per 01.01.2013. Dersom slik føring mot egenkapitalen ble gjort per 31.12.11, ville henholdsvis 56 og 59 mill kroner for morbank og konsern vært ført som økt pensjonsforpliktelse og tilsvarende redusert bokført egenkapital.

NOTE 32 - NÆRSTÅENDE PARTER

Morselskap	Datterselskaper	Felleskontrollerte virksomheter
SpareBank 1 Nord-Norge	SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	SpareBank 1 Gruppen AS
	EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	SpareBank 1 Boligkreditt AS
	SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA	SpareBank 1 Utvikling DA
	SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS	BN Bank ASA
	North-West 1 Alliance Bank	SpareBank 1 Næringskreditt AS
	SNN Økonomihus Holding AS	Bank 1 Oslo AS
	Consis Alta AS (eid av SNN Økonomihus)	

Mellomregningsforhold med morbank og datterselskaper

Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
Resultatposter morselskap			
Mottatte renter og lignende inntekter av utlån og fordringer fra datterselskaper	**87**	64	78
Innskuddsrenter til datterselskaper	**6**	4	4
Aksjeutbytte	**48**	67	21
Opptjent provisjon formidling salgspantlån	**2**	2	2
Andre gebyrer og provisjonskostnader	**3**	2	2
Andre driftskostnader	**7**	6	75

Det utføres enkelte administrative tjenester i morbanken, bl.a. lønningstjenester, for datterselskaper i konsernet.

Balanseposter morselskap			
Utlån	**2 684**	2 157	2 223
Innskudd	**216**	188	177
Andre fordringer	**55**	10	
Annen gjeld og påløpte kostnader	**2**	8	8

Salgspantlån formidlet til SpareBank 1 Finans AS per 31.12.11 var 681 mill kroner.

Mellomregningsforhold med tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
Resultatposter morselskap			
Mottatte renter og lignende inntekter av utlån og fordringer	**3**	3	3
Innskuddsrenter	**5**	15	53
Aksjeutbytte	**142**	38	161
Balanseposter morselskap			
Utlån	**43**	43	87
Innskudd	**417**	51	1 940

Transaksjoner mellom morbank og felleskontrollerte virksomheter

Som deltaker i SpareBank 1-alliansen gjennomføres forskjellige transaksjoner mellom morbank og de felleskontrollerte virksomheter. De transaksjoner som foretas inngår som en del av ordinær virksomhet og skjer til ordinære markedspriser.

De vesentligste transaksjonene

A) Kjøp av drifts- og vedlikeholdstjenester av IT systemer, samt utviklingstjenester fra SpareBank 1 Utvikling DA til henholdsvis 90 og 79 mill kroner i 2011 og 2010.

B) Salg av forsikringsprodukter og spareprodukter med forsikringselement for SpareBank 1 Gruppen AS for henholdsvis 418 og 286 mill kroner i 2011 og 2010.

C) Utlån solgt til Sparebank 1 Boligkreditt AS per 31.12.11 — 16 392 mill kroner
Opptjent provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2011 — 73 mill kroner
SpareBank 1 Boligkreditt AS innskudd i SpareBank 1 Nord-Norge — 323 mill kroner

NOTE 33 - GARANTIER

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Fordeling av garantiansvar			
944	1 267	**1 504**	Betalingsgarantier	**1 504**	1 267	944
275	236	**242**	Kontraktsgarantier	**242**	236	275
1	84		Lånegarantier		85	2
			Garantier for skatter			
254	307	**570**	Annet garantiansvar	**570**	307	257
26	26	**26**	Garanti overfor Bankenes sikringsfond	**26**	26	26
1 500	1 920	**2 342**	**Sum garantiansvar**	**2 342**	1 921	1 504
			Garantier fordelt på sektor og næring			
18	311	**475**	Jordbruk, skogbruk, fiske, fangst og oppdrett	**475**	311	21
37	37		Utvinning av råolje og naturgass	**0**	37	37
95	76	**49**	Industri og bergverk	**49**	77	96
767	798	**988**	Bygg og anlegg, kraft- og vannforsyning	**988**	798	767
174	168	**171**	Varehandel, hotell- og restaurantdrift	**171**	168	174
93	84	**121**	Utenriks sjøfart og rørtransport	**121**	84	93
97	93	**94**	Transport ellers og kommunikasjon	**94**	93	97
151	228	**393**	Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	**393**	228	151
45	15	**28**	Tjenesteytende næringer ellers	**28**	15	45
			Kommuner			
23	110	**23**	Personmarked	**23**	110	23
1 500	1 920	**2 342**	**Sum garantier**	**2 342**	1 921	1 504
			Finansinstitusjoner			
1 500	1 920	**2 342**	**Sum garantier fordelt på sektor og næring**	**2 342**	1 921	1 504
			Garantier fordelt på geografiske områder			
210	277	**132**	Finnmark	**132**	277	277
883	1 002	**1 314**	Troms inkl Svalbard	**1 314**	1003	1006
261	543	**726**	Nordland	**726**	543	543
146	98	**170**	Øvrige fylker	**170**	98	146
1 500	1 920	**2 342**	**Sum garantier fordelt på geografiske områder**	**2 342**	1 921	1 972

NOTE 34 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Tabellen nedenfor viser forfallstidspunktet etter balansedagen for eiendeler og forpliktelser.

Morbank

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.11						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 869					**1 869**
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	678		2 396	403		**3 477**
Utlån til og fordringer på kunder	8 759	394	1 696	7 128	30 772	**48 749**
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder				-191		**-191**
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-213		**-213**
Aksjer og andeler			250	107		**357**
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		2 470	971	3 460	669	**7 570**
Obligasjoner - Holde til forfall		149	369	343	20	**881**
Obligasjoner - Lån og fordringer			110	2 563	105	**2 778**
Finansielle derivater	850					**850**
Investeringer i konsernselskaper					356	**356**
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					1 983	**1 983**
Goodwill						
Eiendom, anlegg og utstyr					502	**502**
Utsatt skattefordel						
Andre eiendeler			713			**713**
Sum eiendeler	**12 156**	**3 013**	**6 505**	**13 600**	**34 407**	**69 681**
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	666	1 000	193	4 591		**6 450**
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 920		3	825		**41 748**
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		316	2 705	8 721	1 600	**13 342**
Finansielle derivater	517					**517**
Utsatt skatt	78					**78**
Forpliktelser ved periodeskatt						
Andre forpliktelser	521	403	2			**926**
Ansvarlig lånekapital					1 356	**1 356**
Sum gjeld	**42 702**	**1 719**	**2 903**	**14 137**	**2 956**	**64 417**

NOTE 34 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Konsern

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.11						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 896					**1 896**
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	494		72	404		**970**
Utlån til og fordringer på kunder	8 786	402	1 776	8 806	31 872	**51 642**
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder				-206		**-206**
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-226		**-226**
Aksjer og andeler			250	107	250	**607**
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		2 470	971	3 460	668	**7 569**
Obligasjoner - Holde til forfall		149	369	343	20	**881**
Obligasjoner - Lån og fordringer			110	2 569	105	**2 784**
Finansielle derivater	850					**850**
Investeringer i konsernselskaper						
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					3 019	**3 019**
Goodwill	26					**26**
Eiendom, anlegg og utstyr					508	**508**
Utsatt skattefordel						
Andre eiendeler	444		275			**718**
Sum eiendeler	**12 496**	**3 021**	**3 823**	**15 257**	**36 442**	**71 039**
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	663	1 000	193	4 591		**6 447**
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 939		1	825		**41 765**
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		316	2 705	8 721	1 600	**13 342**
Finansielle derivater	519					**519**
Utsatt skatt	67					**67**
Forpliktelser ved periodeskatt						
Andre forpliktelser	598	523	2			**1 123**
Ansvarlig lånekapital					1 356	**1 356**
Sum gjeld	**42 786**	**1 839**	**2 901**	**14 137**	**2 956**	**64 619**

NOTE 34 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Morbank

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.10						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	2 471					2 471
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 747	39				2 786
Utlån til og fordringer på kunder	8 436	379	1 799	7 056	29 056	46 726
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder					-256	-256
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder					-192	-192
Aksjer og andeler			388			388
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		1 644	1 296	3 211	585	6 736
Finansielle derivater	692					692
Obligasjoner - Holde til forfall		303	528	886	101	1 818
Obligasjoner - Lån og fordringer		94	20	2 752	122	2 988
Investeringer i konsernselskaper					358	358
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					1 820	1 820
Goodwill						0
Eiendom, anlegg og utstyr					454	454
Utsatt skattefordel						0
Andre eiendeler			652			652
Sum eiendeler	14 346	2 459	4 683	13 905	32 045	67 441
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	491	312	137	5 161		6 101
Innskudd fra og gjeld til kunder	39 319	11	22			39 352
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	252	1 640	3 030	8 109	1 447	14 478
Finansielle derivater	483					483
Utsatt skatt	50					50
Forpliktelser ved periodeskatt						
Andre forpliktelser	575		486	22		1 083
Ansvarlig lånekapital					1 347	1 347
Sum gjeld	41 170	1 963	3 675	13 292	2 793	62 894

NOTE 34 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Konsern

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.10						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	2 501					2 501
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	754	40				794
Utlån til og fordringer på kunder	8 345	390	1 874	8 532	29 906	49 047
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder					-271	-271
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder					-200	-200
Aksjer og andeler			611			611
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		1 644	1 321	3 211	584	6 760
Finansielle derivater	692					692
Obligasjoner - Holde til forfall		303	528	886	101	1 818
Obligasjoner - Lån og fordringer		94	20	2 752	122	2 988
Investeringer i konsernselskaper						
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					2 861	2 861
Goodwill						
Eiendom, anlegg og utstyr					460	460
Utsatt skattefordel						
Andre eiendeler			719			719
Sum eiendeler	12 293	2 471	5 073	15 381	33 585	68 780
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	513	312	137	5 161		6 123
Innskudd fra og gjeld til kunder	39 319	11	22	37		39 389
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	252	1 640	3 030	8 109	1 446	14 477
Finansielle derivater	483					483
Utsatt skatt			67			67
Forpliktelser ved periodeskatt						
Andre forpliktelser	713		486	25		1 224
Ansvarlig lånekapital					1 347	1 347
Sum gjeld	41 280	1 963	3 742	13 332	2 793	63 110

NOTE 34 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Morbank

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.09						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	2 159					2 159
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	309	595	1 767			2 671
Utlån til og fordringer på kunder	7 587	460	1 630	7 209	29 545	46 431
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder				-216		-216
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-227		-227
Aksjer og andeler			410			410
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		319	537	1 914	52	2 822
Finansielle derivater	561					561
Obligasjoner - Holde til forfall		496	576	1 712	128	2 912
Obligasjoner - Lån og fordringer			136	1 386	1 635	3 157
Investeringer i konsernselskaper					248	248
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					1 586	1 586
Goodwill						
Eiendom, anlegg og utstyr					110	110
Utsatt skattefordel			11			11
Andre eiendeler			554			554
Sum eiendeler	10 616	1 870	5 621	11 778	33 304	63 189
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 359			4 510		6 869
Innskudd fra og gjeld til kunder	34 834		21	37		34 892
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	400	1 470	3 263	8 821	208	14 162
Finansielle derivater	319					319
Utsatt skatt						
Forpliktelser ved periodeskatt						
Andre forpliktelser	1 010		4	78		1 092
Ansvarlig lånekapital		268		345	995	1 608
Sum gjeld	38 922	1 738	3 288	13 791	1 203	58 942

NOTE 34 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Konsern

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.09						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	2 159					2 159
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	309	595	4			908
Utlån til og fordringer på kunder	7 589	471	1 706	8 548	29 866	48 180
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder				-228		-228
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-238		-238
Aksjer og andeler			560			560
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		319	537	1 916	52	2 824
Finansielle derivater	561					561
Obligasjoner - Holde til forfall		496	576	1 712	128	2 912
Obligasjoner - Lån og fordringer			136	1 386	1 635	3 157
Investeringer i konsernselskaper						
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					2 396	2 396
Goodwill					1	1
Eiendom, anlegg og utstyr					469	469
Utsatt skattefordel						
Andre eiendeler			578			578
Sum eiendeler	10 618	1 881	4 097	13 096	34 547	64 239
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 358			4 510		6 868
Innskudd fra og gjeld til kunder	34 819		21	37		34 877
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	400	1 470	3 263	8 821	208	14 162
Finansielle derivater	319					319
Utsatt skatt			3			3
Forpliktelser ved periodeskatt						
Andre forpliktelser	1 127	29	4	82		1 242
Ansvarlig lånekapital		268		345	995	1 608
Sum gjeld	39 023	1 767	3 291	13 795	1 203	59 079

NOTE 35 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSER

Likviditetsrisiko

Analyse som viser netto utbetalinger inklusive fremtidige rentebetalinger på de ulike tidspunkter. SpareBank 1 Nord-Norge utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Hovedmålet for SpareBank 1 Nord-Norge er å opprettholde bankens overlevelsesevne i en normalsituasjon, uten ekstern funding, i 12 måneder. I tillegg skal banken overleve minimum 90 dager i en "medium stress"-situasjon der man ikke har tilgang på funding fra kapitalmarkedet. Banken styrer etter disse målene.

Morbank

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3 - 12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
2011						
Gjeld til kredittinstitusjoner		1 064	292	4 233	76	**5 665**
Innvilgede ubenyttede kreditter	5 012		915			**5 927**
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 921		1	825		**41 747**
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		178	3 045	9 788	1 680	**14 691**
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		244	742	1 767	432	**3 185**
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-525	-627	-957	-390	**-2 499**
Andre forpliktelser		562	117	2		**681**
Ansvarlig lånekapital		8	79	1 456		**1 543**
Totale forpliktelser	**45 933**	**1 531**	**4 564**	**17 114**	**1 798**	**70 940**
2010						
Gjeld til kredittinstitusjoner	19	842	236	5 482		6 579
Innvilgede ubenyttede kreditter	4 837		1 059			5 896
Innskudd fra og gjeld til kunder	39 319	11	1	21		39 352
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		1 832	3 305	9 063	1 556	15 756
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		797	743	1 128	148	2 816
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-484	-727	-594	-150	-1 955
Andre forpliktelser		476	259	31		766
Ansvarlig lånekapital		7	77	1 533		1 617
Totale forpliktelser	44 175	3 481	4 953	16 664	1 554	70 827
2009						
Gjeld til kredittinstitusjoner	7	3 512	61	3 598		7 178
Innvilgede ubenyttede kreditter	4 386			1 107		5 493
Innskudd fra og gjeld til kunder	34 748	7	27	71	39	34 892
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		2 058	3 433	8 959	208	14 658
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		1 098	257	886	212	2 453
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-148	-285	-603	-176	-1 212
Andre forpliktelser		399	264	108		771
Ansvarlig lånekapital		270	73	1 586		1 929
Totale forpliktelser	39 141	7 196	3 830	15 712	283	66 162

NOTE 35 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSER

Konsern

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3 - 12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
2011						
Gjeld til kredittinstitusjoner		1 064	292	4 233	76	**5 665**
Innvilgede ubenyttede kreditter	4 386			1 107		**5 493**
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 911		1	852		**41 764**
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		178	3 045	9 788	1 680	**14 691**
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		244	742	1 767	432	**3 185**
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-525	-627	-957	-390	**-2 499**
Andre forpliktelser		399	264	108		**771**
Ansvarlig lånekapital		8	79	1 456		**1 543**
Totale forpliktelser	**45 297**	**1 368**	**3 796**	**18 354**	**1 798**	**70 613**
2010						
Gjeld til kredittinstitusjoner	19	842	236	5 482		6 579
Innvilgede ubenyttede kreditter	4 837		1 059			5 896
Innskudd fra og gjeld til kunder	39 356	11	1	21		39 389
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		1 832	3 305	9 063	1 556	15 756
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		797	743	1 128	148	2 816
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-484	-727	-594	-150	-1 955
Andre forpliktelser		576	259	31		866
Ansvarlig lånekapital		7	77	1 533		1 617
Totale forpliktelser	44 212	3 581	4 953	16 664	1 554	70 964
2009						
Gjeld til kredittinstitusjoner	7	3 512	61	3 598		7 178
Innvilgede ubenyttede kreditter	4 386			1 107		5 493
Innskudd fra og gjeld til kunder	34 733	7	27	71	39	34 877
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		2 058	3 433	8 959	208	14 658
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		1 098	257	886	212	2 453
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-148	-285	-603	-176	-1 212
Andre forpliktelser		499	309	113		921
Ansvarlig lånekapital		270	73	1 586		1 929
Totale forpliktelser	39 126	7 296	3 875	15 717	283	66 297

NOTE 36 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

Noten er en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31.12.11 og fremover i tid. Bankens renterisiko beregnes ved at det simuleres et parallelt renteskift på 2 prosentpoeng for hele rentekurven. Det beregnes verdiendringer for alle poster på balansen når markedsrisiko knyttet til renterisiko måles. Renterisikoen har vært lav gjennom hele 2011, og innenfor den totale rammen på 60 mill kroner fastsatt av bankens hovedstyre. Den lave eksponeringen gjør at markedsrisiko knyttet til renterisiko har liten effekt på bankens resultatutvikling.

Morbank					Konsern		
Sensitivitet på netto rentekost			Beløp i mill kroner		Sensitivitet på netto rentekost		
31.12.09	31.12.10	31.12.11			31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Valuta				
3,60	7,58	**-10,50**	NOK	+200	**-10,50**	7,58	3,60
-0,56	-0,50	**-1,00**	Valuta	+200	**-1,00**	-0,50	-0,56

Fra og med 2011 beregnes bankens renterisiko ved et parallelt skift på 2 prosentpoeng for hele rentekurven.
I noten er tidligere års sensitivitet på netto rentekost omregnet tilsvarende.

NOTE 37 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

Valutarisiko måles som netto valutaeksponering innenfor hver enkelt valutasort der long- og shortposisjoner motregnes. Valutarisikoen har vært lav gjennom året, og innenfor de totale rammene fastsatt av bankens hovedstyre.

Morbank				Konsern		
Netto valutaeksponering NOK				Netto valutaeksponering NOK		
2009	2010	2011	Beløp i mill kroner	2011	2010	2009
			Valuta			
-3,2	-0,2	**0,1**	EUR	**0,1**	-0,2	-3,2
25,2	28,5	**30,5**	USD	**30,5**	28,5	25,2
0,5	178,6	**178,5**	DKK	**178,5**	178,6	0,5
83,1	127,1	**161,5**	RUB	**161,5**	82,1	83,1
5,5	2,5	**1,8**	Andre	**1,8**	2,5	5,5
111,1	336,5	**372,4**		**372,4**	291,5	111,1
50	50	**50**	Total valutaramme	**50**	50	50
40	40	**40**	Total per valuta	**40**	40	40
3,3	10,1	**11,2**	Resultat effekt ved 3 prosentpoeng endring	**11,2**	8,7	3,3

NOTE 38 - KAPITALDEKNING

Det ble innført nye kapitaldekningsregler i Norge fra 01.01.07 (Basel II - EUs nye direktiv for kapitaldekning). SpareBank 1 Nord-Norge har fått tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder IRB (Internal Rating Based Approach) fra 01.01.07. Dette vil gjøre det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad vil samsvare med risikoen i underliggende porteføljer. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Overgangsregler ble gitt i ny forskrift fra Finanstilsynet, hvor IRB-banker først ville få full effekt av reduserte regulatoriske kapitalkrav i 2010. Frem til 2010 har bankene rapportert parallellt, både etter gammel kapitalberegning og Basel II. I perioden 2007 til 2010 tillot man en årlig reduksjon av risikovektet beregningsgrunnlag i forhold til beregning etter gammel metode (såkalt korreksjon for "gulv").

Finanstilsynet vedtok 21.12.09 at denne overgangsordningen skal fungere ut 2011. Beregningsgrunnlaget i 2011 utgjør dermed 80% av beregnet grunnlag etter Basel I-regelverket, såfremt ikke grunnlaget beregnet etter IRB er lavere.

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Ansvarlig kapital			
			Kjernekapital			
896	896	**1 655**	Eierkapital	**1 655**	896	896
123	123	**245**	Overkursfond	**245**	123	123
2 624	2 829	**2 898**	Sparebankens Fond	**2 898**	2 829	2 724
471	566	**333**	Utjevningsfond	**333**	566	471
133	133	**133**	Gavefond	**133**	133	133
			Fond for urealiserte gevinster	**-4**	-2	
			Annen egenkapital	**1 148**	1 121	810
4 247	4 547	**5 264**	Balanseført egenkapital eksklusive minoritetsinteresser	**6 408**	5 666	5 157
-121	-103	**-175**	Fradrag for avsatt utbytte til eiere og samfunn	**-175**	-103	-121
		-8	Fradrag for netto pensjonsmidler	**-8**		
			Fradrag for fond for urealiserte gevinster	**66**	46	37
			Justert kjernekapital fra konsoliderte finansinstitusjoner	**-17**	-18	12
346	353	**360**	Fondsobligasjon	**512**	473	402
-11	0	**0**	Fradrag for utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	**-40**	-20	-26
-351	-353	**-428**	Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50 %)	**-27**		
-80	-93	**-77**	Fradrag for forventet tap utover regnskapsmessige avsetninger (50 %)	**-71**	-86	-86
			Kapitaldekningsreserve (50 %)	**-646**	-624	-529
4 030	4 351	**4 936**	**Kjernekapital**	**6 002**	5 334	4 846
			Tilleggskapital			
			Evigvarende ansvarlig kapital			
1 262	995	**996**	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	**1 207**	1 225	1 544
-351	-353	**-428**	Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50 %)	**-27**		
-80	-93	**-77**	Fradrag for forventet tap utover regnskapsmessige avsetninger (50 %)	**-71**	-86	-86
			Kapitaldekningsreserve (50 %)	**-646**	-624	-529
831	549	**491**	**Tilleggskapital**	**463**	515	929
4 861	4 900	**5 427**	**Ansvarlig kapital**	**6 465**	5 849	5 775

NOTE 38 - KAPITALDEKNING

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11	Beløp i mill kroner	31.12.11	31.12.10	31.12.09
			Risikovektet beregningsgrunnlag			
22 725	24 431	**25 021**	Kredittrisko IRB	**23 689**	23 000	22 025
6 088	7 593	**8 136**	Kredittrisko unntatt IRB (Standardmetoden)	**20 975**	18 650	17 025
28 813	32 024	**33 157**	Sum kredittrisiko	**44 664**	41 650	39 050
688	1 625	**113**	Gjeldsrisiko	**113**	1 575	625
513	242	**109**	Egenkapitalrisiko (Markedsrisiko)	**640**	575	738
	213	**367**	Valutarisiko	**363**	213	
2 675	3 022	**3 230**	Operasjonell risiko (Basismetoden)	**3 406**	3 550	2 838
-703	-704	**-855**	Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (100 %)	**-54**		
-160	-186	**-208**	Fradrag for forventet tap utover regnskapsmessige avsetninger (100 %)	**-241**	-177	-167
			Kapitaldekningsreserve (100 %)	**-1 292**	-1 248	-1 058
31 826	36 236	**35 913**	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag IRB	**47 603**	46 138	42 026
			Overgangsordning - tillegg i forhold til "gulv" etter Basel I	**4 101**	2 825	3 213
31 826	36 236	**35 913**	**Risikovektet beregningsgrunnlag**	**51 704**	48 963	45 239
20,0 %	20,0 %	**20,0 %**	Korreksjon andel "gulv" etter Basel I	**20,0 %**	20,0 %	20,0 %
			Minimum kapitalkrav etter Basel II			
342	801	**834**	Engasjement med spesialiserte foretak	**834**	801	342
994	591	**580**	Engasjement med øvrige foretak	**580**	596	1 086
17	15	**16**	Engasjement med SMB (små og mellomstore bedrifter)	**17**	17	17
275	281	**284**	Engasjement med personer	**425**	393	275
39	32	**38**	Øvrige engasjement med personer	**39**	33	42
151	234	**250**	Egenkapitalposisjoner omklassifisert til lån og fordringer			
1 818	1 954	**2 002**	Sum kredittrisiko IRB	**1 895**	1 840	1 762
487	607	**651**	Engasjement unntatt IRB (Standardmetoden)	**1 678**	1 492	1 362
2 305	2 561	**2 653**	Sum kredittririsko	**3 573**	3 332	3 124
55	130	**9**	Gjeldsrisiko	**9**	126	50
41	19	**9**	Egenkapitalrisiko (Markedsrisiko)	**51**	46	59
	17	**29**	Valutarisiko	**29**	17	
214	242	**258**	Operasjonell risiko	**273**	284	227
			Overgangsordning	**328**	226	257
-69	-71	**-85**	Fradrag i kapitalkravet	**-127**	-114	-98
2 546	2 898	**2 873**	**Minimumskrav ansvarlig kapital**	**4 136**	3 917	3 619
12,66 %	12,01 %	**13,75 %**	Kjernekapitaldekning	**11,61 %**	10,90 %	10,71 %
2,61 %	1,52 %	**1,37 %**	Tilleggskapitaldekning	**0,89 %**	1,05 %	2,05 %
15,27 %	13,53 %	**15,11 %**	**Kapitaldekning**	**12,50 %**	11,95 %	12,76 %

NOTE 39 - EIERANDELSKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Eierandelskapitalen er på 1.655.224.675 kroner fordelt på 66.208.987 egenkapitalbevis, hvert pålydende 25 kroner. Per 31.12.11 var det 8.139 egenkapitalbeviseiere (8.156 per 31.12.10).

Utvikling i bankens eierandelskapital og antall egenkapitalbevis

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
1999			649 248 699	6 492 486
2000	Ansattemisjon	10 453 101	659 701 800	6 597 018
2001			659 701 800	6 597 018
2002			659 701 800	6 597 018
2003			659 701 800	6 597 018
2004			659 701 800	6 597 018
2005	Fondsemisjon	131 940 500	791 642 200	7 916 422
2005	Splitt		791 642 200	15 832 844
2006			791 642 200	15 832 844
2007	Utbytteemisjon	49 055 400	840 697 600	16 813 952
2008	Utbytteemisjon	54 906 050	895 603 650	17 912 073
2009			895 603 650	17 912 073
2010			895 603 650	17 912 073
2011	Splitt og emisjoner	**759 621 025**	**1 655 224 675**	**66 208 987**

De 20 største egenkapitalbeviseierne

Eier	Antall egenkapitalbevis	Andel
Pareto Aksje Norge	3 353 468	5,06 %
MP Pensjon PK	1 622 879	2,45 %
Pareto Aktiv	1 540 783	2,33 %
Frank Mohn A/S	1 355 745	2,05 %
Protector Eiendom A/S	1 175 052	1,77 %
Tonsenhagen Forretningssentrum A/S	1 134 493	1,71 %
SPBstiftelsen SpareBank 1 Nord Norge	916 561	1,38 %
Morgan Stanley & Co. Llc, USA	865 063	1,31 %
Framo Developments A/S	848 925	1,28 %
Nordea Bank Norge A/S	825 736	1,25 %
Pareto Verdi	822 544	1,24 %
SpareBank 1 SR-Bank pensjonskasse	782 386	1,18 %
Citibank N.A. New York Branch	715 095	1,08 %
Forsvarets Personellservice	620 854	0,94 %
Sparebankstiftelsen DNBNOR	545 614	0,82 %
Goldman Sachs & Co. - Equity, USA	542 731	0,82 %
Trond Mohn	509 354	0,77 %
Karl Ditlefsen	459 243	0,69 %
Terra Utbytte vpf.	454 530	0,69 %
Morgan Stanley & Co. LLC, Klientkonto 1 USA	450 711	0,68 %
20 største eiere	**19 541 767**	**29,52 %**
Øvrige eiere	46 667 220	70,48 %
Utstedte egenkapitalbevis	**66 208 987**	**100,00 %**

NOTE 39 - EIERANDELSKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Eierandelsbrøk

Resultat for regnskapsåret fordeles mellom eierne og banken i henhold til eierandelsbrøk fastsatt per 01.01., justert for eventuelle emisjoner i regnskapsåret.

Morbank		**Justert med 6/12 etter emisjon**	
Beløp i hele 1 000 kroner	**01.01.12**	**01.01.11**	**01.01.11**
Eierandelskapital	**1 655 225**	1 186 974	895 604
Overkursfond	**245 179**	123 525	123 525
Utjevningsfond eksklusive utbytte og fond for urealiserte gevinster	**225 651**	451 021	451 021
A. Sum egenkapitalbeviseiernes kapital	**2 126 055**	1 761 520	1 470 150
Sparebankens fond, eksklusiv fond for urealiserte gevinster	**2 796 587**	2 652 522	2 653 021
Gavefond	**132 955**	132 955	132 955
B. Sum samfunnseid kapital	**2 929 542**	2 785 477	2 785 976
Egenkapital eksklusiv utbytte og fond for urealiserte gevinster	**5 055 597**	4 546 996	4 256 126
Eierandelsbrøk (A/ (A+B))	**42,05 %**	38,74 %	34,54 %

NOTE 40 - OPPKJØP AV VIRKSOMHETER/FUSJONER

SNN Økonomihus Holding AS / Consis Alta AS

SpareBank 1 Nord-Norge etablerte i november datterselskapet SNN Økonomihus Holding AS. Kontorsted er Tromsø.

SpareBank 1 Nord-Norge eier 100% av aksjene og kostpris for aksjen var 0,1 mill kroner. SNN Økonomihus Holding AS kjøpte i november 60% av aksjene i regnskapskontoret Consis Alta AS. Resterende 40% av aksjene eies av Vima Holdig AS, Alta.

I konsernregnskapet fremkommer en immateriell merverdi vedrørende aksjekjøpet i Consis Alta AS knyttet til kundeportefølje og kompetanse.

NOTE 41 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 93 mill kroner av årets resultat til egenkapitalbeviseierne i SpareBank 1 Nord-Norge (morbank). Forslaget er ikke vedtatt per balansedagen, og er derfor ikke balanseført som gjeld på balansedagen, men ligger fortsatt som en del av utjevningsfondet.

Tilsvarende er det foreslått 120 mill kroner for utdeling til samfunnsnyttige formål, og å gi konserbidrag til heleid datterselskap med 13 mill kroner. Dette ligger også fortsatt som en del av egenkapitalen inntil vedtak fra Representantskapet foreligger.

ÅRSREGNSKAP KONSERN - RESULTATANALYSE

Beløp i mill kroner						% av gjennomsnittlig forvaltning				
	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08	31.12.07	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08	31.12.07
Fra resultatregnskapet										
Renteinntekter	**2 823**	2 549	2 763	4 334	3 250	**4,02%**	3,85%	3,91%	4,51%	5,61%
Rentekostnader	**1 694**	1 420	1 590	3 014	2 044	**2,41%**	2,14%	2,18%	2,60%	3,53%
Netto renteinntekter	**1 129**	1 129	1 173	1 320	1 206	**1,61%**	1,70%	1,73%	2,15%	2,08%
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer	**209**	294	304	293	242	**0,30%**	0,44%	0,47%	0,50%	0,42%
Provisjonsinntekter	**567**	590	526	478	502	**0,81%**	0,89%	0,81%	0,86%	0,87%
Provisjonskostnader	**80**	85	88	84	65	**0,11%**	0,13%	0,14%	0,14%	0,11%
Netto gevinst/tap på verdipapirer og valuta	**-25**	110	220	-377	-41	**-0,04%**	0,17%	0,17%	0,36%	-0,07%
Andre driftsinntekter	**19**	8	24	17	28	**0,03%**	0,01%	0,04%	0,04%	0,05%
Dekningsbidrag	**1 819**	2 046	2 159	1 647	1 872	**2,59%**	3,09%	3,14%	2,69%	3,23%
Lønn og generelle administrasjonskostnader	**827**	758	792	767	766	**1,18%**	1,14%	1,22%	1,29%	1,32%
Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	**47**	45	49	62	55	**0,07%**	0,07%	0,08%	0,08%	0,09%
Andre driftskostnader	**162**	154	131	142	141	**0,23%**	0,23%	0,20%	0,21%	0,23%
Resultat før tap	**783**	1 089	1 187	676	910	**1,11%**	1,64%	1,82%	1,10%	1,58%
Tap på utlån og garantier	**101**	87	185	183	17	**0,14%**	0,13%	0,28%	0,30%	0,03%
Resultat før skatt	**682**	1 002	1 002	493	893	**0,97%**	1,51%	1,54%	0,80%	1,55%
Skatt på ordinært resultat	**157**	186	143	143	186	**0,22%**	0,28%	0,22%	0,23%	0,33%
Resultat for regnskapsåret	**525**	816	859	350	707	**0,75%**	1,23%	1,32%	1,40%	1,22%
Minoritetsinteresser			1	2	4			0,00%	0,00%	0,01%
Majoritetsinteresser	**525**	816	858	348	703	**0,75%**	1,23%	1,32%	0,57%	1,21%

STYREERKLÆRING

SpareBank 1 NORD-NORGE

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge – Erklæring fra styret og administrerende direktør

Hovedstyret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og det sammendratte konsoliderte årsregnskapet for SpareBank 1 Nord-Norge per 31. desember 2011 og for regnskapsåret 2011, inklusive sammendratte konsoliderte sammenligningstall per 31. desember 2010 og for regnskapsåret 2010.

Årsrapporten er etter vår beste overbevisning avlagt i overensstemmelse med kravene i IAS som er godkjent av EU, samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven.

Etter vår beste overbevisning er årsregnskapet 2011 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettvisende bilde av konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2011 og 31. desember 2010. Etter vår beste overbevisning gir videre årsberetningen en rettvisende

- oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet.
- beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode
- beskrivelse av nærståendes vesentlige transaksjoner.

Longyearbyen, 26. mars 2012
Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge

Kjell Olav Pettersen

Erik Sture Larre jr.

Roar Dons

Elisabeth Johansen

Anita Persen

Pål A. Pedersen

Ann-Christine Nybacka

Vivi Ann Pedersen

Hans Olav Karde
(administrerende direktør)

KONTROLLKOMITEENS MELDING

SpareBank 1 NORD-NORGE

Kontrollkomiteens uttalelse til regnskapet for 2011

Kontrollkomiteen i SpareBank 1 Nord-Norge har i driftsåret 2011 utført sitt verv i medhold av sparebanklovens § 13 og gjeldende instruks for kontrollkomiteen. Komiteen har ført tilsyn med at bankens virksomhet har vært drevet i samsvar med sparebanklovens bestemmelser, bankens vedtekter og andre bestemmelser banken plikter å rette seg etter.

Kontrollkomiteen har gjennomgått årsregnskap, årsberetning og revisors beretning, uten at dette gir foranledning til merknader. Kontrollkomiteen finner styrets vurdering av bankens økonomiske stilling dekkende, og vil tilrå at det fremlagte årsregnskap og årsberetning fastsettes som årsoppgjør 2011 for SpareBank 1 Nord-Norge.

Longyearbyen, 26. mars 2012

Tore Bråthen (leder)	Dag Norvang	Rigmor Abel	Kåre Brynjulfsen

REVISJONSBERETNING

KPMG AS
Storgata 70
Postboks 6262
N-9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til representantskapsmøtet i SpareBank 1 Nord-Norge

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Nord-Norge, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskaps- og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for bankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettvisende bilde av banken og konsernet SpareBank 1 Nord-Norge sin finansielle stilling per 31. desember 2011 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo, Alta, Arendal, Bergen, Bodø, Elverum, Finnsnes, Grimstad, Hamar, Haugesund, Kristiansand, Larvik, Mo i Rana, Molde, Narvik, Røros, Sandefjord, Sandnessjøen, Stavanger, Stord, Tromsø, Trondheim, Tønsberg, Ålesund

KPMG

Revisors beretning
SpareBank 1 Nord-Norge

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om virksomhetsstyring og selskapsledelse

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om virksomhetsstyring og selskapsledelse om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 1.mars 2012, som ble avgitt til det årsregnskap som opprinnelig ble utarbeidet og godkjent av bankens styre. Etter 29. februar 2012 har banken fått ny kunnskap om forhold som eksisterte på slutten av rapporteringsperioden og banken har valgt å avgi nytt og endret årsregnskap for 2011. Vi viser til nærmere omtale i årsberetningen og i note 16 til årsregnskapet.

Tromsø, 26. mars 2012
KPMG AS

Stig-Tore Richardsen
Statsautorisert revisor

2